

Regeringens proposition

2006/07:74

Sveriges tillträde till Förenta nationernas konvention
mot korruption

Prop.
2006/07:74

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 8 mars 2007

Maud Olofsson

Beatrice Ask
(Justitiedepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att Sverige tillträder Förenta nationernas konvention mot korruption.

Konventionen utgör ett led i det internationellt brottsbekämpande arbete som bedrivs inom Förenta nationerna. Dess syfte är att främja och förstärka åtgärder för att förebygga och bekämpa korruption.

I konventionen anges vilka handlingar som skall utgöra brott i konventionens mening. Även frågor om bl.a. domsrätt, utlämning och internationell rättslig hjälp regleras. Vidare behandlas frågor om förverkande och återställande av egendom liksom olika former av samarbete över gränserna och åtgärder för att förebygga korruption.

I propositionen görs bedömningen att svensk rätt uppfyller konventionens krav och att det därför inte fordras några lagstiftningsåtgärder för att Sverige skall kunna tillträda konventionen.

1	Förslag till riksdagsbeslut.....	3
2	Ärendet och dess beredning.....	4
3	Bakgrund och utgångspunkter.....	4
3.1	Hittillsvarande internationellt arbete för att motverka korruption.....	4
3.2	Närmare om FN:s konvention mot korruption.....	5
3.3	Vissa utgångspunkter för behandlingen.....	6
4	Bör Sverige tillträda konventionen?.....	7
5	Hur svensk rätt förhåller sig till konventionens krav	8
5.1	Åtgärder för att förebygga korruption (artiklarna 5–14)	8
5.2	Straffrättsliga regler (artiklarna 15–29)	23
5.3	Regler om frysning, beslag och förverkande (artikel 31).....	34
5.4	Regler om lagföring, rättegång och påföljder m.m. (artiklarna 30 och 41).....	36
5.5	Domsrätt (artikel 42).....	40
5.6	Skydd av vittnen m.fl. (artiklarna 32 och 33)	41
5.7	Konsekvenser av korruptionsbrott (artiklarna 34 och 35)	43
5.8	Specialiserad brottsbekämpning och samarbetsfrågor (artiklarna 36–39).....	45
5.9	Banksekretess (artikel 40).....	47
5.10	Internationellt samarbete (artiklarna 43–50).....	48
5.11	Särskilda utredningsmetoder (artikel 50).....	59
5.12	Återställande av tillgångar (artiklarna 51–59)	60
5.13	Tekniskt bistånd och informationsutbyte (artiklarna 60–62)	69
5.14	Slutbestämmelser (artiklarna 65–71)	70
6	Ekonomiska konsekvenser	70
Bilaga 1	Förenta nationernas konvention mot korruption	72
Bilaga 2	Sammanfattning av departementspromemorian Tillträde till Förenta nationernas konvention mot korruption (Ds 2005:38).....	154
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanserna	155
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 mars 2007	156

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2006/07:74

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner Förenta nationernas konvention mot korruption (avsnitt 4).

Förenta nationernas (FN) konvention mot korruption (korruptionskonventionen) antogs av FN:s generalförsamling den 31 oktober 2003 och öppnades för undertecknande i Mérida i Mexiko den 9 december 2003. Sverige undertecknade konventionen samma dag. Konventionen trädde i kraft den 14 december 2005.

Konventionen i dess engelska lydelse och en översättning till svenska finns som *bilaga 1*.

Som ett led i beredningen av frågan om Sverige bör tillträda konventionen utarbetades inom Justitiedepartementet departementspromemorian Sveriges tillträde till Förenta nationernas konvention mot korruption (Ds 2005:38). I promemorian föreslås att Sverige skall tillträda konventionen. I promemorian görs också bedömningen att ett tillträde till konventionen inte föranleder några lagändringar. Promemorian har remissbehandlats.

En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 2*. En förteckning över remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissyttrandena finns tillgänglig i lagstiftningsärendet (Ju2005/8120/L5).

Regeringen har funnit konventionen vara av sådan vikt att ett tillträde till konventionen bör godkännas av riksdagen.

3 Bakgrund och utgångspunkter

3.1 Hittillsvarande internationellt arbete för att motverka korruption

All form av korruption har negativa konsekvenser. Inom näringslivet bidrar den till att snedvrída konkurrensförhållanden och motverka ett fritt handelsutbyte. Inom den offentliga sektorn rubbar den på ett förödande sätt förtroendet för förvaltning och demokratiska institutioner och kan i förlängningen påverka stabiliteten i ett helt samhälle. Korruption är vidare ett allvarligt hinder mot ekonomisk utveckling i utvecklingsländer. När handel och annan samfärdsel i allt större utsträckning sker på global nivå blir det också tydligt att korruption är en gränsöverskridande företeelse, vars negativa konsekvenser har förutsättningar att påverka alla samhällen och ekonomier. Internationellt samarbete för att förebygga och beivra korruption är mot den bakgrunden helt nödvändigt.

Under senare år har också det internationella arbetet för att motverka korruption intensifierats och resulterat i en rad internationella överenskommelser. Så har t.ex. Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) utarbetat en konvention om bekämpande av bestickning av utländska offentliga tjänstemän i internationella affärsförhållanden. Inom ramen för samarbetet i Europeiska unionen har bl.a. antagits ett korruptionsprotokoll (EGT C 313, 23.10.1996, s. 2) och en korruptionskonvention (EGT C 195, 25.6.1997, s. 1). Vidare har inom Europarådet utarbetats två konventioner om korruption, av vilka den ena behandlar straffrättsliga frågor och den andra civilrättsliga. Till den förra finns också ett tilläggsprotokoll. Slutligen innehåller även FN:s konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet (Palermokonventio-

nen) bestämmelser som behandlar åtgärder mot korruption, däribland kriminalisering av sådana handlingar som i Sverige betecknas som bestickning och mutbrott.

Samtliga nu nämnda instrument har tillträtts av Sverige. Vid tillträdet ansågs lagändringar påkallade i anledning av dels det korruptionsprotokoll och den korruptionskonvention som antagits inom Europeiska unionen, dels Europarådets straffrättsliga konvention. I båda fallen avsåg lagändringarna straffbestämmelserna om bestickning och mutbrott (se prop. 1998/99:32 respektive prop. 2003/04:70). I övriga fall ansågs instrumenten kunna tillträdas utan samtidigt vidtagande av lagstiftningsåtgärder (såvitt gäller Palermokonventionen se prop. 2002/03:146).

Parallellt med arbetet på korruptionsbekämpningens område bedrivs ett intensivt arbete med att skapa bättre förutsättningar för internationellt samarbete i fråga om all brottsbekämpning, bl.a. såvitt gäller ömsesidig rättslig hjälp stater emellan. Detta arbete kommer givetvis även korruptionsbekämpningen till godo. Här kan nämnas att Sverige har tillträtt dels konventionen om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater jämte tilläggsprotokoll, dels ett tillämpningsavtal i förhållande till Island och Norge (se prop. 2004/05:144). Vidare har riksdagen fattat beslut om den lagstiftning som krävs för genomförandet av rådets rambeslut om verkställighet i Europeiska unionen av beslut om frysning av egendom eller bevismaterial (se prop. 2004/05:115). Slutligen har rådets rambeslut om en europeisk arresteringsorder – som ersätter utlämningsförfarandet mellan unionens medlemsstater – genomförts genom lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder (se prop. 2003/04:7).

3.2 Närmare om FN:s konvention mot korruption

FN:s konvention mot korruption är den första mera omfattande konvention mot korruption som är avsedd att vara global. Enligt artikel 1 har den tre huvudsyften. Det första är att främja och förstärka åtgärder för att mera effektivt förebygga och bekämpa korruption. Det andra är att i samma syfte främja, underlätta och stödja internationellt samarbete och tekniskt bistånd, bl.a. genom att göra det möjligt att till annan stat återföra sådan egendom som varit föremål för brott enligt konventionen. Det tredje huvudsyftet är att på ett mer övergripande plan främja integritet, ansvar och en sund offentlig förvaltning.

För att uppnå dessa ändamål finns i konventionen 71 artiklar uppdelade på åtta kapitel.

Kapitel I (artiklarna 1–4) innehåller allmänna bestämmelser och upptar bl.a. definitioner samt bestämmelser om tillämpningsområdet och skyddet för staternas suveränitet. Kapitel II (artiklarna 5–14) tar upp frågor om förebyggande åtgärder av olika slag. Kapitel III (artiklarna 15–42) reglerar kriminalisering och åtgärder för brottsbekämpning. Därefter följer i kapitel IV (artiklarna 43–50) ett avsnitt om internationellt samarbete. Ett centralt moment i konventionen utgörs av kapitel V (artiklarna 51–59), som behandlar återställande av tillgångar. I kapitel VI (artiklarna 60–62) ges bestämmelser om tekniskt bistånd och informationsutbyte, medan kapitel VII (artiklarna 63–64) ägnas åt bestämmelser om tillämp-

ningsmekanismer. I kapitel VIII (artiklarna 65–71) finns slutbestämmelser.

De åtaganden som följer av konventionen kan delas in i tre kategorier. Den första kategorin utgörs av tvingande bestämmelser som medför en förpliktelse för konventionsstaterna att bringa sin rättsordning i överensstämmelse med konventionens krav, om dessa krav inte redan är tillgodosedda. Till den andra kategorin hör bestämmelser enligt vilka staterna uppmanas överväga att vidta vissa beskrivna åtgärder för att stävja korruption eller för att effektivisera bekämpningen av sådan brottslighet. Den tredje kategorin, slutligen, består av artiklar som innehåller frivilliga åtaganden i fråga om åtgärder av det slag som nyss nämnts. Det är också att märka att det i betydande utsträckning överlämnas åt staterna själva att bedöma vilka nationella åtgärder som kan vara påkallade. Så är det – även när konventionen ställer mer konkreta krav på vad som skall åstadkommas – genomgående en förutsättning att endast sådana åtgärder behövs vidtas som är förenliga med den nationella rättsordningen och de grundläggande rättsprinciperna i den aktuella staten.

Vid utarbetandet av korruptionskonventionen användes som förebilder både Europarådets straffrättsliga konvention om korruption och Palermokonventionen. Särskilt Palermokonventionen kom att utöva stort inflytande, vilket medfört att konventionerna uppvisar betydande likheter. I synnerhet gäller detta i fråga om artiklarnas struktur och ordalydelse och använda begrepp och definitioner. Konventionerna har dessutom ett delvis sammanfallande tillämpningsområde, eftersom även Palermokonventionen är tillämplig på allvarlig korruptionsbrottslighet. Vad som skiljer dem åt är i huvudsak att Palermokonventionen förutsätter att brottet varit gränsöverskridande till sin natur och att en organiserad brottslig sammanlutning varit delaktig vid brottet. Motsvarande krav uppställs inte i korruptionskonventionen. Vidare är Palermokonventionen generell till sin karaktär och omfattar således alla grova brott enligt den särskilda definitionen härom i konventionen. Korruptionskonventionen träffar däremot endast sådana brottsliga handlingar som särskilt utpekats i konventionen.

Även FN:s konvention mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen (narkotikabrottskonventionen) uppvisar i vissa enskildheter likheter med korruptionskonventionen.

3.3 Vissa utgångspunkter för behandlingen

I denna proposition gör regeringen överväganden i frågorna om Sverige bör tillträda FN:s korruptionskonvention och – vid jakande svar – om lagstiftningsåtgärder måste vidtas för att den svenska rättsordningen skall stå i överensstämmelse med de konventionsåtaganden som är av tvingande karaktär. Däremot övervägs inte alltid om lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder bör vidtas i anledning av de rekommendationer eller frivilliga åtaganden som konventionen ger uttryck för.

Som nyss framhållits uppvisar korruptionskonventionen likheter med vissa andra konventioner som Sverige tillträtt. I särskild mån gäller detta Palermokonventionen. I de delar där korruptionskonventionens reglering överensstämmer med andra konventioners är det därför en utgångspunkt för den fortsatta behandlingen att det – i förekommande fall – inte nu

skall göras andra bedömningar av lagstiftningsbehovet än vad som gjordes i anslutning till Sveriges tillträde till dessa andra konventioner.

Prop. 2006/07:74

4 Bör Sverige tillträda konventionen?

Regeringens förslag: Riksdagen godkänner Förenta nationernas konvention mot korruption.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans motsätter sig promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag: Av det hittills sagda har framgått att konventionen utgör ett led i det inom FN bedrivna arbetet att bekämpa gränsöverskridande brottslighet. Det har också framgått att den ansluter till flera andra FN-konventioner som Sverige har tillträtt, bl.a. Palermo-konventionen och narkotikabrottskonventionen.

Konventionen är det första mera omfattande instrument mot korruption som är avsett att vara globalt. Syftet är att genom effektivt internationellt samarbete förebygga de allvarliga problem och hot som korruption innebär för stabiliteten och säkerheten i samhället, de demokratiska institutionerna, etiska värderingar, en hållbar utveckling och rättssamhället.

Även om det hittills förekommit ett begränsat antal lagförda korruptionsbrott här i landet bör Sverige självfallet medverka till att konventionen får bredast möjliga internationella anslutning. Globaliseringen och den tilltagande handeln mellan länder ökar risken för att korruptiva beteenden får fäste på nya platser. Vidare kan vinning av korruptionsbrott föras över mellan länder. Det är därför viktigt att även sådana stater som i en internationell jämförelse varit relativt förskonade från korruption vidtar åtgärder som kan bidra till att begränsa framväxten av sådan brottslighet. Därtill kommer att förebyggande åtgärder har stor betydelse för att öka medvetenheten om den fara som korruptionen utgör och om dess skadliga följder. Korruption är dessutom ett av de främsta hindren mot ekonomisk utveckling i låg- och medelinkomstländer.

Mot den nu tecknade bakgrunden är det både naturligt och angeläget att Sverige ansluter sig till konventionen. En sådan åtgärd ligger dessutom väl i linje med Sveriges aktiva deltagande i övrigt internationellt arbete mot korruption, sådant detta bedrivs i bl.a. den inom Europarådet verkande Gruppen av stater mot korruption (GRECO) och i OECD:s arbetsgrupp mot bestickning av utländska tjänstemän i internationella affärsförhållanden.

Av 10 kap. 2 § regeringsformen följer att regeringen inte får ingå för riket bindande överenskommelser utan riksdagens godkännande, om överenskommelsen förutsätter att lag ändras eller upphävs eller att ny lag stiftas eller om den i övrigt gäller ämne i vilket riksdagen skall besluta eller – i annat fall – är av större vikt.

Konventionen utgör en viktig beståndsdel i FN:s pågående arbete för att bekämpa brott. För Sverige är detta arbete mycket angeläget och högt prioriterat. Konventionen är därför av den arten att den bör godkännas av riksdagen redan av det skälet att den är av större vikt.

5 Hur svensk rätt förhåller sig till konventionens krav

5.1 Åtgärder för att förebygga korruption (artiklarna 5–14)

Regeringens bedömning: Vad konventionen kräver i fråga om åtgärder för att förebygga korruption är redan i dag tillgodosett i Sverige. Några lagändringar är därför inte behövliga.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanserna instämmer i promemorians bedömning eller lämnar den utan erinran. I anledning av regleringen i artikel 6 anser dock *Statskontoret* att det bör utredas om det är lämpligt att skapa en eller flera särskilda myndigheter med ansvar för korruptionsbekämpning, medan *Transparency International Sverige* i huvudsak efterfrågar ett tydliggörande av vilka offentliga organ som har i uppgift att förebygga korruption. Vidare uppmärksammar *Hovrätten över Skåne och Blekinge* att en viss del av den dömande verksamheten vid domstolarna utförs av icke ordinarie domare och sätter i fråga hur detta förhåller sig till artikel 11 i konventionen. *Hovrätten*, liksom *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet*, *Transparency International Sverige* och *Institutet mot mutor*, frågar sig också om Sverige uppfyller konventionens krav på öppenhet och objektiva kriterier vid tillsättning av offentliga tjänster. De båda senare instanserna anser vidare att åtgärder bör vidtas för att förmå enskilda valkandidater och politiska partier att öppet redovisa hur de finansierar sin verksamhet. Slutligen ifrågasätter *Skatteverket* om förbudet i artikel 12.4 mot skatteavdrag för utgifter för mutor m.m. till fullo täcks av gällande lagstiftning.

Skälen för regeringens bedömning

I konventionen understryks vikten av att staterna har sådana regelsystem, normer för den offentliga verksamheten, organisationsformer och ett sådant samhällsklimat att korruption inte utvecklas. Detta kan uppnås genom en rad olika åtgärder som behandlas i konventionens kapitel II.

Allmänna åtgärder för att förebygga korruption (artiklarna 5 och 6)

I artikel 5 fastläggs de grundläggande principerna för hur korruption skall förebyggas. Enligt artikeln skall staterna, i enlighet med grundprinciperna i sin rättsordning, ha en effektiv, samordnad politik mot korruption. De skall också sträva efter att skapa och främja effektiva metoder för att förebygga korruption. Staterna skall dessutom sträva efter att regelbundet utvärdera effektiviteten i de rättsliga och administrativa åtgärder

der som har korruptionsförebyggande syfte. Vidare skall staterna samarbeta med varandra och med internationella och regionala organisationer för att främja och utveckla åtgärder av detta slag.

De krav som ställs i artikeln är allmänt hållna. Enligt regeringens bedömning kräver de inte några lagstiftningsåtgärder. I stället är det så att redan de verktyg som tillhandahålls genom befintlig lagstiftning – i förening med de krav som följer av den svenska förvaltningsmodellen – ger goda förutsättningar att förhindra uppkomsten av korruption. Som framgått av avsnitt 3.1 deltar Sverige dessutom på ett mycket aktivt sätt i det internationella samarbetet mot korruption, bl.a. genom medlemskap i OECD:s arbetsgrupp mot bestickning och i den inom Europarådet verkande Gruppen av stater mot korruption (GRECO). Genom båda dessa organs försorg blir Sveriges sätt att uppfylla sina åtaganden på korruptionsområdet föremål för en mycket noggrann utvärdering.

I artikel 6 föreskrivs att staterna, i den mån det är lämpligt, skall se till att det finns ett eller flera organ som har till uppgift att förebygga korruption bl.a. genom att genomföra riktlinjer mot korruption och att öka och sprida kännedom om förebyggande av korruption. Organ med uppgifter av detta slag förutses ha en oberoende ställning och bör enligt artikeln förses med nödvändiga personella och ekonomiska resurser.

Fråga uppkommer därför om förhållandena i Sverige är sådana att det är påkallat att inrätta ett eller flera sådana särskilda organ. I promemorian besvaras den ställda frågan nekande, medan Statskontoret anser att frågan bör utredas. Regeringen gör för sin del följande bedömning.

När det gäller den *offentliga förvaltningens* möjligheter att stå emot utomståendes försök att nå fördelar genom korruption är systemen för tillsyn och kontroll av offentlig verksamhet givetvis av väsentlig betydelse. Effektiva sådana system avhåller offentliga funktionärer från att begå oegentligheter. Som främsta exempel på sådana tillsyns- och kontrollmyndigheter måste framhållas Riksdagens ombudsmän (JO) och Justitiekanslern (JK), som – förutom att påpeka felaktigheter och uttala kritik – kan väcka frågor om disciplinärt ansvar. I egenskap av särskilda åklagare kan de väcka åtal mot befattningshavare som står under ämbetenas tillsyn och som misstänks ha begått brottslig gärning genom att åsidosätta vad som åligger dem i tjänsten eller uppdraget. Till grund för tillsynen ligger såväl anmälningar från enskilda som JO:s och JK:s egna initiativ.

En i sammanhanget lika relevant granskning med annan inriktning utövas av Riksrevisionen, som är en myndighet under riksdagen. Enligt lagen (2002:1022) om revision av statlig verksamhet m.m. har Riksrevisionen rätt att granska bl.a. den verksamhet som bedrivs av regeringen, olika statliga myndigheter och riksdagens förvaltning samt statlig verksamhet som bedrivs i form av aktiebolag eller stiftelser. Revisorerna får även granska användningen av statsmedel som tagits emot för viss verksamhet (t.ex. kommunal verksamhet).

Redan den tillsyn och kontroll som nu beskrivits medför enligt regeringens bedömning att den svenska förvaltningen är väl rustad att stå emot försök till korruption. Härtill kan nämnas att Verket för förvaltningsutveckling (VERVA) har regeringens uppdrag att utveckla den svenska tjänstemannarollen. Som ett led i fullgörandet av detta uppdrag har verket inlett ett arbete kring etikfrågor och korruptionsförebyggande insatser. Arbetet bedrivs i samverkan med Åklagarmyndigheten.

Inte heller *inom samhället i övrigt* är erfarenheterna sådana att det enligt regeringens mening finns anledning att inrätta särskilda organ av det slag som avses med artikel 6. Nuvarande former för korruptionsförebyggande är ändamålsenliga och väl fungerande. Vad som särskilt kommer i blickpunkten är givetvis polisens verksamhet. En av dess huvuduppgifter är att förebygga brott. I den uppgiften ingår bl.a. att samla och sprida kunskap om förekommande brottslighet och att, vid behov, göra statmakterna uppmärksamma på det behov av lagändringar som kan föreligga för att minska risken för brott. Även förekomsten av en effektiv organisation för utredning och lagföring av brott har i sig en brottsförebyggande verkan. En sådan organisation finns i Åklagarmyndigheten och den särskilda nationella åklagarkammare – Riksenheten mot korruption – som handlägger samtliga brottsmisstankar om muta och bestickning i landet. Riksenheten deltar även i myndighetsövergripande projekt och utbildningar om korruption. Därutöver har enheten varit drivande i bildandet av ett nationellt nätverk med syfte att upptäcka och bekämpa korruptionsbrott.

Korruptionsförebyggande arbete bedrivs emellertid också inom ramen för icke-statliga organisationer. Institutet mot mutor är en allmännyttig ideell förening som sedan drygt 70 år tillbaka verkar för god sed för beslutspåverkan inom näringslivet, liksom i samhället i övrigt, och söker motverka användning av mutor och andra otillbörliga förmåner som medför sådan påverkan. Institutet bildades av företrädare för olika grenar av näringslivet och drivs alltjämt av sådana huvudmän. Genom sin verksamhet har institutet bidragit till att det etablerats vägledande anvisningar om vad som skall anses vara en otillbörlig förmån eller muta. Dessa anvisningar har legat till grund för interna riktlinjer både i den privata och offentliga sektorn.

För regeringen är det en självklar utgångspunkt att korruption skall förebyggas och – för det fall den skulle visa sig – aktivt bekämpas. Det som sagts hittills visar att befintlig myndighetsstruktur tillsammans med de insatser som görs av andra aktörer i samhället ger goda förutsättningar för ett framgångsrikt sådant arbete. Mot den bakgrunden saknas skäl att för Sveriges del överväga ett inrättande av sådana särskilda organ som avses i artikel 6 i konventionen.

Åtgärder för att förebygga korruption bland offentliga tjänstemän (artiklarna 7 och 8)

Artikel 7.1 tar upp frågor som hör samman med rekrytering av och anställningsvillkor för offentliga tjänstemän. Enligt artikeln skall staterna sträva efter att ha system för bl.a. rekrytering, anställning, befordran och pensionering av offentliga tjänstemän som grundas på öppenhet och objektiva kriterier som förtjänst, opartiskhet och skicklighet. De aktuella systemen skall vidare innefatta en nöjaktig ordning för urval och utbildning av personer som skall inneha poster som är särskilt sårbara för korruption och som främjar tillräcklig ersättning till tjänstemännen. Det skall också finnas system för kompetensutveckling som gör tjänstemännen skickade att utföra sina uppgifter på korrekt sätt. För samtliga åtaganden enligt punkt 1 gäller att staterna skall rätta sig efter dem ”där så

är lämpligt och i enlighet med grundprinciperna i sin nationella rättsordning”.

Den grundläggande principen för tjänstetillsättning finns i 11 kap. 9 § regeringsformen. Där föreskrivs att vid tillsättning av statlig tjänst avseende skall fästas endast vid sakliga grunder såsom förtjänst och skicklighet.

Även lagen (1994:260) om offentlig anställning, som innehåller grundläggande regler för flertalet statligt anställda, föreskriver att det vid anställning bara skall fästas avseende vid sakliga grunder, såsom förtjänst och skicklighet. Grunderna för anställning tillämpas även vid befordran, om arbetstagaren därigenom får en ny tjänst.

Beslut i tjänstetillsättningsärenden kan i stor utsträckning överklagas. Detta gäller dock inte i de fall där tjänsten tillsätts av regeringen. Antalet tjänster som tillsätts av regeringen har successivt minskat, i takt med att myndigheterna har fått ökad självständighet i ekonomiska och administrativa frågor. Numera är det främst tjänster som myndighetschef, ett fåtal andra högre tjänster samt domartjänster som tillsätts av regeringen.

Normalt gäller offentlighetsprincipen för handlingarna i ett tjänstetillsättningsärende. Det innebär att vem som helst kan ta del av underlaget i ett visst sådant ärende.

När det gäller tillsättningen av vissa högre statliga tjänster och sådana domartjänster som är förenade med kallelseförfarande ifrågasätter Hovrätten över Skåne och Blekinge, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Transparency International Sverige och Institutet mot mutor om Sverige uppfyller konventionens krav på öppenhet och objektiva kriterier.

Som framgått följer det av den gällande ordningen att förfarandet vid tillsättning av statliga tjänster genomgående präglas av stor öppenhet, samtidigt som det ställs krav på att beslut i sådana frågor vilar på objektiva grunder. Beslut i tillsättningsärenden kan också i stor utsträckning överklagas, vilket bidrar till att motverka risken för att tjänster tillsätts på annat än sakliga grunder. Vad som föreskrivs om att staterna skall sträva efter system för rekrytering m.m. som uppfyller konventionens krav får därmed anses vara uppfyllt.

Emellertid utesluter inte detta att Sveriges strävan på området drivs längre och att åtgärder övervägs för att ytterligare öka öppenheten vid tillsättning av tjänster. Så har regeringen i budgetpropositionen för 2007 (prop. 2006/07:1, utgiftsområde 2, s 38 f.) gett tillkänna sin avsikt att reformera utnämningsspolitiken, allt med utgångspunkt i regeringsformens stadgande att det vid statliga utnämningar endast skall fästas avseende vid sakliga grunder såsom förtjänst och skicklighet. Det är regeringens målsättning att utnämningssmakten skall präglas av förutsägbarhet, spårbarhet och öppenhet. De kravprofiler som upprättas inför en chefsrekrytering görs numera offentliga. Till det som nu sagts skall läggas att frågan om formerna för tillsättning av vissa högre statliga tjänster för närvarande är föremål för utredning av Grundlagsutredningen (dir. 2004:96). Uppdraget i denna del avser att överväga åtgärder för att öka öppenheten i tillsättningsförfarandet.

Enligt artikel 7.2 och artikel 7.3 skall staterna överväga att vidta lämpliga lagstiftnings- och andra åtgärder för att dels föreskriva normer för kandidatur och val till offentliga tjänster, dels förbättra öppenheten i frå-

ga om finansiering och kandidatur för valda offentliga tjänster och, där så är tillämpligt, finansiering av politiska partier.

För svenska förhållanden gäller i huvudsak följande i de avseenden som berörs i artiklarna.

En huvudprincip i den svenska förvaltningen är att verksamheten till allra största delen utövas av ämbetsmän och inte av valda funktionärer. Valsystemet berör därför främst ledamöterna i beslutande församlingar. De grundläggande reglerna om det svenska valsystemet finns i 3 kap. regeringsformen och vallagen (2005:837). Vallagen innehåller detaljerade bestämmelser om genomförande av val till riksdagen, landstings- och kommunfullmäktige samt Europaparlamentet. Lagen reglerar bl.a. sådant som förberedelser före valet, vem som är valbar, registrering av partier och kandidater, hur valet skall förrättas och vilka delar av valförfarandet som är överklagbara.

Staten lämnar ekonomiskt stöd till politiska partier. Bestämmelserna härom finns i lagen (1972:625) om statligt stöd till politiska partier. Bidragsbeloppen och uppgifter om vilka partier som beviljas bidrag är offentliga. Bidrag utgår bara till partier som har ett inte obetydligt stöd i väljaropinionen, vilket skall ha manifesterats i allmänna val. Beloppen beräknas schematiskt och fördelas enligt fasta regler som inte tillåter någon skönmässig prövning.

Av tradition finansierar de politiska partierna sina kandidaters valkampanjer. Det är först på senare tid, genom införandet av personval, som enskilda kandidater har fått anledning att överväga om de skall finansiera sina personliga valkampanjer på annat sätt, t.ex. i fall där kandidaten inte stöds av respektive parti.

Det finns i dag ingen författningsreglering i Sverige som ger allmänheten insyn i partiernas och kandidaters intäkter. Däremot har en tradition utvecklats som innebär att riksdagspartierna ensidigt eller genom frivilliga överenskommelser åstadkommer öppenhet kring sina intäkter. Den senaste överenskommelsen träffades mellan riksdagspartierna i april år 2000 och avser både partiernas och enskilda kandidaters verksamhet. Lokala och regionala partiorganisationer samt sidoorganisationer uppmanas att följa överenskommelsen. I den aktuella överenskommelsen sägs inledningsvis att redovisningen av partiernas intäkter skall vara så öppen som möjligt, att det är rimligt att väljarna vet hur partierna finansierar sin verksamhet och hur enskilda kandidater finansierar sina personvalskampanjer samt att överenskommelsen avser både partiernas och enskilda kandidaters verksamhet. Av överenskommelsen framgår bl.a. att ekonomiskt stöd från juridiska personer skall redovisas med namn och belopp. När det gäller stöd från enskilda redovisas det totala beloppet samt antalet bidragsgivare. Vidare skall överenskommelsen omfatta all verksamhet, även sådan som bedrivs i stiftelser, bolag eller annan form. Partiernas bokslut skall utformas så att det så enkelt som möjligt går att utläsa hur verksamheten finansieras. Enskilda kandidater i allmänna val förväntas lämna motsvarande redovisning. Även indirekt stöd, t.ex. i form av stödannonsering, subventionering av annonskostnader och personella resurser skall så långt som möjligt redovisas. Partiernas bokslut skall finnas tillgängliga för dem som önskar ta del av dem och partiernas ekonomichefer eller motsvarande skall utveckla redovisningsformer som gör det möjligt att uppfylla överenskommelsen.

Vad konventionen kräver i de hänseenden som behandlas i artiklarna 7.2 och 7.3 är att staterna överväger att vidta lämpliga lagstiftnings- och andra åtgärder. Det rör sig således inte om några bindande åtaganden. Mot bakgrund av vad som nyss redovisats om innebörden av den frivilliga överenskommelsen mellan riksdagspartierna finner regeringen att det saknas anledning att vidta åtgärder i saken. Vad Transparency International Sverige och Institutet mot mutor anför föranleder inte annan bedömning.

Enligt artikel 7.4 skall staterna också ha system som främjar öppenhet och förebygger intressekonflikter. Den svenska öppenheten, främst den grundlagsskyddade rätten för envar att ta del av allmänna handlingar, är unik. Den bidrar till ett samhällsklimat som generellt förebygger brott och felaktiga beteenden inom den offentliga förvaltningen. Öppenheten minskar risken för korruption.

Av artikel 8.2 och artikel 8.3 följer att staterna bl.a. skall sträva efter att tillämpa uppförandekoder för offentliga tjänstemän. I de fall där det befinner sig lämpligt skall staterna beakta befintliga initiativ på detta område, som exempelvis den internationella uppförandekoden för tjänstemän som är intagen i en bilaga till FN:s generalförsamlings resolution 51/59 av den 12 december 1996.

Några generella uppförandekoder av det slag som avses i artikeln finns inte för svensk offentlig förvaltning. Detta skall bl.a. ses mot bakgrund av att den svenska förvaltningen bygger på självständiga myndigheter. De allmänna målsättningar som följer av lagstiftningen och av statmakternas anvisningar för användningen av allmänna medel fyller emellertid motsvarande funktion. Åtagandena enligt konventionen – som inte är bindande – får redan härigenom anses tillgodosedda. Härutöver kan dock nämnas att Finansdepartementet tillsammans med intresseorganisationen Sveriges Kommuner och Landsting har tagit initiativ till ett projekt för att öka offentliga tjänstemäns medvetenhet om risken för att utsättas för otillbörlig påverkan. Projektet har resulterat i en tryckt skrift som under år 2006 har distribuerats till flertalet anställda i stat, landsting och kommun. Som framgått vid behandlingen av konventionens artiklar 5 och 6 här ovan bedriver även Verket för förvaltningsutveckling och Riksenheten mot korruption arbete med att utveckla tjänstemannarollen i syfte att motverka korruption.

Enligt artikel 8.4 skall staterna vidare överväga att vidta åtgärder och införa system som underlättar för offentliga tjänstemän att anmäla korruption, när de i tjänsten får kännedom om sådana gärningar.

Eftersom vem som helst kan anmäla ett brott utgör varken interna instruktioner eller rättegångsbalkens reglering något hinder mot att en enskild tjänsteman gör en polisanmälan eller anmälan till annan brottsbekämpande myndighet. Även i sekretesslagstiftningen har det tagits hänsyn till att det kan finnas behov i den offentliga förvaltningen av att anmäla brott. Det förhållandet att det råder sekretess för en viss uppgift hindrar sällan att brott anmäls. Särskilda sekretessbrytande regler har tillskapats för att tillgodose behovet av att kunna anmäla brott (se 14 kap. 1–3 §§ sekretesslagen [1980:100]).

Staterna skall också enligt artikel 8.5 sträva efter att vidta åtgärder och införa system som ålägger offentliga tjänstemän att inför vederbörande myndigheter redogöra för bl.a. sin verksamhet utanför tjänsten, sina upp-

drag samt för viktiga inslag i tjänstemannens privata ekonomiska förhållanden och gåvor och andra förmåner som kan ge upphov till intressekonflikter. Slutligen skall staterna, i enlighet med principerna i sin nationella lagstiftning överväga disciplinära och andra åtgärder mot offentliga tjänstemän som bryter mot koder eller normer som har upprättats i enlighet med artikel 8.6.

I dessa hänseenden är reglerna om disciplinansvar i lagen om offentlig anställning av intresse. Enligt lagen får en arbetstagare, som uppsåtligt eller av oaktsamhet åsidosätter sina skyldigheter i anställningen, meddelas disciplinpåföljd för tjänsteförseelse. Är felet med hänsyn till samtliga omständigheter ringa, får någon påföljd inte meddelas (14 §). Disciplinpåföljderna är varning och löneavdrag (15 §). Disciplinär bestraffning beslutas normalt av arbetsgivaren eller av ett särskilt organ hos denne, t.ex. en ansvarsnämnd. Det disciplinrättsliga systemet motsvarar väl de åtaganden som framgår av konventionen. Lagen om offentlig anställning innehåller också regler om otillåtna bisysslor, som anger att en arbetstagare inte får ha någon anställning eller något uppdrag eller utöva någon verksamhet som kan rubba förtroendet för hans eller någon annan arbetstagares opartiskhet i arbetet eller som kan skada myndighetens anseende (7 §). Arbetsgivaren skall informera arbetstagarna om vilka slags förhållanden som kan utgöra en sådan otillåten bisyssla och arbetstagarna är på begäran av arbetsgivaren skyldiga att lämna uppgifter om sina bisysslor. Arbetsgivaren skall besluta att en arbetstagare skall upphöra med en otillåten bisyssla. För ordinarie domare och chefer för myndigheter under regeringen finns en skyldighet att på eget initiativ anmäla vilka bisysslor de har (7 a–7 d §§).

Sammanfattningsvis finns på flertalet av de områden som berörs i artiklarna 7 och 8 svenska regler som uppfyller konventionens bestämmelser. I övriga delar ter det sig inte inom ramen för detta ärende nödvändigt eller lämpligt att införa nya bestämmelser. Några lagstiftningsåtgärder är därför inte påkallade.

Åtgärder för att säkra kontrollen över offentlig upphandling och förvaltningen av allmänna medel samt för att öka öppenheten i den offentliga förvaltningen (artiklarna 9 och 10)

I artikel 9.1 föreskrivs att staterna skall ha lämpliga regelsystem för offentlig upphandling. Reglerna om upphandling skall bygga på öppenhet, vara konkurrensfrämjande och innehålla objektiva kriterier för beslutsfattande samt vara effektiva för att förebygga korruption. Frågor och åtgärder som särskilt räknas upp i punkterna a)–d) är information till allmänheten om pågående upphandlingar och deras resultat, att det finns i förväg beskrivna kriterier för deltagande i upphandlingen och beslut under upphandlingen, som möjliggör efterhandskontroll och effektiv domstolsprövning.

Lagen (1992:1528) om offentlig upphandling gäller vid upphandling som görs av staten, kommuner, landsting samt vissa bolag, föreningar, samfälligheter och stiftelser som anges i dess 1 kap. 6 §. I lagen regleras bl.a. hur olika typer av upphandling skall gå till, vilka krav som ställs på annonsering, hur anbuden skall prövas, möjligheterna att få ett beslut i en upphandlingsfråga prövat av domstol samt rätten till skadestånd om den

upphandlande enheten har brutit mot reglerna i lagen. Regleringen på principerna om att upphandling normalt skall göras i öppen konkurrens, att förfarandet skall vara förutsebart och att det skall finnas möjlighet att få till stånd rättelse om upphandlingen inte har följt regelsystemet. En särskild myndighet, Nämnden för offentlig upphandling, har till uppgift att utöva tillsyn över den offentliga upphandlingen enligt lagen. Nämnden skall även verka för en effektiv offentlig upphandling och svara för viss statistik inom området.

Regeringen finner att den nu beskrivna regleringen av offentlig upphandling och systemet för kontroll av sådan upphandling motsvarar de krav som ställs i punkterna a)–d) av artikel 9.1.

I punkt e) behandlas åtgärder för att reglera frågor angående personal som är ansvarig för upphandlingar, såsom intresseförklaringar i särskilda offentliga upphandlingar samt förfaranden för kontroll av och utbildningskrav för sådan personal.

Med uttrycket intresseförklaringar i särskilda upphandlingar torde konventionen avse metoden att genom en redogörelse av den som skall sköta upphandlingen kontrollera att han eller hon inte har egna intressen i utgången av upphandlingar av betydande omfattning, dvs. en redogörelse för omständigheter som kan utgöra jäv. Med begreppet förfaranden för urval (*eng. screening procedures*) och utbildningskrav torde avses regler som säkerställer att personer med rätt kvalifikationer och utbildning väljs för upphandlingsförfarandet och att dessa står under regelbunden kontroll för att undvika att ovidkommande hänsyn tas av dessa under upphandlingsförfarandet.

Uttryckliga jävsbestämmelser saknas i lagen om offentlig upphandling. För anställda vid upphandlande enheter som omfattas av förvaltningslagen (1986:223) gäller dock den lagens bestämmelser om jäv (11 §). Härav framgår att den som handlägger ett ärende är jävig bl.a. om saken angår vederbörande själv eller någon närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom eller henne eller någon närstående, om handläggaren eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång eller om det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till opartiskheten. Enligt 12 § andra stycket skall den som känner till en omständighet som kan antas utgöra jäv mot honom eller henne ge detta till känna.

Även vid sådana upphandlingar där den upphandlande enheten inte omfattas av förvaltningslagens krav finns regler av betydelse för att säkerställa upphandlingens affärsmässighet. Enligt 1 kap. 4 § lagen om offentlig upphandling skall en upphandling göras med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och även i övrigt genomföras affärsmässigt. Anbudsgivare, anbudssökande och anbud skall behandlas utan ovidkommande hänsyn. I kravet på affärsmässighet får anses ligga att den som utför upphandlingen har erforderliga kvalifikationer för att kunna sköta uppgiften och att hans eller hennes arbete kontinuerligt följs upp. Om den upphandlande enheten bryter mot bestämmelsen och detta medför skada för leverantören, kan en domstol förordna att upphandlingen skall göras om.

Utöver reglerna om jäv kan givetvis bestämmelserna om otillåtna bissysslor i lagen om offentlig anställning förebygga att den person som är

ansvarig för upphandlingen har egna intressen i utgången av upphandlingen. Bestämmelserna har berörts i anslutning till behandlingen av artiklarna 7 och 8 här ovan.

Regeringen finner sammanfattningsvis att det finns ett väl fungerande system för att säkerställa att personal med ansvar för upphandling inte tar ovidkommande hänsyn till följd av jävsförhållanden eller bristande kvalifikationer. Någon lagstiftningsåtgärd är därför inte påkallad i anledning av punkt e) i artikel 9.1.

Enligt artikel 9.2 skall staterna vidta lämpliga åtgärder för att främja öppenhet och ansvarsutkrävande vid förvaltning av allmänna medel. Sådana åtgärder skall bl.a. omfatta förfaranden för antagande av statsbudgeten, rapportering om inkomster och utgifter, normer för redovisning och revision samt effektiva och ändamålsenliga system för riskhantering och intern kontroll.

På området för ekonomisk styrning och ekonomisk redovisning inom statlig förvaltning finns ett detaljerat normsystem. Här kan nämnas förordningen (2006:1097) om statliga myndigheters betalningar och medelsförvaltning, som reglerar myndigheternas penningflöden, och förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag, som reglerar den ekonomiska rapporteringen till regeringen. Myndigheter som lyder direkt under regeringen skall lämna ekonomisk redovisning som bygger på samma principer som årsredovisningslagen (1995:1554).

Ekonomistyrningsverket är en central förvaltningsmyndighet för ekonomisk styrning av statlig verksamhet. Verket, som är en stabsmyndighet till regeringen, svarar för en effektiv och ändamålsenlig ekonomistyrning och har till uppgift bl.a. att ansvara för statsredovisningen och att utveckla god redovisningssed i staten. Verket får meddela föreskrifter i fråga om den statliga redovisningen, finansieringen och resultatstyrningen. Det publicerar normer för ekonomistyrningen och bedriver utbildnings-, stöd- och konsultverksamhet som riktar sig till myndigheterna.

För kommunerna finns regler om ekonomisk förvaltning i 8 kap. kommunallagen (1991:900). Regler om kommunal revision finns i 9 kap. samma lag.

Sedan nära tio år tillbaka ankommer det på alla statliga myndigheter att arbeta aktivt med riskhantering inom sina verksamhetsområden. Skyldigheten följer av förordningen (1995:1300) om statliga myndigheters riskhantering. Varje myndighet skall enligt 3 § identifiera vilka risker för skador eller förluster som finns i myndighetens verksamhet och vidta lämpliga åtgärder för att begränsa risker och förebygga skador eller förluster. Till det som skall beaktas hör givetvis risken att utsättas för brott. Kammarkollegiet har en övergripande roll när det gäller riskhanteringen inom den statliga sektorn.

Av det nu sagda framgår att gällande ordning står i överensstämmelse med konventionens krav. Härtill kommer att det bedrivs ett aktivt förebyggande arbete för att minimera risker inom den statliga förvaltningen. Detta innebär, i förening med möjligheten att utkräva disciplinärt ansvar av tjänstemän som begår fel vid hantering av allmänna medel, att några ytterligare åtgärder inte är påkallade.

I artikel 9.3 föreskrivs att staterna skall vidta nödvändiga åtgärder för att dels skydda och bevara redovisningshandlingar och andra handlingar

som gäller offentliga utgifter och inkomster, dels förebygga förfalskning av sådana handlingar.

Arkivlagen (1990:782) reglerar statliga och kommunala myndigheters och vissa andra organs skyldighet att bevara handlingar. Grundprincipen är att allmänna handlingar skall bevaras under viss tid, som står i relation till handlingens betydelse. Handlingar får gallras när tiden för bevarande har löpt ut eller om det annars finns en regel som medger gallring. En statlig myndighet får enligt 12 § arkivlagen, på annat sätt än genom gallring, bara avhända sig handlingar i två situationer. Den ena är genom att återlämna eller överlämna en handling med stöd av lag eller föreskrift. Den andra är genom ett särskilt beslut av regeringen. Handlingar som myndigheten har fått genom lån får dock alltid återlämnas. Likartade regler gäller enligt 15 § för kommunala myndigheter.

I bokföringslagen (1999:1078) finns detaljerade regler om vilka redovisningshandlingar som skall finnas, hur de skall skyddas och hur länge de måste bevaras. Straffansvaret för bokföringsbrott regleras i 11 kap. 5 § brottsbalken. För bokföringsbrott döms den som på visst i paragrafen angivet sätt uppsåtligen eller av oaktsamhet åsidosätter bokföringsskyldighet enligt bokföringslagen

Reglerna i bokföringslagen om bokföringsskyldighet gäller inte för staten, kommunerna, landstingen, kommunalförbunden och regionförbunden (2 kap. 5 § bokföringslagen). I praktiken upprätthålls samma bokföringsstandard i dessa verksamheter, men däremot kan straffansvar för bokföringsbrott inte utkrävas. Om redovisningshandlingar som härrör från en verksamhet för vilken bokföringslagen inte gäller förstörs, görs obrukbara eller undanskaffas kan ansvar för undertryckande av urkund göras gällande, om åtgärden innebär fara i bevishänseende (14 kap. 4 § brottsbalken).

De nu redovisade reglerna uppfyller konventionens krav på ett fullgott skydd för redovisningshandlingar och andra handlingar som rör förvaltningen av offentliga medel. Några lagstiftningsåtgärder är därför inte påkallade.

Som ytterligare ett led i åtgärderna att förebygga korruption skall staterna, enligt artikel 10, vidta nödvändiga åtgärder för att bl.a. öka öppenheten gentemot allmänheten. Artikeln innehåller inte några bindande åtaganden. De åtgärder som nämns är bl.a. att ge allmänheten information om den offentliga förvaltningens organisation, funktion och beslutsprocesser, att underlätta och förenkla administrativa rutiner för att ge allmänheten tillgång till myndigheterna och att informera om riskerna för korruption i den offentliga förvaltningen.

Den öppenhet som kännetecknar svensk offentlig förvaltning bygger på tryckfrihetsförordningens unika reglering, som ger varje medborgare rätt att ta del av allmänna handlingar. Denna rätt är betydligt mer långtgående än i de flesta andra länder. Själva öppenheten säkerställer – tillsammans med den offentliga redovisningen av myndigheternas beslut och ekonomiska förhållanden m.m. – att det finns goda möjligheter att kontrollera offentlig verksamhet. Enligt regeringens mening är de krav som konventionen ställer i artikel 10 väl tillgodosedda. Någon lagstiftningsåtgärd behövs därför inte.

I artikel 11 behandlas åtgärder som rör domare och åklagare. Med beaktande av domstolarnas självständighet och deras centrala roll i korruptionsbekämpningen skall staterna vidta åtgärder för att förstärka integriteten och förebygga tillfällena till korruption bland domare. Detta skall göras i enlighet med grundprinciperna i den nationella rättsordningen och utan att det påverkar domstolarnas oberoende. Om åklagare har en från domstolsväsendet fristående ställning, får åtgärder i samma syfte införas och tillämpas för åklagare.

Som framhållits i anslutning till behandlingen av artiklarna 5 och 6 här ovan utgör den tillsynsverksamhet som utövas av Riksdagens ombudsmän och Justitiekanslern en viktig del av det kontrollsystem som är nödvändigt för att förebygga korruption. Tillsynen omfattar både åklagarväsendet och domstolarna. I förening med de principer om öppenhet och offentlighet som kännetecknar svenskt samhällsliv är detta kontrollsystem väl ägnat att förebygga korruption bland åklagare och domare.

Ordinarie domare anställs med fullmakt. Deras anställningsförhållanden regleras i första hand genom lagen (1994:261) om fullmaktsanställning (fullmaktslagen), som ger ett starkare anställningsskydd än alla andra anställningsformer i offentlig förvaltning. En domare får enligt 11 kap. 5 § regeringsformen skiljas från sin tjänst endast i två situationer. Den ena är om domaren genom brott eller grovt eller upprepat åsidosättande av tjänsteåliggande har visat sig uppenbart olämplig att inneha tjänsten. I ett sådant fall kan fråga om avskedande aktualiseras (7 § fullmaktslagen). Den andra är om domaren har uppnått föreskriven pensionsålder eller annars enligt lag är skyldig att avgå med pension.

Som framhålls av Hovrätten över Skåne och Blekinge utövas en viss del av den dömande verksamheten av icke ordinarie domare, främst fiskaler och assessorer. För icke ordinarie domare gäller de regler om upphörande av anställning som finns i lagen (1982:80) om anställningsskydd. De har alltså inget sådant särskilt skydd mot uppsägning eller avskedande som tillkommer ordinarie domare. Enligt hovrätten kan det diskuteras hur denna ordning förhåller sig till konventionens krav.

Regeringen kan för sin del inte ansluta sig till den farhåga som antyds av hovrätten. Vad som avkrävs staterna enligt artikel 11 i konventionen är att de vidtar åtgärder för att förstärka integriteten och förebygga tillfällena till korruption bland domare. Någon oförenlighet mellan dessa krav och den omständigheten att icke ordinarie domare deltar i dömande verksamhet föreligger inte.

Såvitt gäller åklagarväsendet finns vissa grundläggande bestämmelser i 7 kap. rättegångsbalken, men i princip skiljer sig inte den verksamheten i rättsligt hänseende från annan statlig verksamhet. Rättegångsbalken utgår dock ifrån att åklagarfunktionen i enskilda ärenden utövas av den enskilda åklagaren och inte av Åklagarmyndigheten .

De allra flesta åklagare har samma anställningsförhållanden som andra statligt anställda. Det innebär att för dem gäller reglerna i lagen om anställningsskydd om upphörande av anställning. En åklagare har således inte samma långtgående skydd mot uppsägning eller avskedande som en ordinarie domare.

Enligt 11 kap. 7 § regeringsformen, som är tillämplig även på åklagare, får ingen myndighet, inte heller riksdagen, bestämma hur en förvaltningsmyndighet skall i särskilt fall besluta i ett ärende som rör myndighetsutövning mot enskild eller som rör tillämpning av lag.

Såvitt känt har det under mycket lång tid inte ens förekommit någon misstanke om korruption bland domare eller åklagare. De regler och villkor som gäller för anställning av ordinarie domare och för utövningen av domartjänst borgar för att de som anförtros dessa uppgifter har stor integritet. Detsamma gäller icke ordinarie domare och åklagare, även om dessa inte har samma trygghet i anställningen.

Sammantaget finner regeringen att lagstiftningsåtgärder inte är påkallade i anledning av de krav som framgår av artikel 11 i konventionen.

Åtgärder riktade mot den privata sektorn och samverkan med samhället i övrigt (artiklarna 12 och 13)

Enligt artikel 12.1 skall staterna vidta olika åtgärder för att förebygga korruption i den privata sektorn och förbättra normerna för redovisning och revision i denna del av samhället samt, i den mån det behövs, tillhandahålla effektiva, proportionella och avskräckande påföljder för bristande efterlevnad av sådana bestämmelser. I artikel 12.2 ges exempel på vilka typer av åtgärder det kan bli fråga om. Så nämns bl.a. att främja utvecklandet av uppförandekoder, att förebygga sådana intressekonflikter som kan uppstå vid offentligt anställda tjänstemäns övergång till verksamhet inom den privata sektorn och att säkerställa goda regler om internrevision.

Det förebyggande arbetet mot korruption är av central betydelse. I det arbetet har uppförandekoder alltmer hamnat i blickpunkten. Som exempel kan nämnas att Internationella handelskammaren (ICC) har gett ut uppförandekoden ”ICC:s uppförandekod för att bekämpa utpressning och mutor”. I denna rekommenderas att företagen utformar egna uppförandekoder som avspeglar ICC:s uppförandekod liksom företagens särskilda förhållanden och specifika affärsmiljö. Andra exempel kan också anföras. Det frivilliga arbete som redan bedrivs är således väl förenligt med konventionens intentioner på denna punkt.

I den exemplifierande uppräkningsen i artikel 12.2 nämns vidare åtgärder för att förebygga intressekonflikter genom att införa begränsningar för offentliga tjänstemäns övergång till verksamhet inom den privata sektorn i fall där verksamheten står i direkt samband med tjänstemannens tidigare uppgifter. Någon reglering som mera omedelbart uppställer sådana begränsningar finns inte i svensk rätt. På några områden finns det emellertid regler som tar hänsyn till att det skett en övergång mellan offentlig och privat tjänst. Ett exempel är sekretesslagstiftningen. För en person som på grund av anställning eller uppdrag hos en myndighet, eller av annat skäl som anges i bestämmelsen, har fått del av en sekretessbelagd uppgift gäller enligt 1 kap. 6 § sekretesslagen förbud att röja eller utnyttja uppgiften, om inte annat följer av lagen eller förordning till vilken den hänvisar. Tystnadsplikten gäller, med visst i 1 kap. 13 § angivet undantag, även efter det att anställningen har avslutats. Detta innebär att en tjänsteman som byter anställningsform är förhindrad att utnyttja sekretessbelagd information som han har fått del av i verksamhet i of-

fentlig tjänst. Även i lagen (2005:377) om straff för marknadsmissbruk vid handel med finansiella instrument (1–3 och 7 §§) finns likartade bestämmelser, som förbjuder den som har s.k. insiderinformation att yppa eller utnyttja uppgifter som har betydelse för kursen på finansiella instrument. Det ligger i sakens natur att insiderinformation har kort varaktighet och att denna form av begränsning därför normalt upphör ganska snart efter det att en arbetstagare eller uppdragstagare har bytt anställning eller uppdragsgivare.

Frågan om det behövs regler för övergång mellan offentlig och privat tjänst kan inte lösas i detta sammanhang. Något sådant fordras inte heller för att konventionen skall kunna tillträdas. Här kan bara nämnas att konstitutionsutskottet har berört frågan i ett granskningsbetänkande (bet. 2002/03:KU30). Granskningen föranleddes vid det tillfället av en anmälan mot statsministern för ett f.d. statsråds övergång till verksamhet på den privata sektorn. Utskottet framhöll att det i princip är av godo för både offentlig och privat verksamhet med erfarenhet från samhällets skilda sektorer och att framför allt sekretesslagens regler, med det straffansvar som reglerna innefattar, ger ett gott skydd för statens intressen när någon lämnar verksamhet i staten för tjänstgöring inom t.ex. näringslivet. Samtidigt ansåg utskottet att det inte gick att bortse ifrån att den omständigheten att ett statsråd lämnar sitt uppdrag för att ta en tjänst på den privata sektorn någon gång skulle kunna rubba allmänhetens förtroende för att vederbörande utövat sitt statsrådsuppdrag helt utan hänsyn till kommande anställnings- eller uppdragsmöjligheter. Enligt utskottet kunde det därför finnas anledning för regeringen att pröva t.ex. en möjlighet med tidskarantän (s. 127). Granskningen föranledde inte något annat uttalande från utskottets sida.

Även åtgärder som tar sikte på regelverket kring redovisning och revision nämns i den exemplifierande uppräkningsartikeln i artikel 12.2. Sådana regler finns för svenskt vidkommande i bl.a. i 9 och 10 kap. aktiebolagslagen (2005:551), 4 kap. stiftelselagen (1994:1220) och i årsredovisningslagen samt i de särskilda lagar om årsredovisning som finns för vissa typer av företag. De svenska redovisnings- och revisionsreglerna motsvarar vad som gäller i många andra länder och uppfyller vad konventionen kräver i detta hänseende. Till detta kan läggas att en artikel med sakligt sett likartat innehåll i Europarådets civilrättsliga konvention mot korruption (artikel 10) inte ansågs kräva några lagstiftningsåtgärder vid Sveriges tillträde till den konventionen (se prop. 2003/04:70 s. 48).

Enligt artikel 12.3 skall staterna, för att förhindra korruption, vidta åtgärder för att förbjuda handlande som syftar till att skapa en felaktig eller missvisande bokföring. Det skall vara förbjudet att skapa icke bokförda konton, att utföra transaktioner som inte bokförs eller inte kan identifieras tillräckligt, att bokföra fiktiva utgifter, att bokföra skulder med felaktigt angivande av deras uppkomst, att använda falska handlingar samt att uppsåtligt förstöra redovisningshandlingar i förtid.

Handlande av nu angivet slag faller i de flesta fall under straffansvaret för bokföringsbrott (11 kap. 5 § brottsbalken). Utgör handlandet ett led i penningtvätt kan bestämmelsen i brottsbalken om penninghäleri vara tillämplig (9 kap. 6 a § brottsbalken). Som tidigare framhållits kan sådant förstörande av redovisningshandlingar som inte kan anses utgöra bokföringsbrott i stället vara straffbart som undertryckande av urkund (14 kap.

4 § brottsbalken). Det finns således i svensk rätt straffbestämmelser som väl uppfyller de krav som kommer till uttryck i artikel 12.3. Artikeln har för övrigt en motsvarighet i artikel 8.1 i OECD-konventionen om bekämpande av bestickning av utländska offentliga tjänstemän i internationella affärsförhållanden, vilken artikel inte ansågs kräva lagstiftningsåtgärder vid Sveriges tillträde till den konventionen (se prop. 1998/99:32 s. 65 f.).

I artikel 12.4 föreskrivs att en konventionsstat inte får tillåta skatteavdrag för utgifter för bestickning eller, i förekommande fall, för andra utgifter som uppstår vid främjande av korrumperat beteende.

I promemorian hänvisas i detta hänseende till 9 kap. 10 § inkomstskattelagen (1999:1229) – som innebär att utgifter för mutor eller andra otillbörliga belöningar inte får dras av som kostnader vid beräkningen av skattskyldighet – och görs bedömningen att svensk rätt uppfyller konventionens krav. Emellertid ifrågasätter Skatteverket om formuleringen ”andra utgifter som uppstår vid främjande av korrumperat beteende” kan ha en annan innebörd än ”otillbörliga belöningar” i 9 kap. 10 § inkomstskattelagen. Regeringen gör för sin del följande bedömning.

Andra ledet i artikel 12.4 torde innebära att i förekommande fall inte bara gärningsmannen utan även den som medverkat till (jfr ”främjat”) ett korruptionsbrott skall träffas av förbudet mot avdragsrätt för utgifter med anledning av brottet. Den som har främjat ett korruptionsbrott kan, om han eller hon inte själv är att anse som gärningsman, med stöd av 23 kap. 4 § brottsbalken dömas för medhjälp till eller anstiftan till bl.a. bestickning. En utgift som medhjälparen haft under dessa omständigheter torde normalt kunna likställas med en muta eller en annan otillbörlig belöning. Andra ledet i artikel 12.4 torde därför inte avse andra situationer än dem som täcks av avdragsförbudet i inkomstskattelagen. Regeringen kan alltså se goda skäl för promemorians bedömning och ansluter sig till den.

Sammantaget finner alltså regeringen att någon lagstiftningsåtgärd inte är påkallad i anledning av de åtaganden som följer av artikel 12 i konventionen.

Enligt artikel 13.1 skall staterna vidta lämpliga åtgärder för att främja att enskilda personer och grupper utanför den offentliga sektorn deltar aktivt i att förebygga och bekämpa korruption. Som exempel på vad som kan göras anförs bl.a. åtgärder som syftar till ökad öppenhet inom den offentliga förvaltningen och att allmänheten har effektiv tillgång till information.

Såvitt gäller svenska förhållanden finns anledning att i detta sammanhang beröra den verksamhet som bedrivs i de båda icke-statliga organisationerna Institutet mot mutor och Transparency International Sverige.

Institutet mot mutor, som berörts i anslutning till behandlingen av artiklarna 5 och 6 ovan, bedriver sin verksamhet i huvudsak genom att sprida information om lagstiftning och rättspraxis, genom att på begäran eller eget initiativ avge utlåtanden och genom att självt eller i samverkan med andra utveckla vägledande anvisningar.

Transparency International är en globalt verkande frivilligorganisation mot korruption och har sedan år 2004 en svensk avdelning. Organisationen publicerar årligen undersökningar om hur stora riskerna för korruption uppfattas vara i olika länder. Relativt sett tillhör Sverige de länder där risken för korruption uppfattas som mycket liten. Så placeras Sverige

enligt 2006 års upplaga av undersökningen på sjätte plats av de 163 länder som omfattas av utvärderingen.

Enligt artikel 13.2 skall staterna vidta lämpliga åtgärder för att se till att de korruptionsbekämpande organ som avses i konventionen är allmänt kända och att de kan ta emot anmälningar om händelser som skulle kunna utgöra brott enligt konventionen.

Som redan framhållits vid behandlingen av artikel 6 finns inom Åklagarmyndigheten en särskild enhet som handlägger utredningar om korruption. Den som vill anmäla misstanke om bestickning eller mutbrott kan antingen vända sig till denna enhet eller till vilken polismyndighet som helst. Polisen är alltid skyldig att ta emot en sådan anmälan.

Som framgått av det sagda är den samverkan med samhället i övrigt som förutsätts i artikel 13 redan väl utvecklad. Vad konventionen kräver i detta hänseende är alltså uppfyllt.

Åtgärder för att förebygga penningtvätt (artikel 14)

Av artikel 14.1 följer att staterna skall inom sin behörighet införa ett fullständigt regelverk som skall reglera och övervaka finansiella institutioner som erbjuder tjänster för överföring av pengar. Syftet med regleringen skall vara att kunna avskräcka från och upptäcka all slags penningtvätt. Vidare skall de myndigheter som har till uppgift att bekämpa penningtvätt kunna samarbeta och utbyta information med varandra både nationellt och internationellt, i enlighet med den nationella lagstiftningen. Konventionsstaterna skall också i detta syfte överväga att inrätta ett nationellt underrättelseorgan som skall tjäna som nationellt centrum för insamling, analys och spridning av information om eventuell penningtvätt.

Något omedelbart behov av lagstiftningsåtgärder följer inte av vad som sägs i artikel 14.1. Skälen härtill är följande.

I lagen (1993:768) om åtgärder mot penningtvätt (penningtvättslagen) finns regler som syftar till att förebygga sådan brottslighet. Här kan särskilt anmärkas att lagen innehåller en skyldighet för de fysiska och juridiska personer som omfattas av lagen att identifiera sina kunder och bevara handlingar och uppgifter som kommit fram vid sådana identitetskontroller (4–8 §§). Av lagen följer också en skyldighet för den fysiska eller juridiska personen att granska alla transaktioner som skäligen kan antas utgöra penningtvätt samt att lämna uppgifter till Rikspolisstyrelsen eller den polismyndighet som regeringen bestämmer om alla omständigheter som kan tyda på penningtvätt (9 §). Av lagen följer dessutom förbud mot att medverka i transaktioner som kan antas utgöra penningtvätt (3 §) och förbud mot att för kunden eller annan utomstående röja att det gjorts en anmälan om misstänkt penningtvätt eller att en förundersökning genomförs (11 §). Slutligen skall den som omfattas av lagen ha rutiner för att förhindra att verksamheten utnyttjas för penningtvätt och skall svara för att de anställda ges behövlig information och utbildning (13 §).

Finanspolisen utgör en särskild enhet under Rikskriminalpolisens kriminalunderrättelsetjänst. Dess uppgifter på området för penningtvätt får anses motsvara det underrättelseorgan som nämns i artikel 14.1.

Enligt artikel 14.2 skall staterna överväga vilka åtgärder som kan vidtas för att upptäcka och övervaka rörelser av kontanta medel och överlåt-

bara värdepapper över sina gränser. Som exempel på sådana åtgärder nämns krav på att fysiska och juridiska personer rapporterar gränsöverskridande överföringar av betydande summor. Av artikel 14.3 följer vidare att staterna skall överväga att ställa krav på finansiella institutioner av innebörd att bl.a. de formulär som används vid elektronisk överföring av pengar skall innehålla uppgifter om transaktionens upphovsman och att dessa uppgifter skall bibehålls genom hela transaktionskedjan samt att institutionerna skall tillämpa skärpt kontroll av sådana överföringar som saknar fullständiga uppgifter om ursprunget.

Av artiklarna 14.2 och 14.3 följer inte något bindande åtagande att vidta viss lagstiftningsåtgärd. Vad som behandlas i artiklarna tangerar dock regleringen i två EG-förordningar, nämligen förordningen om tullkontroll av kontanta medel och förordningen om s.k. wiretransfers. Frågan om det för svensk del fordras några kompletterande lagstiftningsåtgärder i anledning av dessa båda EG-förordningar är för närvarande föremål för överväganden inom Finansdepartementet.

Att staterna skall utnyttja sig av bl.a. regionala och internationella organisationers initiativ på penningtvättsområdet följer av artiklarna 14.4 och 14.5. Vidare skall staterna sträva efter att utveckla och främja regionalt och globalt samarbete mellan rättsvärdande myndigheter och ekonomiska kontrollmyndigheter för att bekämpa penningtvätt. I detta sammanhang kan nämnas att Finanspolisen samarbetar på ett nationellt plan med bl.a. Ekobrottsmyndigheten, Finansinspektionen och Skattemyndigheten. På internationell nivå förekommer samarbete med bl.a. Europol och Interpol och inom ramen för FATF (Financial Action Task Force).

Det nu anförda leder regeringen till slutsatsen att regleringen i artikel 14 inte nödvändiggör några lagstiftningsåtgärder.

5.2 Straffrättsliga regler (artiklarna 15–29)

Regeringens bedömning: Konventionens föreskrifter i fråga om vad som skall vara straffbara handlingar, preskription av brott och juridiska personers ansvar uppfylls av svensk rätt. Några lagändringar är därför inte påkallade.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Samtliga remissinstanser delar promemorians bedömning eller lämnar den utan invändning. Dock förordar *Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet* och *Transparency International Sverige* att det görs ytterligare överväganden i frågan om att införa ett utökat straffansvar för handlingar som rymms under konventionens bestämmelse om handel med inflytande (artikel 18).

Skälen för regeringens bedömning

Mutbrott och bestickning (artiklarna 15, 16 och 21)

Enligt artikel 15 skall konventionsstaterna straffbelägga att till en offentlig tjänsteman utlova, erbjuda eller lämna en otillbörlig förmån för att han eller hon skall vidta eller underlåta att vidta en åtgärd i tjänsten (be-

stickning) och en offentlig tjänstemans begäran om eller mottagande av en otillbörlig förmån i nyssnämnda syfte (mutbrott).

I artikel 16 regleras mutbrott och bestickning av utländska offentliga tjänstemän och tjänstemän i offentliga internationella organisationer. Enligt artikel 16.1 skall staterna kriminalisera att uppsåtligen utlova, erbjuda eller lämna en sådan tjänsteman en otillbörlig förmån för att tjänstemannen skall vidta eller underlåta att vidta en åtgärd i tjänsten i syfte att få till stånd eller behålla en affärsförbindelse eller annan otillbörlig förmån med avseende på internationella affärer. Enligt artikel 16.2 skall staterna överväga att kriminalisera även den situationen att en sådan tjänsteman uppsåtligen begär eller mottar en otillbörlig förmån för att tjänstemannen skall vidta eller underlåta en åtgärd i tjänsten.

Enligt artikel 21 skall staterna överväga att kriminalisera att uppsåtligen och i tjänsteutövningen i ekonomisk, finansiell eller kommersiell verksamhet utlova, erbjuda eller lämna en otillbörlig förmån till någon som leder eller arbetar för enheter inom den privata sektorn, i syfte att personen skall vidta eller underlåta att vidta en åtgärd och begära eller ta emot en otillbörlig förmån i nyssnämnda syfte.

Mutbrott regleras i 20 kap. 2 § brottsbalken. För mutbrott döms en arbetstagare som, för sig själv eller annan, tar emot, låter åt sig utlova eller begär muta eller annan otillbörlig belöning för sin tjänsteutövning. Straffbestämmelsen gäller även om arbetstagaren har begått gärningen innan han eller hon fick anställningen eller efter det att anställningen har upphört.

Bestämmelsen omfattar enligt andra stycket inte bara arbetstagare utan även vissa uppdragstagare som räknas upp i bestämmelsen. Straffet för mutbrott är böter eller fängelse i högst två år. Om brottet är grovt, är straffet fängelse lägst sex månader och högst sex år.

Mot den nu beskrivna bestämmelsen om mutbrott svarar en straffbestämmelse om bestickning i 17 kap. 7 § samma balk. Enligt den bestämmelsen döms den som till arbetstagare eller annan som avses i 20 kap. 2 § lämnar, utlovar eller erbjuder, för denne själv eller för annan, muta eller annan otillbörlig belöning för tjänsteutövningen. Straffet för bestickning är böter eller fängelse i högst två år. Är brottet grovt, döms till fängelse i lägst sex månader och högst sex år.

Reglerna om muta och bestickning har ett brett tillämpningsområde. Kretsen av personer som kan ställas till ansvar omfattar alla arbetstagare, oavsett om de är anställda i offentlig förvaltning eller inom den privata sektorn. Det saknar betydelse på vilken nivå befattningen befinner sig och det spelar heller ingen roll om anställningen är fast eller enbart tillfällig. Straffansvaret omfattar även anställda inom föreningar, stiftelser och liknande. Vidare omfattar personkretsen uppdragstagare och en rad andra kategorier av personer som räknas upp i straffbestämmelsen.

Även utländska befattningshavare omfattas i stor utsträckning av straffansvaret. Utländska arbetstagare och uppdragstagare är i detta hänseende likställda med svenska.

Försök, förberedelse och stämpling till mutbrott respektive bestickning är inte straffbart. Detta skall ses mot bakgrund av utformningen av straffbestämmelserna, som i sig omfattar sådant handlande som normalt regleras som försök eller förberedelse.

De svenska straffbestämmelserna om muta och bestickning gäller alltså för både den offentliga och den privata sektorn och täcker således det handlande som enligt artiklarna 15, 16 och 21 skall vara kriminaliserat. Den personkrets som enligt artikel 15 skall kunna åläggas ansvar får anses ha full motsvarighet i reglerna om mutbrott och bestickning. Detsamma gäller i fråga om artikel 21. Någon lagstiftningsåtgärd krävs därför inte.

Handel med inflytande (artikel 18)

Enligt artikel 18 skall staterna överväga att kriminalisera handel med inflytande, varmed avses att någon utlovar, erbjuder eller lämnar en offentlig tjänsteman eller någon annan person en otillbörlig förmån, i syfte att personen skall missbruka sitt verkliga eller förmodade inflytande för att få till stånd en otillbörlig förmån för anstiftaren eller någon annan. Vidare omfattar begreppet att en offentlig tjänsteman eller någon annan person i motsvarande syfte begär eller tar emot en otillbörlig förmån. Förmånen kan vara avsedd för antingen tjänstemannen själv eller någon annan.

De svenska straffbestämmelserna om muta och bestickning täcker i allt väsentligt även kraven i artikel 18. Vad som kan falla utanför det straffbara området är om någon, som saknar behörighet att utföra en viss tjänst, ger sken av att så är fallet och begär eller tar emot en muta eller annan förmån under falska förespeglningar om att kunna åstadkomma ett visst resultat. Ett sådant handlande torde emellertid ofta, beroende på omständigheterna, vara straffbart som annat brott, t.ex. bedrägeri.

Regeringen har tidigare gjort bedömningen att den typ av inverkan på beslutsfattande personer som enligt svensk uppfattning är straffvärd redan är straffbelagd och har därför avstått från att införa straffansvar för beteenden som i själva verket kan ligga nära vanlig lobbyverksamhet. En sådan kriminalisering kunde komma att stå i strid med den grundläggande rättigheten i en demokrati att kunna yttra sin mening och påverka makthavare och andra. Av dessa skäl reserverade sig Sverige mot att införa straffansvar enligt en likartad artikel i Europarådets straffrättsliga konvention om korruption (se prop. 2003/04:70 s. 32). De skäl som föranledde den reservationen har enligt regeringens mening alltså giltighet. Ett utvidgat straffansvar för handel med inflytande bör därför inte heller nu införas.

Emellertid är den aktuella reservationen tidsbegränsad till tre år. Regeringen kommer därför att behöva ta ställning till frågan om det finns skäl att även framdeles reservera sig mot bestämmelsen i Europarådskonventionen. De ytterligare överväganden som Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet och Transparency International Sverige efterfrågar kan lämpligen göras i det sammanhanget.

Förskingring (artiklarna 17 och 22)

Staterna skall enligt artikel 17 straffbelägga sådan uppsåtlig förskingring och annat otillåtet förfogande över egendom, allmänna eller privata tillgångar eller värdepapper eller andra värdesaker som anförtrotts en of-

fentlig tjänsteman på grund av hans eller hennes ställning. En förutsättning är därvid att gärningen skall ha begåtts till förmån för tjänstemannen eller någon annan person eller enhet. Enligt artikel 22 skall staterna på motsvarande sätt överväga att kriminalisera uppsåtlig förskingring av egendom, privata tillgångar eller värdepapper eller andra värdesaker som har anförtratts någon i kraft av hans eller hennes ställning i tjänsteutövningen i ekonomisk, finansiell eller kommersiell verksamhet inom den privata sektorn.

Straffansvaret för förskingring och annan trolöshet regleras i 10 kap. brottsbalken. För förskingring döms den som på grund av avtal, allmän eller enskild tjänst eller dylik ställning fått egendom i besittning för annan med skyldighet att utge egendomen eller redovisa för denna, och som genom att tillägna sig egendomen eller på annat sätt åsidosätter vad som skall iaktas för att kunna fullgöra skyldigheten (1 §).

Den som, med egendom som han eller hon har i sin besittning men till vilken ägande- eller säkerhetsrätt tillkommer någon annan, i annat fall vidtar åtgärd varigenom egendomen frånhänds den andre eller denne på annat sätt berövas sin rätt, döms enligt 4 § för olovligt förfogande.

Straffansvar för trolöshet mot huvudman träffar enligt 5 § den som på grund av förtroendeställning har fått till uppgift att för någon annan sköta bl.a. ekonomisk angelägenhet eller att övervaka skötseln av en sådan angelägenhet och som missbrukar sin förtroendeställning och därigenom skadar huvudmannen. Försök till förskingring, grov förskingring och trolöshet mot huvudman är straffbart enligt 9 §.

I svensk rätt gör man ingen skillnad mellan förmögenhetsbrott begångna i offentlig verksamhet och motsvarande brott begångna inom den privata sektorn. Straffansvaret för förskingring och trolöshet mot huvudman omfattar således personer både i offentlig och privat tjänst.

Straffbestämmelserna i 10 kap. brottsbalken uppfyller de krav som ställs i artiklarna 17 och 22. Det behövs därför inte några lagstiftningsåtgärder.

Missbruk av tjänsteställning (artikel 19)

Enligt artikel 19 skall staterna överväga att kriminalisera uppsåtligt missbruk av tjänsteställning som består i att en offentlig tjänsteman i sin tjänsteutövning i strid med lagstiftningen vidtar eller underlåter att vidta en åtgärd i syfte att uppnå en otillbörlig förmån för tjänstemannen själv eller för annan.

Enligt svensk rätt gäller att den som uppsåtligen eller av oaktsamhet vid myndighetsutövning genom handling eller underlåtenhet åsidosätter vad som gäller för uppgiften skall dömas för tjänstefel (20 kap. 1 § brottsbalken). Straffansvaret omfattar såväl aktivt handlande som passivitet i strid med tjänstemannens uppgifter.

Straffbestämmelsen omfattar inte gärningar som faller utanför vad som är myndighetsutövning. Begreppet myndighetsutövning är mångfasetterat men kan kort beskrivas som beslut eller faktiska åtgärder som grundar sig på samhällets maktbefogenheter. De kommer till stånd och får i förekommande fall rättsverkningar för eller emot den enskilde i kraft av offentlighetsrättsliga regler, inte på grund av avtal eller i övrigt regler av privaträttslig natur.

Straffbestämmelsen om tjänstefel är subsidiär till andra straffbestämmelser (20 kap. 1 § fjärde stycket). Om en tjänsteman agerar på ett visst sätt för att uppnå en otillåten förmån är det därför först om ansvar för mutbrott (eller annat brott) inte kan utkrävas som frågan om ansvar för tjänstefel aktualiseras.

Den svenska lagstiftningen har således en straffbestämmelse som täcker det viktigaste området av det som artikel 19 rör, nämligen olika former av felbeteenden av sådana tjänstemän som med stöd av lagstiftning utövar myndighet mot enskilda medborgare. Av särskild betydelse i detta sammanhang torde vara myndighetsutövning som består i utfärdande av licenser, tillstånd, koncessioner och liknande beslut avseende näringsverksamhet eller annan verksamhet, liksom även negativa beslut i sådana frågor. Ett annat område som omfattas av straffbestämmelsen är myndighetsutövning i den offentliga indrivningsverksamheten. Även privaträttsliga subjekts myndighetsutövning – när sådan förekommer – träffas av bestämmelsen. Den straffrättsliga regleringen utgör ett starkt skydd mot att tjänstemän tar ovidkommande hänsyn i sin myndighetsutövning.

Enligt 22 § lagen om offentlig anställning skall den som är skäligen misstänkt för att i sin anställning ha begått brott anmälas till åtal, om misstanken avser tjänstefel, mutbrott eller brott mot tystnadsplikt. Detsamma gäller om misstanken avser annat brott som kan antas leda till annan påföljd än böter. Alla typer av brott som inte är bagatellartade skall således anmälas. Anmälningsskyldigheten åvilar arbetsgivaren.

Som framgått finns det ett tillfredsställande straffrättsligt skydd mot att offentliga tjänstemän begår brott. Regleringen i artikel 19 föranleder därför inte några lagstiftningsåtgärder.

Penningtvätt och häleri (artiklarna 23 och 24)

Enligt artikel 23.1 skall staterna, i enlighet med grundprinciperna i sin nationella lagstiftning, kriminalisera bl.a. omsättning och överlåtelse av egendom med vetskap om att den utgör vinning av brott, om det sker för att dölja egendomens ursprung eller för att hjälpa brottslingen. Vidare skall det vara straffbart att dölja sådan egendoms rätta ursprung, att förflytta den eller äganderätten eller annan rätt till den. Med reservation för nationell lagstiftning skall även förvärv, innehav eller användning av sådan egendom, liksom även medverkan, anstiftan eller stämpling till sådana gärningar, straffbeläggas samt försök, medhjälp eller främjande av brott som regleras i artikeln.

Enligt artikel 23.2 skall staterna sträva efter att tillämpa reglerna i artikel 23.1 på största möjliga omfattning av förbrott. Åtminstone ett flertal av de brott som straffbeläggs enligt konventionen skall finnas med bland förbrotten. Sådana förbrott som har begåtts utanför konventionsstatens jurisdiktion skall också räknas som förbrott, om brottet i fråga uppfyller kravet på dubbel straffbarhet. Om så krävs enligt grundprinciperna i en konventionsstats nationella lagstiftning, får det föreskrivas att kriminaliseringen av brott som avses i artikel 23.1 inte skall gälla för dem som har begått förbrottet.

Utän att det påverkar kraven i artikel 23 skall staterna enligt artikel 24 överväga att kriminalisera att någon uppsåtligen döljer eller förvarar

egendom som gärningsmannen vet härrör från brott som straffbeläggs enligt konventionen.

Straffansvar för penningtvätt och häleri regleras i 9 kap. brottsbalken. Det finns två huvudtyper av häleri, häleri (6 §) och penninghäleri (6 a §). För båda brotten finns en ringa brottsform; häleriförseelse (7 §) respektive penninghäleriförseelse (7 a §).

Enligt 6 § skall den dömas för häleri som

1. på ett sätt som är ägnat att försvåra ett återställande tar befattning med något som är frånhänt annan genom brott (sakhäleri),
2. bereder sig otillbörlig vinning av annans brottsliga förvärv (vinningshäleri), eller
3. genom krav, överlåtelse eller på annat liknande sätt hävdar en genom brott tillkommen fordran (fordringshäleri).

För häleri döms också den som i näringsverksamhet eller som ett led i en verksamhet som bedrivs vanemässigt eller annars i större omfattning, på ett sätt som är ägnat att försvåra återställande, förvärvar eller tar emot något som skäligen kan antas vara frånhänt annan genom brott (näringshäleri).

Är brottet ringa döms i stället för häleriförseelse enligt 7 §. För häleriförseelse döms vidare den som

1. i annat fall än som avses med bestämmelsen om näringshäleri på ett sätt som är ägnat att försvåra återställande förvärvar eller tar emot något som skäligen kan antas vara frånhänt annan genom brott,
2. i fall av sak-, vinnings- eller fordringshäleri inte insåg men hade skälig anledning att anta att brott förelåg, eller
3. den som på annat sätt än som anges i regeln om sakhäleri medverkat vid det brott varigenom egendomen frånhändes annan och inte insåg men hade skälig anledning att anta att brott förövades.

Bestämmelsen om penninghäleri är uppbyggd på likartat sätt som bestämmelsen om vanligt häleri. Enligt 6 a § döms den som

1. otillbörligen främjar möjligheterna för annan att tillgodogöra sig egendom som härrör från brottsligt förvärv eller värdet av sådan egendom, eller
2. med uppsåt att dölja egendomens ursprung medverkar till att bortföra, överlåta, omsätta eller vidta annan sådan åtgärd med egendom som härrör från brottsligt förvärv för penninghäleri.

För penninghäleri döms också den som, i annat fall än som nyss angetts, otillbörligen medverkar till att bortföra, överlåta, omsätta eller vidta annan sådan åtgärd med egendom, om åtgärden är ägnad att dölja att någon annan har berikat sig genom brottslig gärning.

Är ett brott som nu har sagts ringa döms i stället för penninghäleriförseelse. För penninghäleriförseelse döms också den som vid huvudformen av penninghäleri inte insåg men hade skälig anledning att anta att brott förelåg eller, när det gäller den alternativa formen av penninghäleri, inte insåg men hade skälig anledning att anta att någon annan berikat sig genom brottslig gärning.

Försök, förberedelse och stämpling till grovt häleri och grovt penninghäleri är straffbart (11 §).

I bestämmelserna om häleri och penninghäleri är uttrycket brottsligt förvärv av central betydelse. Med detta avses exempelvis förvärv genom stöld, bedrägeri eller förskingring men även muta, spelvinst genom dubb-

leri och inkomster från koppleri. Däremot räknas inte den vinst som uppkommit genom skattebrott eller tullbrott hit. Den form av penninghäleri som består i att någon hjälper en annan person att dölja att han eller hon har berikat sig genom brottslig gärning täcker dock även brott av sistnämnda slag.

Bestämmelserna om ansvar för penninghäleri och penninghäleriförseelse tillkom som ett led i anpassningen av svensk rätt till kraven på straffbestämmelser om penningtvätt. Ursprungligen utgjorde de en del av bestämmelserna om häleri respektive häleriförseelse. När regleringen om penningtvätt efter några år skärptes bröts de ut till särskilda straffbestämmelser (se prop. 1998/99:19). Reglerna om häleri, penninghäleri, häleriförseelse och penninghäleriförseelse täcker tillsammans de krav på kriminalisering som ställs i konventionen.

Innehållet i artikel 23 motsvarar för övrigt artikel 6 i Palermokonventionen. Inför Sveriges tillträde till den konventionen gjordes en ingående analys av svensk rätt i förhållande till konventionskraven. Bedömningen var att den nuvarande lagstiftningen uppfyller kraven på vad som skall vara kriminaliserat (se prop. 2002/03:146 s. 33 f.). Något skäl att nu göra annan bedömning finns inte.

Det är en grundläggande princip i svensk rätt att den som dömts till ansvar för förbrottet inte också skall straffas separat för det efterföljande häleribrottet. Häleriet utgör då en medbestäffad efterhandling till förbrottet. Efterföljande häleriåtgärder kan därför inverka på bedömningen av förbrottets straffvärde och också på frågan om förbrottet skall bedömas som grovt, dvs. påverka gradindelningen. Konventionen innebär också en möjlighet att från straffansvar för penningtvätt och häleri undanta den som begått förbrottet.

Mot denna bakgrund gör regeringen bedömningen att någon lagstiftningsåtgärd inte krävs med anledning av konventionens bestämmelser om penningtvätt och häleri.

Olagligt berikande (artikel 20)

Enligt artikel 20 skall staterna i enlighet med grundprinciperna i sin rättsordning överväga att straffbelägga uppsåtligt olagligt berikande. Med olagligt berikande avses en väsentlig ökning av en offentlig tjänstemans tillgångar som han eller hon inte kan förklara i förhållande till sina lagliga inkomster.

Det finns inte någon straffbestämmelse i svensk rätt som motsvarar innehållet i artikel 20. En straffbestämmelse som utformas på sådant sätt att den misstänkte måste förklara sina inkomster och andra förvärv skulle i praktiken kunna sägas lägga ansvaret på den misstänkte att bevisa sin oskuld. Detta strider mot principen om att bevisbördan i brottmål åvilar åklagaren.

I detta sammanhang måste också beaktas dels att bestämmelsen om penninghäleri har ett brett tillämpningsområde, dels innehållet i reglerna om straff för skattebrott. Att lämna oriktiga uppgifter om förmögenhet kan i sig vara straffbart.

Konventionen ställer inte heller något absolut krav på att staterna kriminaliserar sådant handlande som nyss har beskrivits, utan kräver endast

att de, i enlighet med grundprinciperna i sin rättsordning, överväger en kriminalisering.

Mot denna bakgrund saknas anledning att utvidga det straffbara området när det gäller olagligt berikande. Någon lagstiftningsåtgärd bör därför inte vidtas med anledning av artikel 20.

Hindrande av rättvisan (artikel 25)

Enligt artikel 25 skall det vara straffbart att använda fysiskt våld, hot och trakasserier samt att erbjuda, utlova eller lämna en otillbörlig förmån, i syfte att framkalla falska vittnesmål eller att påverka vittnesmål och företeende av bevis i rättsliga förfaranden som rör brott enligt konventionen. Vidare skall det vara straffbart att bruka fysiskt våld, hot eller trakasserier för att påverka domare och tjänstemän i brottsbekämpande myndigheter.

Svensk rätt innehåller inte någon direkt motsvarighet till vad som avses med uttrycket "hindrande av rättvisan". Det finns däremot ett flertal straffbestämmelser med samma funktion. Enligt 17 kap. 10 § brottsbalken döms den som med våld eller hot om våld angriper någon för att denne gjort anmälan, fört talan, avlagt vittnesmål eller annars vid förhör avgett utsaga hos domstol eller annan myndighet – eller för att hindra någon från en sådan åtgärd – för övergrepp i rättssak. Straffansvaret omfattar även den som med någon annan gärning, som medför lidande, skada eller olägenhet, eller med hot om en sådan gärning, angriper någon för att denne avlagt vittnesmål eller annars avgett utsaga vid förhör hos en myndighet eller för att hindra honom från att avge en sådan utsaga.

I 15 kap. brottsbalken finns bestämmelser bl.a. om straffansvar för lämnande av falska eller osanna utsagor inför domstol. Enligt 1 § döms den som under laga ed lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen för mened. Den som vid förhör under sanningsförsäkran lämnar osann uppgift eller förtiger sanningen döms enligt 2 § för osann partsutsaga. Begår någon av oaktsamhet brott enligt 1 eller 2 § döms enligt 3 § i stället för ovarsam utsaga. Det finns motsvarande bestämmelser om straffansvar för oriktiga utsagor som lämnas inför nordiska domstolar (4 a §) respektive internationella domstolar (4 b §).

Om någon förvanskar eller undanröjer bevis med uppsåt att en oskyldig skall fällas till ansvar döms enligt 15 kap. 8 § brottsbalken för bevisförvanskning. Detsamma gäller om någon med sådant uppsåt åberopar falskt bevis. Att förstöra bevisning om brott kan även vara straffbart som skyddande av brottsling (17 kap. 11 § brottsbalken).

Förberedelse till mened eller stämpling till mened som innebär att någon söker anstifta sådan gärning och försök till bevisförvanskning är också straffbart.

Medan straffbestämmelsen om övergrepp i rättssak skyddar den som bistår brottsbekämpande myndigheter eller domstolar, skyddar bestämmelsen i 17 kap. 1 § brottsbalken bl.a. offentliganställda som utreder brott, för talan i domstol eller dömer i saken. Den som med våld eller hot om våld förgriper sig på någon vid myndighetsutövning, eller för att tvinga honom eller henne till eller hindra honom eller henne från en sådan åtgärd, döms för våld eller hot mot tjänsteman. Den som på annat sätt än som nyss har sagts, för att tvinga eller hindra någon vid myndig-

hetsutövning eller för att hämnas en tjänsteåtgärd, otillbörligen företar en gärning som för den drabbade medför lidande, skada eller annan olägenhet, eller hotar med sådan gärning, döms enligt 17 kap. 2 § för förgripelse mot tjänsteman.

De ovan redovisade straffbestämmelserna uppfyller kraven i artikel 25. Artikel 25 har för övrigt i allt väsentligt sin motsvarighet i artikel 23 i Palermokonventionen. Även i ärendet om Sveriges tillträde till den konventionen gjordes bedömningen att straffbestämmelser av den art som nu är i fråga inte krävde några lagstiftningsåtgärder (se prop. 2002/03:146 s. 39 f).

Medverkan, försök och förberedelse till brott (artikel 27)

Enligt artikel 27.1 skall konventionsstaterna, i enlighet med sin nationella lagstiftning, kriminalisera alla former av medverkan till brott enligt konventionen.

I 23 kap. 4 § brottsbalken föreskrivs att straffansvar skall ådömas inte bara den som utfört gärningen utan även annan som har främjat denna med råd eller dåd. Medverkansansvaret omfattar dels samtliga brott i brottsbalken, dels straffbestämmelser i andra lagar och författningar under förutsättning att fängelse är föreskrivet för brottet.

Varje medverkande skall bedömas efter det uppsåt eller den oaktsamhet som ligger honom eller henne till last. Även i de fall där brottet har ett s.k. specialsubjekt, vilket är fallet med bl.a. mutbrott och bestickning, kan ansvar för medverkan aktualiseras.

Den generella regleringen av medverkan till brott i 23 kap. brottsbalken täcker de krav som ställs i konventionen. Det behövs därför inte någon lagstiftningsåtgärd.

Enligt artikel 27.2 får staterna, i enlighet med sin nationella lagstiftning, straffbelägga försök att begå brott som regleras i konventionen.

Bestämmelsen om straff för försök till brott finns i 23 kap. 1 § brottsbalken. Har någon påbörjat utförandet av ett brott, utan att detta har fullbordats, skall, i de fall där det finns en särskild bestämmelse om detta, dömas för försök till brottet. En förutsättning för straffansvar är att det har funnits fara för brottets fullbordan eller att sådan fara har varit utesluten endast på grund av tillfälliga omständigheter.

De brott som enligt konventionen skall vara kriminaliserade är i viss utsträckning straffbara även på försöksstadiet. Detta gäller grovt häleri, grovt penninghäleri, förskingring, grov förskingring, trolöshet mot huvudman, bevisförvanskning och våld eller hot mot tjänsteman.

Dock är varken mutbrott eller bestickning straffbart på försöksstadiet, vilket skall ses mot bakgrund av hur brotten är konstruerade. Sådana förfaranden som normalt betraktas som försöksbrott, t.ex. att försöka besticka någon genom att erbjuda denne en muta eller försök till mutbrott som består i att begära en muta, bestraffas som fullbordat brott. Några särskilda försöksbestämmelser behövs därför inte. I fråga om övriga brott, däribland olovligt förfogande, tjänstefel och häleribrott som inte är grova, finns det inte anledning att i detta sammanhang utsträcka kriminaliseringen till försöksstadiet. Till saken hör att artikeln, som nämnts inledningsvis, inte ställer krav på att straffbelägga försök att begå brott. Någon lagstiftningsåtgärd är därför inte påkallad.

Enligt artikel 27.3 får staterna, i enlighet med sin nationella lagstiftning, straffbelägga förberedelse till brott som kriminaliseras i enlighet med konventionen.

Bestämmelsen om förberedelse till brott finns i 23 kap. 2 § brottsbalken. Enligt den bestämmelsen skall det dömas för förberedelse till brott om någon, med uppsåt att utföra eller främja brott, tar emot eller lämnar pengar eller annat som betalning för ett brott eller för att täcka kostnader för utförandet av ett brott eller skaffar, tillverkar, lämnar, tar emot, förvarar, transporterar, sammanställer eller tar annan liknande befattning med något som är särskilt ägnat att användas som hjälpmedel vid ett brott, under förutsättning att straffansvar för förberedelse är föreskrivet för brottet.

I de fall där det särskilt anges döms för stämpling till brott. Med stämpling förstås att någon i samråd med annan beslutar gärningen eller att någon söker anstifta annan eller åtar sig eller erbjuder sig att utföra gärningen.

De svenska motsvarigheterna till många av de brott som regleras i konventionen är inte straffbara på förberedelsestadiet. De brott där förberedelse är kriminaliserad är mened (förberedelse och stämpling), grovt häleri och grovt penninghäleri (förberedelse och stämpling) samt våld och hot mot tjänsteman (enbart förberedelse). Emellertid ställer konventionen inga krav på att brott som upptas i den skall vara kriminaliserade på förberedelsestadiet. Enligt regeringen saknas därför anledning att i detta sammanhang överväga en utvidgning av straffansvaret för förberedelse. Några lagstiftningsåtgärder vidtas alltså inte.

Preskription av brott (artikel 29)

För de brott som behandlas i konventionen skall staterna enligt artikel 29 fastställa en lång preskriptionstid inom vilken talan om ansvar skall ha inletts. För det fall den misstänkte har undandragit sig lagföring skall det finnas en ännu längre preskriptionstid eller finnas möjlighet att bryta preskriptionen.

Preskriptionsreglerna i 35 kap. brottsbalken är knutna till straffskalan för brotten (1 §). För de nu aktuella brotten är preskriptionstiderna fem år för normalbrott och tio år vid grova brott, om den misstänkte inte har delgetts åtal för brottet. Har den misstänkte delgetts stämningsansökan gäller andra, längre preskriptionstider (6 §). Preskriptionstiden för brott med högst två års fängelse i straffskalan är då femton år. För brott med högre straffskala är preskriptionstiden trettio år.

Artikeln ställer inte något krav på en viss preskriptionstid. Dessutom framhålls det att åtgärderna i fråga skall vidtas när så är lämpligt. De svenska reglerna om åtalspreskription måste anses uppfylla kraven i konventionen.

Innehållet i artikel 29 motsvarar för övrigt artikel 11.5 i Palermokonventionen. Även vid Sveriges tillträde till den konventionen gjordes bedömningen att reglerna i 35 kap. brottsbalken uppfyllde ställda krav såvitt gällde åtalspreskription (se prop. 2002/03:146 s. 44).

Genom artikel 26 åläggs staterna att, i enlighet med grundprinciperna i sin rättsordning, vidta åtgärder för att juridiska personer skall kunna ställas till ansvar för medverkan i gärningar som straffbeläggs enligt konventionen. Sådant ansvar kan vara straffrättsligt, civilrättsligt eller administrativt. Det skall finnas effektiva, proportionerliga och avskräckande påföljder för juridiska personer, innefattande ekonomiska påföljder.

Den svenska rättens ståndpunkt är att juridiska personer inte kan ådömas straffansvar. Däremot kan de åläggas ekonomiska sanktioner av olika slag. För brott som har begåtts i utövningen av näringsverksamhet kan näringsidkaren på yrkande av åklagaren åläggas företagsbot. Reglerna om företagsbot finns i 36 kap. brottsbalken. Förutsättningarna för att utdöma företagsbot är att ett brott som kan bestraffas med strängare straff än penningböter begåtts i utövningen av näringsverksamhet och att näringsidkaren inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas av honom för att förebygga brottsligheten, eller att brottet har begåtts av en person i ledande ställning hos näringsidkaren eller som annars haft särskilt ansvar för tillsyn eller kontroll i verksamheten. Har brottsligheten varit riktad mot näringsidkaren själv, skall företagsbot inte åläggas (7 §).

En företagsbot skall fastställas till lägst fem tusen kronor och högst tio miljoner kronor (8 §). När storleken av boten bestäms skall, med beaktande av straffskalan för brottet, särskild hänsyn tas till den skada eller fara som brottsligheten inneburit samt till brottslighetens omfattning och förhållande till näringsverksamheten (9 §). Företagsbot kan i vissa fall efterges eller sättas lägre än vad som följer av huvudregeln (10 §).

Vidare finns det en särskild möjlighet att förverka ekonomiska fördelar som uppkommit för näringsidkare vid brott i näringsverksamhet (4 §).

Brottsbalkens regler om företagsbot och förverkande är tillräckliga för att möta konventionens krav på ansvar för juridiska personer. Reglerna om företagsbot har för övrigt nyligen reformerats genom lagändringar som trädde i kraft den 1 juli 2006. Syftet med reformen var att effektivisera systemet med företagsbot och öka den praktiska användningen av sanktionen för brott i näringsverksamhet (se prop. 2005/06:59).

Regeringen finner alltså att reglerna om företagsbot väl täcker de åtaganden som följer av artikel 26. Det behövs således inte någon lagstiftningsåtgärd. Det kan i sammanhanget nämnas att artikeln, bortsett från att den avser andra brott, motsvarar åtagandena enligt artikel 10 i Palermo-konventionen. Inte heller vid Sveriges tillträde till den konventionen ansågs det påkallat med någon lagstiftningsåtgärd (se prop. 2002/03:146 s. 42 f.).

Uppsåt (artikel 28)

I artikel 28 anges att vetskap, uppsåt och syfte som fordras som rekvisit för brott får fastställas med hjälp av objektiva omständigheter. En likartad bestämmelse finns i artikel 3.3 i narkotikabrottskonventionen. Artikeln fordrar inga lagstiftningsåtgärder.

Regeringens bedömning: Svensk rätt uppfyller redan i dag konventionens bestämmelser om frysning, beslag och förverkande. Några lagändringar behövs därför inte.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans invänder mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 31 regleras både frågor om förverkande och frågor om frysning och beslag. De båda senare tvångsmedlen är temporära åtgärder för att säkra egendom som kan bli föremål för förverkande.

Enligt artikel 31.1 skall staterna i största möjliga utsträckning vidta åtgärder för att vinning som härrör från brott som straffbeläggs enligt konventionen eller egendom vars värde motsvarar värdet av sådan vinning samt egendom, utrustning och andra hjälpmedel som använts vid eller är avsedda att användas vid brott som straffbeläggs enligt konventionen skall kunna förverkas.

Enligt artikel 31.2 skall staterna vidta åtgärder för att möjliggöra att vinning som härrör från brott enligt konventionen och hjälpmedel som använts eller är avsedda att användas vid sådana brott kan identifieras och spåras samt frysas eller tas i beslag för eventuellt förverkande. Vad som nu sagts skall även gälla egendom som har trätt i stället för vinning och intäkter och annat utbyte som härrör från sådana brott.

I artikel 31.3 åläggs staterna att vidta nödvändiga åtgärder för att reglera behöriga myndigheters hantering av sådan egendom som tagits i beslag eller förverkats och som täcks av artiklarna 31.1 och 31.2.

I artiklarna 31.4 och 31.5 föreskrivs att även sådan vinning av brott som har omvandlats eller omsatts till annan egendom eller sammanblandats med annan egendom skall kunna förverkas. Likaså skall enligt artikel 31.6 intäkt eller annat utbyte av brott kunna förverkas. Av artikel 31.7 framgår att domstolar och andra behöriga myndigheter skall kunna förordna att bank- och affärshandlingar samt andra handlingar rörande ekonomiska förhållanden görs tillgängliga eller tas i beslag.

För svenska förhållanden gäller följande i nu berörda hänseenden.

Allmänna regler om *förverkande* finns i 36 kap. brottsbalken. Enligt 1 § skall utbyte av brott förklaras förverkat om det inte är uppenbart oskäligt. Som utbyte av brott räknas enligt 1 a § även egendom som trätt i stället för utbyte, avkastning av utbyte samt avkastning av det som trätt i stället för utbyte. Vidare kan det som någon har tagit emot som ersättning för kostnader i samband med brott förverkas, om mottagandet utgör ett brott enligt balken. I stället för det mottagna får dess värde förverkas.

Enligt 2 § får egendom som har använts som hjälpmedel vid brott enligt balken förklaras förverkad, om det behövs för att förebygga brott eller om det annars finns särskilda skäl. Egendom som har varit avsedd att användas som hjälpmedel vid brott kan också förverkas – även om den inte faktiskt kommit till sådan användning – om brottet har fullbordats eller om förfarandet har utgjort ett straffbart försök eller en straffbar för-

beredelse eller stämpling. Vidare kan egendom som har frambragts genom brott förverkas. I stället för egendomen kan dess värde förverkas.

Enligt 27 kap. 1 § rättegångsbalken får egendom som kan komma att förverkas på grund av brott tas i *beslag*. Detsamma gäller egendom som kan antas ha betydelse för utredning om brott. Även skriftliga handlingar får tas i beslag. Beslag får förekomma vid alla typer av brott. Beslut om beslag fattas av rätten, åklagaren, annan undersökningsledare eller – i brådskande fall – av en polisman (27 kap. 4 och 5 §§ rättegångsbalken).

Beslag kan i princip bara användas för att säkra sakförverkande. För att säkra förverkande av vinning eller utbyte av brott, dvs. värdeförverkande, används i stället tvångsmedlen *förvar* och *kvarstad*. Dessa regleras i 26 kap. rättegångsbalken. Om någon är skäligen misstänkt för brott och det skäligen kan befaras att han genom att avvika eller genom att skaffa undan egendom eller på annat sätt undandrar sig att betala värdet av förverkad egendom som han kan komma att ådömas på grund av brottet, får domstol besluta om kvarstad på så mycket av hans egendom att det kan antas motsvara betalningsskyldigheten (26 kap. 1 §). I avvaktan på rättsens beslut i kvarstadsfrågan får åklagaren eller annan undersökningsledare ta lös egendom i förvar. I brådskande fall får även en polisman ta sådan egendom i förvar (26 kap. 3 §).

I 27 kap. 10 § rättegångsbalken finns regler om vem som skall sörja för förvaringen av beslagtagna egendom och hur detta skall ske. Enligt bestämmelsen skall som huvudregel den beslagtagna egendomen förvaras av den myndighet som gjort beslaget. Vidare skall föremål som tagits i beslag vårdas väl och hållas under uppsyn i syfte att undvika att egendomen kommer bort, förstörs eller missbrukas på något sätt.

Gällande reglering i fråga om förverkande, tvångsmedel för att säkerställa ett framtida förverkande, beslag i bevissyfte och hantering av egendom som beslagtagnits motsvarar vad konventionen kräver i artiklarna 31.1–31.7.

Enligt artikel 31.8 kan staterna överväga att kräva att en brottsling styrker att sådan egendom som misstänks vara vinning av brott eller annan egendom som kan förklaras förverkad har förvärvats på lagligt sätt. Detta gäller dock endast om ett sådant krav är förenligt med principerna i den nationella lagstiftningen.

Vad som beskrivs i artikel 31.8 har beröringspunkter med den förverkandeform som brukar kallas utvidgat förverkande. Med utvidgat förverkande avses möjligheten att i vissa fall av allvarliga brott som genererar vinning förverka egendom eller värdet av egendom, även om sambandet mellan egendomen och brottet inte står helt klart. Några regler av den innebörden finns för närvarande inte i svensk rätt och behöver – på grund av artikelns utformning – inte heller införas inom ramen för detta ärende. Frågan kommer dock att övervägas i annat sammanhang. Enligt ett inom Europeiska unionen antaget rambeslut (rådets rambeslut av den 24 februari 2005 om förverkande av vinning, hjälpmedel och egendom som härrör från brott) ankommer det nämligen på medlemsstaterna att införa regler om en sådan förverkandeform. Inom Justitiedepartementet övervägs för närvarande hur en framtida reglering bör utformas.

I artikel 31.9 föreskrivs att bestämmelserna i artikeln inte får tolkas så att de inkräktar på de rättigheter som tillkommer godtroende tredje man.

Av 36 kap. 5 § brottsbalken framgår hos vilka personer egendom får förverkas. Till dessa hör gärningsmannen och annan som har medverkat till brottet, den i vars ställe gärningsmannen eller annan medverkande var, den som genom brottet beretts vinning eller näringsidkare som anges i 36 kap. 4 §, under förutsättning att egendomen tillhörde dem vid tidpunkten för brottet. I fråga om förverkande av utbyte av brott gäller särskilda regler. Därutöver kan förverkande riktas mot den som efter brottet förvärvat egendomen genom vissa familjerättsliga fång eller som efter brottet förvärvat egendomen på annat sätt och då haft vetskap om eller skälig anledning till antagande om egendomens samband med brottet. Särskild rätt till egendom som förklarats förverkad består, om inte även den särskilda rätten förklaras förverkad.

De nu redovisade reglerna ger tillräckligt skydd för godtroende tredje mans rätt. Något behov av lagändringar finns därför inte. En likalydande bestämmelse i artikel 12.8 i Palermokonventionen ansågs inte heller fordra lagstiftningsåtgärd (se prop. 2002/03:146 s. 47).

5.4 Regler om lagföring, rättegång och påföljder m.m. (artiklarna 30 och 41)

Regeringens bedömning: Några lagändringar behövs inte i anledning av konventionens bestämmelser om lagföring, rättegång och påföljder m.m.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har någon invändning mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens bedömning

Lagföring, rättegång och påföljder (artikel 30)

Enligt artikel 30.1 skall de brott som straffbeläggs enligt konventionen ha påföljder som är anpassade till brottens svårhet. I avsnitt 5.2 har konstaterats att svensk rätt redan i dag straffbelägger de beteenden som enligt konventionen skall utgöra straffbara handlingar. Straffskalorna för dessa brott är tillräckligt vida för att domstolarna i varje enskilt fall skall kunna ta hänsyn till gärningens svårhetsgrad. Så är straffmaximum för de flesta brotten – t.ex. bestickning eller mutbrott som är grova, grov förskingring och grovt häleri – fängelse i sex år. Vad konventionen kräver i detta hänseende är därför uppfyllt.

Enligt artikel 30.2 skall staterna, i enlighet med sina konstitutionella principer och sin rättsordning, åstadkomma en lämplig balans mellan regler om immunitet och privilegier och möjligheten att utreda, lagföra och bestraffa brott enligt konventionen. Svensk rätt innehåller få bestämmelser om immunitet och privilegier för svenska offentliga tjänstemän eller andra funktionärer. Dessa inskränker sig i huvudsak till regleringen i regeringsformen (bl.a. 4 kap. 8 och 9 §§) och riksdagsordningen (9 kap. 8 §). De förra reglerna begränsar rätten att väcka talan eller tillgripa vissa tvångsmedel mot den som utövar eller har utövat uppdrag som riks-

dagsledamot för yttranden eller gärningar under utövande av uppdraget. Det krävs att riksdagen medgett detta genom beslut med viss kvalificerad majoritet. Vidare får regler i lag om gripande, anhållande eller häktning tillämpas endast om riksdagsledamoten erkänner brottet eller ertappas på bar gärning, såvida det inte är fråga om ett brott för vilket inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i två år.

Bestämmelserna i lagen (1976:661) om immunitet och privilegier i vissa fall tar främst sikte på dels personer som åtnjuter straffrättslig eller straffprocessuell immunitet genom Wienkonventionerna, dels anställda och uppdragstagare i vissa internationella organ. Det är således i allt väsentligt fråga om immunitet och privilegier som följer av Sveriges internationella åtaganden. Regleringen står i god överensstämmelse med intentionerna bakom konventionen. Någon lagstiftningsåtgärd är därför inte påkallad.

I artikel 30.3 avhandlas diskretionär prövningsrätt vid lagföring. Staterna åläggs att sträva efter att nationella regler om diskretionär prövningsrätt, t.ex. regler om åtalsprövning, tillämpas på ett sådant sätt att bekämpningen av de brott som straffbeläggs i konventionen blir så effektiv som möjligt och att vederbörlig hänsyn tas till behovet att avskräcka från förövandet av sådana brott.

Enligt svensk rätt råder i princip absolut åtalsplikt (se 20 kap. 6 § rättegångsbalken), varför frågan om diskretionär prövningsrätt normalt inte aktualiseras. När det gäller bestickning och mutbrott finns emellertid vissa begränsningar i åtalsplikten när det gäller gärningar som begåtts inom den privata sektorn (17 kap. 17 § respektive 20 kap. 5 § tredje stycket brottsbalken). Enligt dessa regler får åklagare väcka åtal endast om brottet anmälts till åtal av arbets- eller uppdragsgivaren eller om åtal är påkallat från allmän synpunkt. Vid bedömningen av om åtal är påkallat från allmän synpunkt finns möjligheter att göra sådana hänsynstaganden som avses i bestämmelsen.

Enligt artikel 30.4 skall staterna söka säkerställa att misstänkta och tilltalade som är på fri fot infinner sig i rätten. Enligt 46 kap. 15 § rättegångsbalken kan rätten använda olika påtryckningsmedel för att förmå den som är tilltalad att infinna sig till huvudförhandling. De medel som anvisas är att kalla den misstänkte vid vite, att besluta om hämtning till förhandlingen och, om detta inte är tillräckligt, att pröva om den misstänkte kan häktas. Den som saknar hemvist i Sverige kan enligt 24 kap. 2 § rättegångsbalken häktas, om det finns risk att han undandrar sig lagföring eller straff genom att lämna landet. Möjligheterna att använda straffprocessuella tvångsmedel för att säkra den tilltalades närvaro vid rättegången får anses utgöra en tillräcklig garanti för att lagföringen kan genomföras. Någon lagstiftningsåtgärd är därför inte påkallad.

Artikel 30.5 behandlar frigivning. Därigenom åläggs staterna att vid beslut om förtida eller villkorlig frigivning från straff beakta brottens svårhetsgrad.

Reglerna om villkorlig frigivning finns i 26 kap. 6 och 7 §§ brottsbalken. Den som avtjänar ett fängelsestraff skall enligt huvudregeln frigges när två tredjedelar av strafftiden, dock minst en månad, har avtjänats. Om det vid tidpunkten för villkorlig frigivning finns synnerliga skäl mot sådan frigivning, skall frigivningen dock skjutas upp. Vid bedömningen härav skall särskilt beaktas om den dömde på ett allvarligt sätt har brutit

mot de föreskrifter och villkor som gäller för verkställigheten. Den villkorliga frigivningen får skjutas upp högst sex månader åt gången. Bestämmelserna om villkorlig frigivning utgår från den faktiska verkställigheten och tar således ingen hänsyn till vilken typ av brott straffet avser. Indirekt uppstår emellertid en sådan effekt, eftersom straffet normalt sett är längre ju allvarligare brottet är. Vad konventionen kräver är därför uppfyllt.

Enligt artikel 30.10 skall staterna sträva efter att främja återanpassningen av personer som döms för brott enligt konventionen. En sådan inställning står i god överensstämmelse med de grundläggande principerna för svensk kriminalvård, se t.ex. 4 § lagen (1974:203) om kriminalvård i anstalt.

I artikel 30.6 regleras möjligheten att ingripa med arbetsrättsliga åtgärder i samband med lagföring av offentliga tjänstemän. I den utsträckning det är förenligt med grundprinciperna i dess rättsordning skall varje stat överväga att införa förfaranden genom vilka en offentlig tjänsteman, som är anklagad för ett brott enligt konventionen, får avskedas, suspenderas eller omplaceras.

För den som har valts till ett uppdrag hos staten eller en kommun, med vilket följer myndighetsutövning, finns regler i 20 kap. 4 § brottsbalken om skiljande från uppdraget. Den som har ett sådant uppdrag får genom beslut av domstol skiljas från uppdraget, om han har begått brott för vilket är föreskrivet fängelse i två år eller däröver och han genom brottet har visat sig uppenbart olämplig att inneha uppdraget. Bestämmelsen är tillämplig på exempelvis riksdagsledamöter och valda ledamöter i kommunala eller landstingskommunala församlingar. Ett beslut om skiljande från uppdraget meddelas i det brottmål i vilket ansvarsfrågan prövas.

Den som är anställd med fullmakt får enligt 7 § fullmaktslagen avskedas, varvid reglerna i lagen om anställningsskydd skall tillämpas. I fråga om ordinarie domare skall reglerna i 11 kap. 5 § RF om vad som får läggas till grund för avskedande tillämpas.

För andra kategorier av anställda i offentlig tjänst tillämpas reglerna i lagen om anställningsskydd om uppsägning och avskedande. Enligt 18 § den lagen får en arbetstagare avskedas om han grovt åsidosatt sina åligganden mot arbetsgivaren. Brott av allvarligare slag är normalt grund för avskedande. Vid brott som riktar sig direkt mot arbetsgivaren eller dennes verksamhet kan avskedande som regel ske även vid mindre allvarliga brott.

I fråga om några särskilda yrkesgrupper finns det möjlighet att skilja arbetstagaren från arbetsuppgifterna med stöd av 31 § lagen om offentlig anställning respektive 9 § fullmaktslagen, om det är nödvändigt med hänsyn till landets bästa. Genom ett sådant beslut mister arbetstagaren inte sin anställning, men han eller hon får inte behålla sina arbetsuppgifter. Bestämmelsen är endast tillämplig på arbetstagare inom polisväsendet, utrikesförvaltningen, Försvarmakten och vissa i lagen uppräknade organ med nära anknytning till Försvarmakten. Möjligheten att besluta om skiljande från arbetsuppgifterna är inte knuten till misstanke om brott men torde kunna tillämpas i ett sådant fall.

Som redovisats i annat sammanhang innehåller lagen om anställningsskydd regler om disciplinansvar som är tillämpliga på arbetstagare oavsett deras anställningsform. Disciplinansvaret utövas av arbetsgivaren. I

fråga om vissa offentliganställda utövas disciplinansvaret av Statens ansvarsnämnd (34 § lagen om anställningsskydd). Detta gäller bl.a. domare och åklagare.

De nu redovisade möjligheterna att på arbetsrättslig väg ingripa mot en arbetstagare i offentlig tjänst får anses uppfylla konventionsåtagandena.

Enligt artikel 30.7 skall staterna, när det är motiverat med hänsyn till brottets svårhet och är förenligt med grundprinciperna i dess rättsordning, överväga att införa möjlighet att genom domstolsbeslut förklara personer som har dömts för brott enligt konventionen obehöriga att för viss tid inneha offentlig tjänst eller tjänst i ett företag som helt eller delvis ägs av staten.

Svensk arbetsrätt bygger i stor utsträckning på principen om avtalsfrihet. Mot den bakgrunden skulle det vara en främmande åtgärd att införa generella regler som ger domstolar rätt att ingripa i denna frihet. Enligt regeringens mening saknas anledning att i lag reglera enskildas anställningsförhållanden i vidare mån än vad som redan sker genom lagen om anställningsskydd, lagen om offentlig anställning och fullmaktslagen. Det förhåller sig alltså så att en reglering av det slag som avses i artikel 30.7 inte skulle vara förenlig med grundprinciperna i den svenska rättsordningen. Artikeln bör därför inte föranleda någon lagstiftningsåtgärd.

Beaktande av utländska domar (artikel 41)

I artikel 41 föreskrivs att konventionsstaterna får vidta lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att möjliggöra att eventuella tidigare fällande domar i andra konventionsstater skall kunna beaktas i brottmålsförfaranden som rör brott enligt konventionen. Den innehåller således inga bindande åtaganden.

Vid straffmätningen har en domstol viss möjlighet att ta hänsyn till den tilltalades tidigare brottslighet. I första hand skall detta ske genom påföljdsvalet eller, i förekommande fall, genom beslut om förverkande av villkorligt medgiven frihet. Om dessa möjligheter inte står till buds eller är uttömda kan domstolen enligt 29 kap. 4 § brottsbalken i skälig utsträckning ta hänsyn till att den tilltalade tidigare har gjort sig skyldig till brott. Detta gäller även om den tidigare domen är meddelad av utländsk domstol. Att det finns en tidigare utländsk dom kan också beaktas när det prövas om det finns skäl att tillgripa straffprocessuella tvångsmedel, t.ex. häktning.

Inom Europeiska unionen har medlemsstaterna i december 2006 nått en politisk överenskommelse om ett rambeslut om beaktande av fällande domar. Enligt rambeslutet skall en dom som meddelats i en av medlemsstaterna kunna beaktas vid ett nytt brottmålsförfarande i en annan medlemsstat. Därutöver pågår förhandlingar rörande ett rambeslut om utbyte av uppgifter i medlemsstaternas kriminalregister.

Mot bakgrund av det utvecklingsarbete som således pågår och med beaktande av att artikeln inte innehåller några bindande åtaganden saknas anledning att i detta sammanhang överväga lagstiftningsåtgärder.

Regeringens bedömning: Några lagändringar är inte påkallade i anledning av konventionens bestämmelser om domsrätt.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har någon invändning i sak mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 42.1 skall konventionsstaterna vidta åtgärder för att kunna utöva domsrätt över brott enligt konventionen dels när brottet har förövats inom statens territorium, dels när brottet har förövats ombord på ett fartyg som för statens flagg eller ombord på ett luftfartyg som var registrerat i staten när brottet begicks.

I artikel 42.2 anges i vilken utsträckning staterna får vidta åtgärder för att kunna utöva domsrätt också över andra brott enligt konventionen. Enligt artikeln kan detta ske när brottet har förövats *mot* en medborgare i konventionsstaten eller *av* en medborgare i konventionsstaten eller en statslös person med hemvist där samt vid medhjälp, anstiftan, stämpling och försök till vissa former av penningtvätt som har förövats utanför konventionsstatens territorium i avsikt att begå brott där. Domsrätt enligt artikel 42.2 kan slutligen också utövas när brottet är riktat mot konventionsstaten.

I artikel 42.3 föreskrivs att staterna skall kunna utöva domsrätt över brott som straffbeläggs i konventionen, när den misstänkta personen befinner sig inom dess territorium, och staten inte utlämnar personen enbart av det skälet att han eller hon är medborgare i den staten. Enligt artikel 42.4 kan staterna vidare överväga möjligheten att utöva domsrätt även när personen inte utlämnas av andra skäl.

Om det framkommer att flera stater samtidigt vidtar åtgärder för att utreda eller lagföra samma gärning, skall enligt artikel 42.5 de behöriga myndigheterna ta kontakt med varandra för att, om så är lämpligt, samordna sina åtgärder.

Reglerna om tillämpligheten av svensk lag finns i 2 kap. brottsbalken. De svenska reglerna om domsrätt är vidsträckta, vilket innebär att det generellt sett finns goda möjligheter för svenska myndigheter att ingripa även mot brott som har begåtts utomlands. Den svenska domsrätten omfattar förutom brott som anses ha begåtts i Sverige (1 §), brott som svenska medborgare och utlänningar med hemvist i Sverige har begått utomlands (2 § första stycket 1). Vidare är svensk domstol som regel alltid behörig att döma över ett brott som begåtts utomlands av utlänning om den misstänkte gärningsmannen befinner sig på svenskt territorium och fängelse i mer än sex månader kan följa på brottet (2 § första stycket 3). I de sistnämnda fallen uppställs dock normalt krav på dubbel straffbarhet.

De befintliga reglerna om domsrätt uppfyller de bindande kraven i artikel 42.1. Den gällande ordningen står också i god överensstämmelse med innehållet i artiklarna 42.2–42.6. Något behov av lagstiftningsåtgärder i anledning av konventionsåtagandena finns därför inte.

Regeringens bedömning: Vad konventionen kräver i fråga om skydd för vittnen och andra bevispersoner fordrar inte några lagändringar.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har någon invändning i sak mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens bedömning

Skydd av vittnen och målsägande m.fl. (artikel 32)

Enligt artikel 32.1 skall staterna, i enlighet med sin nationella rättsordning, ge vittnen och sakkunniga som lämnar utsaga om brott enligt konventionen ett effektivt skydd mot repressalier och hot. Sådant skydd skall också beredas deras anhöriga. Med vittnen likställs enligt artikel 32.4 målsägande. I artikel 32.2 anges olika åtgärder som kan vidtas, t.ex. förfaranden för fysiskt skydd av vittnen och skydd för deras identitet och vistelseort. Vidare nämns regler som medger att vittnesmål kan lämnas med hjälp av modern kommunikationsteknik, dock utan att den misstänktes rätt till försvar träds för när. Att staterna bör överväga att sluta avtal eller överenskommelser med andra stater om vittnesskydd framgår av artikel 32.3. Enligt artikel 32.5 skall målsägandena ha möjlighet att under olika faser av rättegången framföra sina synpunkter och farhågor.

En grundläggande förutsättning för att lagföringen av brottsmisstänkta skall fungera effektivt är att målsägande och vittnen känner sig väl behandlade och att de kan avge sina utsagor under betryggande former. Utan medverkan av bevispersoner försvåras brottsbekämpningen givetvis avsevärt. Förekomsten av våld och hot mot bevispersoner kan leda till att dessa väljer att inte samarbeta med de brottsbekämpande myndigheterna eller samarbetar i minsta möjliga utsträckning. Det är därför viktigt att bevispersoner kan erbjudas stöd och i förekommande fall skydd. I de flesta fall är det tillräckligt med begränsade åtgärder, men i undantagsfall kan bevispersonerna behöva långsiktig hjälp för att undkomma mycket allvarliga hot.

Ett sätt att skydda bevispersoner är att se till att de får lämna sina utsagor under bästa möjliga förutsättningar. Sedan ett antal år tillbaka finns möjligheter att med stöd av lagen (1999:613) om försöksverksamhet med videokonferens i rättegång låta en målsägande eller ett vittne delta i en domstolsförhandling genom videokonferens i stället för att behöva infinna sig i rättssalen. Riksdagen har år 2005 beslutat att permanenta och utveckla verksamheten med videokonferens (se prop. 2004/05:131). De nya reglerna, som träder i kraft den dag regeringen bestämmer, föreskriver bl.a. att målsägande, vittnen och andra som skall höras i rättegången kan delta i förhandlingen genom videokonferens, om det inte är olämpligt. Som ett uttryckligt skäl att använda videotekniken anger reglerna bl.a. det fallet att förhörspersonen känner påtaglig rädsla för att vara närvarande i rättssalen. Verksamheten är ett exempel på hur man med hjälp av modern teknik och med samtidigt iakttagande av den tilltalades rätt till

ett fullgott försvar kan låta personer som är eller känner sig hotade lämna sina utsagor på ett sådant sätt att – t.ex. – deras vistelseort inte röjs.

Om en part eller ett vittne inställer sig personligen vid förhandlingen, och det finns anledning att anta att personen av rädsla eller annan orsak inte fritt berättar sanningen på grund av en parts eller åhörare närvaro, eller om en part eller åhörare hindrar vittnet i hans berättelse genom att falla honom i talet eller på annat sätt, finns det möjlighet att med stöd av 36 kap. 18 § rättegångsbalken låta personen avge sin utsaga utan den andres närvaro. Såväl den misstänkte som andra parter har emellertid rätt att få del av vad som sägs under ett sådant förhör. Detta brukar normalt ordnas genom s.k. medhörning, vilket innebär att den i vars frånvaro utsagan lämnas får lyssna på den genom en högtalaranläggning.

Vid samtliga landets tingsrätter och hovrätter bedrivs vidare verksamhet med vittnesstöd. Vittnesstödjarens uppgift är att hjälpa vittnen och målsägande till rätta i domstolens lokaler och att finnas med som medmänniskor före och efter rättegången. Syftet är att öka tryggheten i de allmänna utrymmena i domstolarna, t.ex. väntsalen, samt vid behov förklara hur en rättegång går till.

Av hänsyn till den misstänkte och hans rätt till försvar godtas däremot inte att målsägande och vittnen avger sina utsagor anonymt.

Sedan den 1 juli 2006 gäller regler som skapar förutsättningar för en nationell ordning för särskilt personsäkerhetsarbete (prop. 2005/06:138.). I förordningen (2006:519) om särskilt personsäkerhetsarbete m.m. finns närmare bestämmelser om sådant säkerhetsarbete. Av förordningen framgår bl.a. att särskilt personsäkerhetsarbete får bedrivas beträffande vittnen och andra bevispersoner som medverkar eller har medverkat i en förundersökning eller rättegång som rör grov eller organiserad brottslighet. Det framgår vidare att en förutsättning för att sådant säkerhetsarbete skall få bedrivas är att det finns en påtaglig risk för att allvarlig brottslighet riktas mot bevispersonens eller en honom eller henne närståendes liv, hälsa, frihet eller frid. Den som blir föremål för särskilt personsäkerhetsarbete skall få hjälp med de säkerhetsåtgärder som bedöms möjliga och nödvändiga att genomföra. Det är i första hand polisen som ansvarar för det särskilda personsäkerhetsarbetet. Kriminalvården ansvarar dock som huvudregel för arbetet beträffande den som avtjänar fängelsestraff. Den som är föremål för särskilt personsäkerhetsarbete kan under vissa förutsättningar få viss ekonomisk ersättning från staten.

Vad som nu anförts om rådande svenska förhållanden visar sammantaget att vittnen och sakkunniga som lämnar utsaga om brott redan för närvarande har ett effektivt skydd mot repressalier och hot. Vad konventionen kräver är därför uppfyllt.

Skydd för anmälare (artikel 33)

Staterna skall enligt artikel 33 överväga åtgärder för att se till att personer som anmäler brott enligt konventionen skyddas mot orättvis behandling.

Det viktigaste skyddet för en anmälare har denne genom straffbestämmelsen om övergrepp i rättssak. Den skyddar för det första anmälaren mot hot och våld. En anmälare som har avgett en utsaga vid förhör inför

polisen eller annan myndighet skyddas även mot trakasserier av olika slag.

Något som också är viktigt i sammanhanget är att personer i offentlig tjänst kan använda sin grundlagsskyddade rätt att antingen själva i tryckt skrift avslöja oegentligheter och andra missförhållanden eller att lämna uppgifter härom till exempelvis en tidning eller ett annat medieföretag, se 1 kap. 1 § tryckfrihetsförordningen (TF) och 1 kap. 2 § yttrandefrihetsgrundlagen (YGL). Den som lämnar sådana uppgifter har rätt till anonymitet (3 kap. TF respektive 2 kap. YGL). Meddelarfriheten innefattar även rätt att röja sekretessbelagda uppgifter, utom i vissa särskilt reglerade fall (se 16 kap. 1 § sekretesslagen). En myndighet eller annat allmänt organ får inte i strid med grundlagarna efterforska vem som har lämnat uppgifter för publicering (3 kap. 4 § TF och 2 kap. 4 § YGL). Den som uppsåtligen bryter mot efterforskningsförbudet kan dömas till böter eller fängelse högst ett år (3 kap. 5 § andra stycket TF och 2 kap. 5 § andra stycket YGL). Som ett utflöde av grundlagsskyddet anses en offentligrättslig arbetsgivare inte ha rätt att vidta repressalier mot en arbetstagare för att denne lämnat uppgifter för publicering.

Genom ändringar i sekretesslagen, som trätt i kraft den 1 juli 2006, har meddelarskyddet för anställda och uppdragstagare i kommunala företag stärkts och förtydligats. Ändringen innebär att anställda och uppdragstagare i kommunala bolag, stiftelser och föreningar, som omfattas av reglerna om handlingsoffentlighet och sekretess, ges meddelarfrihet i förhållande till arbetsgivaren respektive uppdragsgivaren på samma sätt som om de vore anställda i myndigheter. Det utvidgade meddelarskyddet innebär att inte heller sådana företag får efterforska eller ingripa mot en anställd eller uppdragstagare som har utnyttjat sin meddelarfrihet. Verkställande direktör, vice verkställande direktör, styrelseledamöter och styrelsesuppleanter är undantagna från förstärkningen av meddelarskyddet.

Vidare måste framhållas att bestämmelserna om förundersökningssekretess (5 kap. 1 § och 9 kap. 17 § sekretesslagen) innebär att namnet på en anmälare i många fall kommer att omfattas av sekretess under förundersökningen.

Sammantaget finner regeringen åtagandena enligt artiklarna 32 och 33 vara uppfyllda.

5.7 Konsekvenser av korruptionsbrott (artiklarna 34 och 35)

Regeringens bedömning: Lagändringar fordras inte i anledning av konventionens bestämmelser om konsekvenser av korruptionsbrott.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Av remissinstanserna yttrar sig endast *Hovrätten över Skåne och Blekinge* i denna del. Hovrätten ifrågasätter om det inte finns behov av en generell möjlighet att ompröva förvaltningsbeslut som blivit felaktiga på grund av korruption, även om det skulle vara till nackdel för en enskild part.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 34 föreskrivs att staterna skall vidta åtgärder för att angripa följderna av korruption. I detta syfte, sägs det i artikeln, kan staterna hålla sig med en ordning för att betrakta korruption som en omständighet av betydelse i en rättegång som rör ogiltigförklaring eller upphävande av kontrakt eller återkallelse av koncession eller motsvarande tillstånd. Hänsyn skall dock tas till rättigheter som tredje man har förvärvat i god tro.

I lagen (1915:218) om avtal och andra rättshandlingar på förmögenhetsrättens område (avtalslagen) finns regler om rättshandlingars ogiltighet. Om den mot vilken en rättshandling har företagits har framkallat denna genom svikligt förledande eller insett, eller bort inse, att den som företog rättshandlingen blivit svikligen förledd till denna av någon annan skall, enligt 30 §, rättshandlingen inte vara gällande mot den förledd. Om den mot vilken rättshandlingen har företagits svikligen har uppgett eller förtigit omständigheter som kunde antas ha betydelse för rättshandlingen skall han anses därigenom ha framkallat denna, om det inte visas att det svikliga förfarandet inte inverkat på rättshandlingen. Det kan inte uteslutas att svek någon gång torde kunna åberopas som ett skäl att frångå ett avtal i fall där korruption haft betydelse för avtalets tillkomst. Som en mer framkomlig väg framstår dock ett åberopande av generalklausulen i 36 § avtalslagen, enligt vilken ett avtalsvillkor får jämkas eller lämnas utan avseende om villkoret är oskäligt med hänsyn till bl.a. omständigheterna vid avtalets tillkomst.

Gynnande beslut av en myndighet – t.ex. tillstånd av olika slag, beslut i ärenden om tjänstetillsättning, bidrag eller bistånd – kan som huvudregel inte återkallas till nackdel för en enskild part sedan de expedierats eller på motsvarande sätt offentliggjorts. Undantag från huvudregeln kan göras om den enskilde genom att lämna felaktiga uppgifter eller genom att förtiga relevanta omständigheter har vilselett myndigheten på sådant sätt att ett felaktigt beslut kommit att meddelas eller om det finns stöd för återkallelse i den författning som beslutet grundar sig på.

Att i författning föreskriva en möjlighet att återkalla ett gynnande förvaltningsbeslut på den grunden att bestickning förekommit under beslutsprocessen har hittills endast övervägts i fråga om beslut om medborgarskap (se SOU 2006:2). För det fall behov skulle uppkomma av att överväga en sådan möjlighet bör det – som hittills – ske sektorsvis. Regeringen kan alltså inte ansluta sig till Hovrättens över Skåne och Blekinge uppfattning att det borde införas en generell ordning för omprövning av förvaltningsbeslut som blivit felaktiga på grund av korruption.

Ett förvaltningsbeslut som blivit felaktigt på grund av korruption under beslutsförfarandet torde kunna angripas genom användande av extraordinära rättsmedel, såsom resning. Däremot torde förutsättningarna sällan vara sådana att beslutet kan betraktas som en nullitet.

Av det sagda följer att redan gällande ordning ger möjligheter att angripa ett avtal eller myndighetsbeslut som påverkats av korruptivt beteende. Vad konventionen rekommenderar i artikel 34 är därmed uppfyllt.

I artikel 35 föreskrivs att staterna skall se till att enheter eller personer som har vållats skada till följd av en korruptionshandling har rätt att inleda rättsliga åtgärder mot dem som bär ansvaret för skadan, i syfte att få ersättning.

De regler om skadestånd som är av intresse i detta sammanhang finns i skadeståndslagen (1972:207). Huvudregeln är att den som uppsåtligt eller av vårdslöshet vållar person- eller sakskada skall ersätta skadan (2 kap. 1 §). I 2 kap. 2 § föreskrivs vidare att den som genom brott vållar ren förmögenhetsskada skall ersätta skadan. Skadeståndsansvaret för arbetsgivare och det allmänna regleras i 3 kap. Den som har arbetstagare i sin tjänst skall enligt 3 kap. 1 § ersätta ren förmögenhetsskada som arbetstagaren i tjänsten har vållat genom brott. Vidare skall staten eller kommun ersätta personskada, sakskada eller ren förmögenhetsskada som har vållats genom fel eller försummelse vid myndighetsutövning (3 kap. 2 §).

Möjligheterna att i en brottmålsrättegång föra talan om skadestånd regleras i 22 kap. rättegångsbalken. I samband med åtal får talan om enskilt anspråk föras mot den misstänkte eller annan. Grundas anspråket på brott är åklagaren skyldig att på målsägandens begäran förbereda och utföra dennes talan, om det kan ske utan väsentlig olägenhet och anspråket inte är uppenbart obefogat.

En målsägande kan välja om han eller hon vill utnyttja möjligheten att föra skadeståndstalan i brottmålsprocessen eller att väcka sådan talan i den ordning som är stadgad för tvistemål. Det förhållandet att frågan om skadestånd inte har tagits upp till behandling i brottmålsprocessen – vilket ofta har praktiska orsaker – hindrar således inte den skadelidande från att väcka talan på civilrättslig väg.

De nu redovisade reglerna får anses uppfylla kraven i artikel 35.

5.8 Specialiserad brottsbekämpning och samarbetsfrågor (artiklarna 36–39)

Regeringens bedömning: Förhållandena i den svenska rättsordningen motsvarar vad konventionen kräver i fråga om specialiserad brottsbekämpning och samarbete. Några åtgärder är därför inte påkallade.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte någon invändning.

Skälen för regeringens förslag: Enligt artikel 36 skall staterna, i enlighet med grundprinciperna i sin nationella lagstiftning, se till att det finns brottsbekämpande organ eller personer som är specialiserade på bekämpning av korruption.

Enligt 23 kap. 3 § första stycket rättegångsbalken skall beslut att inleda förundersökning fattas av polismyndighet eller åklagare. Har förundersökningen inletts av en polismyndighet och är saken inte av enkel beskaffenhet, skall ledningen av förundersökningen avseende brottet övertas av åklagare, så snart någon skäligen kan misstänkas för brottet. Åklagare skall också i annat fall överta ledningen när det är påkallat av särskilda skäl. Korruptionsbrottslighet är av så komplicerad beskaffenhet att en förundersökning rörande ett misstänkt sådant brott skall ledas av åklagare. Som redan framgått av avsnitt 5.1 finns inom Åklagarmyndigheten en särskild enhet som enbart arbetar med korruptionsbrott, Riksenheten mot korruption. Vid enheten arbetar bl.a. åklagare med särskild kompetens och erfarenhet för uppgiften.

Det sagda innebär att kraven på specialisering enligt artikel 36 är uppfyllda.

Enligt artikel 37.1 skall staterna vidta åtgärder för att uppmuntra dem som medverkar eller har medverkat till brott enligt konventionen att bistå brottsbekämpande myndigheter med upplysningar och hjälp som kan bidra till att gärningsmännen berövas vinningen av sina brott och att sådan vinning återfås. Staterna skall enligt artikel 37.2 överväga att införa en ordning som innebär att, när så är lämpligt, påföljden kan mildras för den som bistår på sätt som nyss har sagts. Artiklarna 37.3–37.5 behandlar bl.a. skyddsåtgärder för den som samverkar med myndigheterna. Så skall staterna överväga möjligheten att bevilja personer som lämnar betydande hjälp eller biträde immunitet mot lagföring. Sådana personer skall skyddas på samma sätt som vittnen, sakkunniga och brottsoffer. Om en person kan ge myndigheter i en annan konventionsstat betydande hjälp, kan staterna överväga att sluta avtal eller överenskommelse om att den andra konventionsstaten skall på motsvarande sätt mildra straffet eller ge immunitet.

I Sverige gäller följande. Vid straffmätningen kan en domstol, utöver brottets straffvärde, i skälig omfattning ta hänsyn till om den tilltalade efter förmåga har försökt förebygga eller avhjälpa eller begränsa skadliga verkningar av brottet. Om särskilda skäl påkallar det, får rätten i ett sådant fall döma till lindrigare straff än vad som är föreskrivet för brottet (29 kap. 5 § brottsbalken).

I vår rättsordning godtas däremot inte användning av s.k. kronvittnen. Med kronvittnen avses personer som är villiga att lämna uppgifter om andra personers brottslighet i utbyte mot att de själva antingen undgår åtal eller åtalas för betydligt lindrigare brott än vad som annars skulle ha varit fallet. Frågan utreddes på 1980-talet av Fängelsestraffkommittén (SOU 1986:14). Någon lagstiftning föreslogs inte, eftersom kommittén ansåg att principiella skäl talade emot ett sådant system. Remissinstanserna och departementschefen anslöt sig till den uppfattningen (se prop. 1987/88:120 s. 92). Att den svenska rättsordningen inte godtar ett system med kronvittnen innebär bl.a. att myndigheterna inte kan utlova åtalsimmunitet åt den som har medverkat i brott.

Med beaktande av det nu sagda finner regeringen att lagstiftningsåtgärder inte är påkallade för att uppfylla vad som sägs i artiklarna 37.1–37.5. Som framgått innefattar artiklarna inte heller några bindande åtaganden. Det kan tillfogas att Palermokonventionen innehåller en bestämmelse (artikel 26) som i allt väsentligt motsvarar den nu aktuella. Även i det ärende som avsåg Sveriges tillträde till den konventionen framhölls att ett införande av särskilda strafflindringsregler för kronvittnen vore främmande för svenska rättstraditioner (se prop. 2002/03:146 s. 59).

I artikel 38 föreskrivs att staterna skall vidta åtgärder för att främja samarbete mellan å ena sidan myndigheter och offentliga tjänstemän i allmänhet och å andra sidan de brottsutredande myndigheterna. Ett sådant samarbete kan enligt artikeln innefatta initiativ till anmälningar om brott enligt artiklarna 15, 21 eller 23 i konventionen eller att på begäran lämna uppgifter till de brottsutredande myndigheterna.

I 3 § polislagen (1984:387) slås det fast att polisen skall samarbeta med andra myndigheter och organisationer vilkas verksamhet berör polisverksamheten och att andra myndigheter skall ge polisen stöd i dess

arbete. Den nu beskrivna skyldigheten att samarbeta får anses vara tillräcklig. I sammanhanget bör också nämnas den i 15 kap. 5 § sekretesslagen föreskrivna skyldigheten för myndigheter att på begäran lämna uppgifter. Med stöd av denna bestämmelse och de sekretessbrytande reglerna i 14 kap. sekretesslagen har brottsutredande myndigheter goda möjligheter att få tillgång till såväl allmänt tillgänglig som sekretessbelagd information hos andra myndigheter.

Artikel 39 behandlar samarbete mellan nationella myndigheter och den privata sektorn. Staterna skall enligt artikel 39.1 främja samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter och den privata sektorn, särskilt finansiella institutioner, i fråga om brott enligt konventionen. Staterna skall vidare enligt artikel 39.2 överväga att uppmuntra allmänheten att anmäla sådana brott.

Bestämmelserna om penningtvätt och anmälningsskyldighet rörande vissa finansiella transaktioner, som redan berörts i avsnitt 5.1, får anses ha lett till att framför allt finansiella institutioner i ökad utsträckning uppmärksammat riskerna att utsättas för brott eller att användas som mellanled vid olika former av penningtvätt. Det är regeringens uppfattning att samarbetet mellan de brottsbekämpande myndigheterna och sådana institutioner mot den bakgrunden har generellt förbättrats under senare år. Det förs också en fortlöpande dialog mellan brottsbekämpande myndigheter och finansiella institutioner angående risker för brott.

Vad som föreskrivs i artikel 39 är därmed uppfyllt.

5.9 Banksekretess (artikel 40)

Regeringens bedömning: Konventionens bestämmelser om banksekretess föranleder inte några lagändringar.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inte någon invändning.

Skälen för regeringens förslag: Vid utredningar av brott som straffbeläggs enligt konventionen skall staterna enligt artikel 40 se till att det finns lämpliga mekanismer inom rättssystemet för att övervinna de hinder som kan resas genom tillämpningen av regler om banksekretess. Staterna får inte vägra att – under hänvisning till banksekretess – vidta sådana åtgärder som avses med artikel 31.7, dvs. åtgärder som syftar till att göra bank- och affärshandlingar tillgängliga eller möjliga att ta i beslag.

Grundläggande bestämmelser om banksekretess finns i 1 kap. 10 § lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Där föreskrivs att enskildas förhållanden till kreditinstitut inte får röjas obehörigen. Enligt 1 kap. 11 § är ett kreditinstitut skyldigt att lämna ut uppgifter om enskildas förhållanden till institutet, om det under en förundersökning i brottmål begärs av undersökningsledaren. Detsamma gäller om det begärs av åklagare i ett ärende om rättslig hjälp på framställning av en annan stat eller en mellanfolklig domstol.

Motsvarande bestämmelser om uppgiftsskyldighet finns också i ett antal andra lagar av finansrättslig karaktär, som anges i 5 kap. 10 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål.

De författningar som nu nämnts innehåller bestämmelser som uppfyller konventionens krav i förevarande hänseende.

Prop. 2006/07:74

5.10 Internationellt samarbete (artiklarna 43–50)

Regeringens bedömning: Några lagändringar är inte påkallade i anledning av konventionens bestämmelser om internationellt samarbete. Centralmyndigheten för internationellt rättsligt samarbete bör utpekas som svensk centralmyndighet.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har någon invändning i sak mot promemorians bedömning. Dock efterfrågar *Justitiekanslern* en analys i det fortsatta arbetet av hur bestämmelserna om rättslig hjälp i konventionens artiklar 46.5 och 46.19 förhåller sig till den svenska handlingsoffentligheten.

Skälen för regeringens bedömning

Dubbel straffbarhet (artikel 43)

Enligt artikel 43.1 skall staterna samarbeta i straffrättsliga frågor enligt artiklarna 44–50. När så är lämpligt och det är förenligt med deras rättsystem skall staterna även överväga att hjälpa varandra i utredningar och rättegångar i civilrättsliga och förvaltningsrättsliga frågor.

I 1 kap. 5 § lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål anges i vilken utsträckning rättslig hjälp kan lämnas för andra ändamål än brottmål. Om det har avtalats i en internationell överenskommelse som är bindande för Sverige kan rättslig hjälp även lämnas i ärenden som i den ansökande staten eller i Sverige handläggs i ett administrativt förfarande eller i ett annat förfarande än ett straffrättsligt sådant, i ärenden som avser skadestånd för felaktiga frihetsberövanden, åtal eller domslut eller i ärenden som handläggs gemensamt med brottmål. Det finns således redan möjligheter att bistå en annan stat med rättslig hjälp i andra förfaranden än rent straffrättsliga.

I artikel 43.2 regleras hur krav på dubbel straffbarhet skall hanteras. Ett villkor om dubbel straffbarhet skall anses vara uppfyllt oavsett om brotten rubriceras på olika sätt eller hänförs till olika kategorier, så länge det brott för vilket hjälp begärs är straffbart i båda staterna. Artikel 43.2 står i god överensstämmelse med den tolkning som krävet på dubbel straffbarhet getts i svensk rätt.

Innehållet i artikel 43 kräver således ingen lagstiftningsåtgärd.

Utlämning (artikel 44)

I artikel 44 finns bestämmelser om utlämning. Enligt artikel 44.1 skall artikeln tillämpas på brott enligt konventionen, när den som begärs utlämnad finns inom konventionsstatens territorium. En förutsättning är att det föreligger dubbel straffbarhet, dvs. att gärningen i fråga är straffbelagd i både den begärande och i den anmodande staten. Enligt artikel 44.2 får

emellertid en stat, vars lagstiftning tillåter det, bevilja utlämning för sådana brott även om brottet inte är straffbart enligt den statens nationella lagstiftning.

I övrigt överensstämmer artikeln i huvudsak med artikel 16 i Palermo-konventionen.

Syftet med bestämmelserna i artikel 44 är främst att skapa en rättslig grund för utlämning mellan konventionsstaterna för brott som enligt konventionen skall vara straffbelagda. Av artikel 44.8 framgår den viktiga utgångspunkten att varje fråga om utlämning skall avgöras enligt lagen i den anmodade staten. Häri ligger alltså att de grunder för att vägra utlämning som kan finnas i den statens reglering som huvudregel får tillämpas av de myndigheter som prövar utlämningsfrågan. Några undantag ges dock, enligt vilka den anmodade statens möjlighet att vägra utlämning begränsas. Så framgår det t.ex. av artikel 44.4 att konventionsstaterna självklart har en skyldighet att bevilja utlämning för de brott som avses med konventionen. Av samma artikel följer vidare att – i den mån utlämning i övrigt är möjlig enligt den tillämpliga lagen – den anmodade staten inte skall betrakta ett brott som avses med konventionen som ett politiskt brott. Ytterligare en begränsning följer av artikel 44.16, enligt vilken en konventionsstat inte får avslå en begäran om utlämning av det enda skälet att brottet också bedöms omfatta fiskala frågor. Avslag med hänvisning till att den eftersökte är medborgare i den anmodade staten är visserligen tillåtet, men om avslag sker endast på den grunden är den anmodade staten – enligt artikel 44.11 – skyldig att utan dröjsmål hänskjuta saken till sina behöriga myndigheter för lagföring.

Bestämmelser om utlämning för brott finns dels i lagen (1957:668) om utlämning för brott (utlämningslagen), dels i lagen (1959:254) om utlämning för brott till Danmark, Finland, Island och Norge (nordiska utlämningslagen). I förhållande till Europeiska unionens medlemsstater gäller lagen (2003:1156) om överlämnande från Sverige enligt en europeisk arresteringsorder (arresteringsorderlagen).

Enligt 4 § utlämningslagen krävs att åtminstone någon av de gärningar för vilka utlämning begärs motsvarar brott för vilket det enligt svensk lag är föreskrivet fängelse i ett år eller mer. Vid utlämning till annat nordiskt land och vid överlämnande till en annan medlemsstat i Europeiska unionen uppställs i viss utsträckning krav på dubbel straffbarhet, men däremot inte något krav på att brottet enligt svensk lag skall vara av en viss svårhetsgrad. Av avsnitt 5.2 har framgått att de gärningar som staterna med bindande verkan åtagit sig att kriminalisera redan utgör brott enligt svensk lag. Brotten i fråga har sådan straffskala att det finns förutsättningar för utlämning. Utlämning utan krav på dubbel straffbarhet i enlighet med artikel 44.2 kan för svensk del ske i förhållande till övriga nordiska länder och i vissa fall andra medlemsstater i Europeiska unionen. Vad konventionen föreskriver i artiklarna 44.1 och 44.2 är således uppfyllt.

Regeringen övergår härfter till att behandla den begränsning av möjligheten att vägra utlämning för politiska brott som följer av artikel 44.4. Någon motsvarande bestämmelse finns inte i Palermokonventionen. Däremot finns liknande bestämmelser i två andra FN-konventioner som har tillträtts av Sverige, nämligen artikel 11 i konventionen om bekämpande av bombattentat av terrorister (terroristbombningskonventionen) och arti-

kel 14 i den internationella konventionen om bekämpande av finansiering av terrorism (finansieringskonventionen). Till skillnad från regleringen i förevarande konvention är bestämmelserna i de båda nu nämnda konventionerna absoluta och tvingande. Enligt artikel 44.4 får en konventionsstat – när utlämning begärs enligt konventionen – inte betrakta ett brott som straffbeläggs enligt konventionen som ett politiskt brott, i den mån detta är tillåtet enligt den statens reglering.

Frågan är hur det sistnämnda kravet förhåller sig till svensk rätt.

Enligt 6 § utlämningslagen får utlämning som huvudregel inte beviljas för ett politiskt brott. Så får dock ske om det skulle strida mot en internationell överenskommelse mellan Sverige och den ansökande staten att endast på den grunden vägra utlämning att brottet är politiskt. En liknande bestämmelse finns i 4 § nordiska utlämningslagen. Regleringen i artikel 44.4 kan emellertid inte anses vara sådan att den skapar en skyldighet för Sverige att utlämna för politiska brott, och en vägran att utlämna för ett politiskt brott som omfattas av konventionen är därmed inte av beskaffenhet att ”strida mot en internationell överenskommelse”. Av det anförda följer alltså att huvudregeln i utlämningslagarna blir att tillämpa, enligt vilken utlämning inte får beviljas för ett politiskt brott. Med detta klarlagt återstår dock att ta ställning till frågan om Sverige – trots att det inte kan anses vara ett konventionsåtagande – ändå bör införa bestämmelser som gör det möjligt att utlämna för ett politiskt brott som faller inom konventionens tillämpningsområde.

Utlämningslagen innehöll tidigare ett absolut förbud mot utlämning för politiska brott. Detta förbud avskaffades år 2001 i anledning av Sveriges tillträde till 1996 års konvention om utlämning mellan Europeiska unionens medlemsstater (se prop. 2000/01:83). Genom de lagstiftningsåtgärder som då vidtogs blev det möjligt att för ett politiskt brott utlämna en person som inte är svensk medborgare till en annan medlemsstat i Europeiska unionen. Vid samma tillfälle infördes den redan berörda bestämmelsen enligt vilken utlämning för ett politiskt brott får ske, om det skulle strida mot en internationell överenskommelse mellan Sverige och den ansökande staten att endast på den grunden vägra utlämning att brottet är politiskt. Den senare bestämmelsen avfattades på ett sådant sätt att den skulle kunna tillämpas på såväl befintliga som framtida konventionsåtaganden att inte vägra utlämning för politiska brott. Vilka dessa åtaganden är tillkännages enligt 27 § utlämningslagen av regeringen och för närvarande är Sverige bundet av sådana åtaganden enligt tre internationella överenskommelser. Det rör sig om terroristbombnings- och finansieringskonventionerna samt därutöver FN:s konvention om förebyggande och bestraffning av brottet folkmord. I förhållande till medlemsstaterna i Europeiska unionen finns sedan den 1 januari 2004 över huvud taget inte några hinder mot utlämning (i det sammanhanget benämnt ”överlämnande”) för politiska brott. Detta följer av den tidigare nämnda arresteringsorderlagen.

Av det sagda har alltså framgått att Sverige inom ramen för internationellt straffrättsligt samarbete i några fall har tillträtt konventioner som innefattar ett tvingande åtagande att inte avslå en begäran om utlämning endast på den grunden att brottet är att betrakta som ett politiskt brott. I samtliga fall har det varit fråga om konventioner som rör mycket grov brottslighet. Det har också framgått att Sverige inom ramen för

samarbetet inom Europeiska unionen under senare år kommit att omfattas av åtaganden att slopa förbudet mot utlämning för politiska brott. Med beaktande av den relativa rättslikhet som råder mellan medlemsstaterna och den utveckling som har skett i fråga om unionens straffrättsliga samarbete får en sådan utveckling emellertid anses naturlig. Enligt regeringens mening framstår det inte som lika naturligt att på samma sätt utsträcka utlämnings-samarbetet till den vida krets av länder som har tillträtt eller kommer att tillträda förevarande konvention och till ett så omfattande tillämpningsområde som konventionens kriminaliseringsåtagande innebär. Därvid är också att märka att Sverige hittills inte i andra fall än där ett internationellt instrument uttryckligen kräver det har iklätt sig en förpliktelse att slopa förbudet mot utlämning för politiska brott. Något sådant uttryckligt krav framgår inte av förevarande konvention och inte heller av t.ex. Palermokonventionen och dess protokoll. Mot den tecknade bakgrunden bör det därför inte införas bestämmelser som gör det möjligt att bevilja utlämning för ett politiskt brott som omfattas av konventionens tillämpningsområde.

Bortsett från de hittills kommenterade bestämmelserna om utlämningsbarhet och politiska brott har artikel 44 sin motsvarighet i artikel 16 i Palermokonventionen. Vid Sveriges tillträde till den konventionen gjordes bedömningen att bestämmelserna om utlämning för brott inte föranledde några lagändringar (se prop. 2002/03:146 s. 52 f.). Regeringen finner inte anledning att nu göra annan bedömning i denna del.

Rättslig hjälp (artikel 46)

Allmänt om konventionsreglerna och svenska regler om internationell rättslig hjälp

I artikel 46 regleras frågor om internationell rättslig hjälp. Artikeln är i princip uppbyggd på samma sätt som artikel 18 i Palermokonventionen. Även sakligt är överensstämmelsen stor. Artiklarna 46.2–46.6 är till sin karaktär generella, medan artiklarna 46.9–46.29 skall tillämpas på framställningar om rättslig hjälp i fall där det inte finns något bindande avtal om rättslig hjälp mellan de berörda staterna.

I artikel 46.1 slås fast att staterna i största möjliga utsträckning skall lämna varandra ömsesidig rättslig hjälp och att detta skall ske i enlighet med den anmodade statens lag och ingångna internationella överenskommelser. Enligt artikel 46.2 skall rättslig hjälp i största möjliga utsträckning lämnas också vid utredning, lagföring och rättsliga förfaranden i fråga om brott för vilka juridiska personer kan ställas till ansvar i enlighet med artikel 26 i konventionen.

I artikel 46.3 anges vilka typer av rättslig hjälp som skall kunna begäras. Enligt artikel 46.4 får myndigheter i en konventionsstat på eget initiativ överlämna information till en annan stat. I artikel 46.5 föreskrivs att sådan information som lämnas spontant till en annan stat kan förses med inskränkningar i fråga om användningen av informationen och i artikel 46.6 att bestämmelserna i artikel 46 inte inverkar på åtaganden i andra bilaterala eller multilaterala överenskommelser.

Artiklarna 46.9–46.29 innehåller bestämmelser om följande: dubbel straffbarhet (46.9), överförande i utredningssyfte av frihetsberövade personer (46.10–46.12), centralmyndigheten och dess roll (46.13), de krav som skall ställas på framställningar om rättslig hjälp (46.14 och 46.15), komplettering av en sådan framställning (46.16), verkställighet (46.17 samt 46.24–46.25), förhör genom videokonferens (46.18), förbud mot att använda uppgifter (46.19), sekretess (46.20), vägransgrunder (46.21 och 46.22), motivering av avslagsbeslut (46.23), samråd (46.26), immunitet för vittnen, sakkunniga och andra (46.27), kostnader (46.28) och tillgång till handlingar (46.29).

För svenska förhållanden gäller följande. I lagen (2000:562) om internationell rättslig hjälp i brottmål regleras det rättsliga samarbetet mellan åklagare och domstolar i olika länder. Lagen bygger på principen att de åtgärder och tvångsmedel som får förekomma i en svensk förundersökning också kan beslutas på begäran av en främmande stat, i vissa fall dock med den begränsningen att det krävs dubbel straffbarhet. Vid sin tillkomst gavs lagen ett vidare tillämpningsområde än vad som krävdes med hänsyn till då gällande internationella överenskommelser. Detta var en medveten åtgärd i syfte att för framtiden skapa största möjliga utrymme för internationellt samarbete. Allt detta står i god överensstämmelse med vad som krävs i artikel 46.

Att lagen tillämpas också vid sådan rättslig hjälp som lämnas i anledning av brottsutredningar som riktas mot juridiska personer framgår av 1 kap. 3 §. Detta uppfyller vad konventionen kräver i artikel 46.2.

Åtgärder som skall omfattas av den rättsliga hjälpen

De åtgärder för vilka rättslig hjälp skall kunna begäras enligt artikel 46.3 – inklusive möjligheten enligt punkt i) att begära varje slag av rättslig hjälp som inte är oförenlig med nationell rätt i den anmodade staten – har i allt väsentligt sin motsvarighet i den befintliga regleringen i 1 kap. 2 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Rättslig hjälp med delgivning är dock reglerat på annat håll och utanför lagen faller också det samarbete som kan ske utan tvångsmedel eller annan tvångsåtgärd.

Härutöver kan följande anmärkningar göras rörande vissa av de former av rättslig hjälp som behandlas i artikel 46.3. Enligt punkt c) omfattas rättslig hjälp med husrannsakan, beslag och frysning. Vidare skall hjälpen kunna avse identifiering, frysning och spårande av egendom som utgör vinning av brott, hjälpmedel vid brott och andra föremål för bevisändamål. Detta framgår av punkt g). Enligt punkt j) skall sådana åtgärder också kunna vidtas beträffande vinning av brott i enlighet med konventionens regler om återställande av tillgångar. Termen frysning definieras visserligen inte i konventionen, men förekommer redan i svensk rätt i anledning av det samarbete med andra medlemsstater i Europeiska unionen som regleras i lagen (2005:500) om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningsbeslut. Den skyldighet att underlätta en persons frivilliga medverkan i ett utländskt förfarande som följer av punkt h) motsvarar vad som gäller enligt andra internationella instrument, t.ex. 1959 års europeiska konvention om inbördes rättslig hjälp i

brottmål, och avser olika praktiska åtgärder. Någon skyldighet att tillhandahålla ekonomisk hjälp följer inte av bestämmelsen.

Rättslig hjälp med husrannsakan, beslag och kvarstad kan för svenskt vidkommande lämnas med stöd av lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Härav följer att kraven enligt artikel 46.3 är uppfyllda.

I artiklarna 46.10–46.12 finns bestämmelser om rättslig hjälp i form av tillfälligt överförande av en frihetsberövad person och i artikel 46.18 regler om vittnesförhör genom videokonferens. Regleringen i lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål uppfyller dessa förpliktelser och går i några avseenden därutöver, bl.a. krävs inte den berörda personens samtycke för ett tillfälligt överförande och möjligheterna att hålla videokonferens är större. Den gällande svenska ordningen möjliggör också att den som tillfälligt överförs hit tas i förvar och återförs till den andra staten utan att ett utlämningsförfarande behöver inledas. Regler om avräkning av tid för frihetsberövande i utlandet som också omfattar ett frihetsberövande i samband med ett tillfälligt överförande finns i bl.a. 33 kap. 7 § brottsbalken. Regleringen i 5 kap. 8 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål medför att den immunitetsbestämmelse som ges i artikel 46.12 skall iaktas sedan Sverige tillträtt konventionen. Detta avses framgå av ett tillkännagivande till den lagen.

Reglerna i artikel 46.27 om immunitet för vittnen och andra som medverkar på plats i en utländsk brottsutredning eller rättegång tillgodoses, sedan konventionen blivit bindande för Sverige, av bestämmelserna i 5 kap. 5–8 §§ lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. I enlighet med artikel 46.12 gäller immunitetsreglerna även vid tillfällig överföring av en frihetsberövad person, vilket fall också omfattas av de svenska reglerna.

Att lämna ut allmänna och andra handlingar till en annan stat på sätt som anges i artikel 46.29 är också möjligt. Enligt 5 kap. 2 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål kan ett sådant utlämnande förenas med villkor. Begränsningar som gäller med hänsyn till sekretess skall då iaktas, vilket står i god överensstämmelse med konventionsbestämmelsen.

Vad som sägs i artikel 46.4 om frivilligt uppgiftslämnande utgör inget åtagande att lämna information. Svenska myndigheter kan dock redan för närvarande på frivillig väg och med de begränsningar som gäller med hänsyn till sekretess lämna information till en annan stat. Därvid finns möjlighet att ställa villkor som begränsar det sätt på vilket den mottagande staten kan använda uppgifterna (se prop. 2004/05:144 s. 59 f. och 152 f.). Detta låter sig väl förena med vad konventionen föreskriver i artikel 46.5 i händelse av frivilligt uppgiftslämnande.

Av det anförda följer alltså att Sverige redan i dag kan bistå med de åtgärder som föreskrivs i artikel 46. Vad konventionen föreskriver i fråga om videokonferens, immunitet och användningsbegränsande villkor avses framgå av tillkännagivandet till lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål.

Krav på dubbel straffbarhet

Regleringen i artikel 46.9 syftar till att ge staterna incitament att begränsa användningen av kravet på dubbel straffbarhet som villkor för rättslig

hjälp. Artikel 46.21 innefattar i och för sig inte någon inskränkning av rätten att uppställa ett sådant krav, men föreskriver att den anmodade staten i vissa fall bör ge avkall på kravet när den rättsliga hjälpen inte innefattar tvångsåtgärder. Staterna uppmanas också att överväga ytterligare avsteg. Vad som sägs i artikeln står i god överensstämmelse med svenska utgångspunkter i fråga om krav på dubbel straffbarhet. Enligt 2 kap. 2 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål krävs dubbel straffbarhet för vissa åtgärder, främst straffprocessuella tvångsmedel, medan ett sådant krav inte ställs i fråga om andra åtgärder som omfattas av lagen.

Avslag på en begäran om rättslig hjälp

Enligt artikel 46.21 får en ansökan om rättslig hjälp avslås om den inte uppfyller övriga krav i artikel 46 eller om den begärda åtgärden skulle inkräkta på den anmodade statens suveränitet eller säkerhet eller komma i konflikt med dess allmänna rättsprinciper eller andra väsentliga intressen. Rättslig hjälp får också vägras om åtgärden inte skulle kunna vidtas i en nationell brottsutredning, rättegång eller annat rättsligt förfarande eller om ett bifall annars skulle strida mot nationella regler om internationell rättslig hjälp.

För svensk del gäller att lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål bara i ett begränsat antal fall ger utrymme för att vägra rättslig hjälp. Så skall en ansökan om rättslig hjälp avslås om ett bifall skulle kränka Sveriges suveränitet, medföra fara för rikets säkerhet eller strida mot svenska allmänna rättsprinciper eller andra väsentliga intressen (2 kap. 14 § första stycket). En ansökan om rättslig hjälp får också avslås om gärningen har karaktär av politiskt brott, om gärningen utgör ett militärt brott (utan att samtidigt motsvara även annat brott som enligt svensk rätt inte är ett militärt brott), om det i Sverige har meddelats dom eller beslut om åtalsunderlåtelse beträffande gärningen, eller om omständigheterna annars är sådana att ansökan inte bör bifallas (2 kap. 14 § andra stycket). De fakultativa grunderna för avslag gäller inte om ett avslag skulle strida mot en gällande internationell överenskommelse. När rättslig hjälp lämnas skall detta ske i enlighet med de förutsättningar som gäller för en motsvarande åtgärd i en svensk förundersökning eller rättegång enligt rättegångsbalken eller annan lag eller författning och de särskilda bestämmelserna i lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål (2 kap. 1 §). Den nu beskrivna regleringen uppfyller mer än väl de krav som framgår av artikel 46.21. Enligt 2 kap. 16 § skall ett svenskt avslagsbeslut ange skälen för beslutet, vilket motsvarar det krav som ställs i artikel 46.23.

Som redan framgått av avsnitt 5.9 är banksekretess inte i sig en grund för att vägra rättslig hjälp i Sverige och hindrar inte heller att uppgifter lämnas ut när så begärs i ett ärende om rättslig hjälp. Brottsomfattar fiskala frågor är inte heller undantagna från rättslig hjälp enligt lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Det sagda innebär att föreskrifterna i artiklarna 46.8 och 46.22 är uppfyllda.

Av det anförda följer alltså sammantaget att de svenska reglerna om avslagsgrunder vid rättslig hjälp i brottmål är fullt förenliga med konventionens bestämmelser.

Inom Justitiedepartementet finns Centralmyndigheten för internationellt rättsligt samarbete. Centralmyndigheten tar emot, granskar och vidarebefordrar framställningar till och från Sverige bl.a. i ärenden om internationell rättslig hjälp och utlämning. Enligt artikel 46.13 skall varje stat utse en centralmyndighet med bl.a. nyssnämnda uppgifter. Centralmyndigheten för internationellt rättsligt samarbete bör givetvis utpekas som sådan svensk centralmyndighet.

Den omständigheten att det finns en centralmyndighet utesluter inte att direktkommunikation förekommer mellan svenska och utländska myndigheter, vilket t.ex. är huvudregeln för rättslig hjälp mellan de nordiska staterna och inom Europeiska unionen. Trots bestämmelsen om inrättande av centralmyndighet hindrar inte konventionen att staterna får kräva att framställningar om rättslig hjälp och utlämning görs på diplomatisk väg.

Förfarande, användningsbegränsningar och sekretess

Konventionen ger relativt detaljerade regler om förfarandet vid ansökningar om och verkställandet av rättslig hjälp. Det gäller bl.a. framställningens form och innehåll (artiklarna 46.14–46.15), kompletteringar och önskemål om ett visst förfarande (artikel 46.16) samt verkställighet enligt den anmodade statens regler (artikel 46.17). En ansökan skall handläggas så snart som möjligt och önskemål om tidsfrister skall beaktas (artikel 46.24). Vad konventionen kräver motsvaras av bestämmelser i lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål, som bl.a. uttryckligen medger att moderna kommunikationsmedel används (2 kap. 4 §), att ett begärt förfarande tillämpas under förutsättning att det inte strider mot grundläggande svenska rättsprinciper (2 kap. 11 §) och därutöver föreskriver skyndsam handläggning i enlighet med svenska regler (2 kap. 10 §). Enligt lagen skall ansökan göras på svenska, danska eller norska, om inte den handläggande instansen medger något annat i det enskilda fallet (2 kap. 5 §).

I artiklarna 46.25 och 46.26 finns bestämmelser om uppskjuten verkställighet och samråd med den ansökande staten innan ett uppskjutande eller avslagsbeslut meddelas. Vad konventionen kräver i detta hänseende är uppfyllt genom de svenska förfarandereglererna för rättslig hjälp (2 kap. 8 och 9 §§).

Bestämmelser om kostnader för rättslig hjälp finns i artikel 46.28, vilka bestämmelser till fullo överensstämmer med regleringen i Palermo-konventionen. För svensk del uppfylls konventionens krav genom regleringen i förordningen (2000:704) om internationell rättslig hjälp i brottmål.

I anslutning till bestämmelserna om informationsutbyte mellan staterna föreskriver konventionen vad som skall gälla i fråga om sekretess och uppställande av villkor om användningsbegränsningar. Så finns det i artikel 46.19 bestämmelser som begränsar den ansökande statens möjligheter att använda uppgifter och bevisning som den anmodade staten lämnar ut som resultat av en begäran om rättslig hjälp. Sådana villkor får också ställas upp av en stat som frivilligt och på eget initiativ lämnar information enligt artikel 46.5. Av artikel 46.20 följer att en framställning om

rättslig hjälp skall omfattas av sekretess, om något sådant begärs. I artikel 46.5 föreskrivs att krav på sekretess får ställas vid informationsutbyte på eget initiativ.

Regler av motsvarande innebörd finns i de flesta moderna konventioner på området för internationell rättslig hjälp i brottmål. Justitiekanslern efterfrågar för sin del en analys av hur dessa bestämmelser förhåller sig till den svenska handlingsoffentligheten.

Regeringen gör i denna del följande bedömning. I 5 kap. 1 och 2 §§ lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål finns bestämmelser om användningsbegränsningar i fråga om uppgifter som överlämnats till svensk myndighet samt möjligheter för svenska myndigheter att ställa upp villkor när information överlämnas. Reglerna i 5 kap. 1 § har utformats för att omfatta också villkor som ställs vid frivilligt informationsutbyte utan samband med ett ärende om rättslig hjälp (se prop. 2004/05:144 s. 152 f.) Vad konventionen kräver i fråga om sekretess är uppfyllt främst genom 5 kap. 1 och 7 §§ sekretesslagen. Sekretess är i dessa fall påkallad av förhållandet till annan stat och intresset av att beivra brott.

De aktuella bestämmelserna tillgodoser kraven i artiklarna 46.5 och 46.19. I anledning av Justitiekanslerns påpekande bör därutöver framhållas att om det vid frivilligt informationsutbyte någon gång skulle förekomma att det uppställs krav på sekretess som inte kan tillgodoses av en svensk myndighet, måste den svenska myndigheten upplysa om detta. Det får då ankomma på den utländska myndigheten att överväga om informationen ändå kan lämnas.

Sammanfattningsvis finner regeringen att gällande svenska regler om förfaranden, användningsbegränsande villkor och sekretess är förenliga med konventionens krav. Av 3 kap. 1 § lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål följer att konventionens bestämmelser blir att iaktta vid svenska ansökningar om rättslig hjälp utomlands. I enlighet med huvudregeln i 3 kap. 2 § skall en ansökan därvid skickas via Justitiedepartementet. Det är regeringens avsikt att konventionens föreskrifter om ansökningens innehåll och användningsbegränsande villkor skall framgå av tillkännagivandet till lagen.

Konventionens krav och gällande rätt

Genom lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål har Sverige en modern och ändamålsenlig reglering för det internationella straffrättsliga samarbetet. Härtill kommer att det finns särskilda regler om rättslig hjälp med delgivning och utrymme för samarbete som kan ske utan särskilt lagstöd. Av det sagda har sammantaget framgått att den detaljerade regleringen i konventionens artikel 46 inte fordrar några lagstiftningsåtgärder. Detta överensstämmer med den bedömning som gjordes i fråga om motsvarande bestämmelser i Palermokonventionen (se prop. 2002/03:146 s. 54 f.).

Överförande av lagföring och straffverkställighet (artiklarna 47 och 45)

Enligt artikel 47 skall staterna överväga möjligheten att överföra lagföring av brott som behandlas i konventionen till en annan konventionsstat,

om överföringen gagnar rättskipningen. Särskilt i de fall där flera stater har domsrätt skall den möjligheten övervägas, i syfte att koncentrera lagföringen.

För svenska förhållanden regleras möjligheten att överföra lagföring till annan stat i lagen (1976:19) om internationellt samarbete rörande lagföring för brott. Lagen tillämpas i förhållande till de stater som har tillträtt den europeiska konventionen den 15 maj 1972 om överförande av lagföring i brottmål. Om lagföring överförs till Sverige med stöd av lagen, uppkommer svensk domsrätt för den överförda brottsligheten (se 2 kap. 3 a § brottsbalken). Oftast och i praktiken överförs dock lagföring till och från Sverige utan något uttryckligt lagstöd. Ett sådant överförande kan ske med eller utan stöd av internationella överenskommelser som Sverige har anslutit sig till, under förutsättning att det enligt lag finns svensk domsrätt för den överförda brottsligheten. Ett exempel på en sådan internationell överenskommelse är Palermokonventionen, vars artikel 21 fullt ut motsvarar artikel 47 i förevarande konvention.

Regeringen konstaterar att konventionen inte uppställer någon bindande förpliktelse för staterna att överföra lagföring, utan ger uttryck för en uppmaning att överväga detta i enskilda fall. Samtidigt måste framhållas att svensk reglering och svensk praxis i fråga om överförande av lagföring står i god överensstämmelse med konventionens intentioner. Detta innebär också att myndigheterna har kunskap om och erfarenhet av fördelarna med att i vissa fall föra över lagföringen till en annan stat. Enligt regeringen borgar allt detta för att möjligheten att överföra lagföring övervägs i de fall där en sådan åtgärd framstår som lämplig. Någon lagstiftningsåtgärd är mot den bakgrunden inte behövlig. Samma bedömning gjordes för övrigt vid Sveriges tillträde till Palermokonventionen, vars artikel 21 alltså motsvarar artikel 47 i förevarande konvention (se prop. 2002/03:146 s. 57 f).

Enligt artikel 45 kan staterna överväga att sluta bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser om att personer som har dömts till fängelse eller annan frihetsberövande påföljd för brott enligt konventionen skall kunna överföras till sina hemländer för att avtjäna straffet där.

Det finns två lagar som reglerar överföring av verkställighet av frihetsstraff. I lagen (1963:193) om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff m.m. (nordiska verkställighetslagen) regleras möjligheterna att överföra verkställighet av frihetsstraff mellan de nordiska länderna. En reglering av motsvarande frågor i förhållande till utomnordiska länder finns i lagen (1972:260) om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom (internationella verkställighetslagen). Till grund för båda lagarna ligger internationella överenskommelser. Regleringen av det utomnordiska samarbetet bygger bl.a. på 1983 års Europarådskonvention om överförande av dömda personer, vilken konvention är öppen även för stater som inte är medlemmar i Europarådet.

Av artikel 45 följer inte något krav på lagstiftningsåtgärder för att möjliggöra överföring av verkställighet av frihetsstraff. Artikeln innefattar i stället en uppmaning till staterna att överväga att sluta avtal eller överenskommelser på detta område. Som framgått har Sverige ingått flera sådana överenskommelser och den reglering som skapats på grundval av dem ger möjlighet att – också i fråga om brott som avses i förevarande

konvention – föra straffverkställighet såväl till som från Sverige. Någon lagstiftningsåtgärd är alltså inte påkallad. Vid Sveriges tillträde till Palermokonventionen, vars artikel 17 motsvarar artikel 45 i förevarande konvention, gjordes samma bedömning (se prop. 2002/03:146).

Samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter (artikel 48). Gemensamma brottsutredningar (artikel 49)

Samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter i olika stater behandlas i artikel 48, som inte ger uttryck för några bindande åtaganden. I artikel 48.1 slås fast att staterna i överensstämmelse med sina respektive rättsordningar skall samarbeta nära i syfte att effektivisera bekämpningen av brott som täcks av konventionen. I artikeln räknas upp olika områden på vilka samarbete anses vara särskilt viktigt. Till dessa hör bl.a. goda kommunikationsvägar för snabbt och säkert informationsutbyte, samarbete rörande identitet, vistelseort och verksamhetsort för personer som är misstänkta för brott enligt konventionen, samarbete rörande utbyte av brott och hjälpmedel för brott samt utplacering av sambandsmän. Enligt artikel 48.2 skall staterna överväga att sluta bilaterala eller multilaterala överenskommelser om samarbete. I avsaknad av sådana avtal eller överenskommelser får artikel 48 användas som grund för samarbete.

Artikeln överensstämmer i allt väsentligt med artikel 27 i Palermokonventionen, som vid Sveriges tillträde till den konventionen inte bedömdes kräva några lagstiftningsåtgärder (prop. 2002/03:146 s. 57 f.). Skäl saknas att nu göra annan bedömning.

Enligt artikel 49 skall staterna överväga att sluta bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser som tillåter berörda myndigheter att – i fråga om ärenden som är föremål för brottsutredning, lagföring eller rättsliga åtgärder – sätta upp gemensamma organ för brottsutredningar. Även möjligheten att för varje särskilt fall verkställa gemensamma brottsutredningar skall övervägas.

Bestämmelser om olika former av utredningsgrupper sammansatta av företrädare för brottsutredande myndigheter i olika länder finns i flera av de internationellt straffrättsliga instrument som tillkommit under senare tid. Avsikten är givetvis att förbättra förutsättningarna att utreda gränsöverskridande brottslighet. Den mest utvecklade ordningen för gemensamma utredningsgrupper har därvid skapats inom Europeiska unionen, nämligen genom rambeslutet om gemensamma utredningsgrupper (EGT L 162, 20.6.2002, s. 1) och 2000 års konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater. En motsvarande ordning utvecklas mellan Europarådets medlemsstater med stöd av 2001 års andra tilläggsprotokoll till 1959 års europeiska konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål, vilket protokoll Sverige ännu inte tillträtt.

För svensk del finns bestämmelser om gemensamma utredningsgrupper i lagen (2003:1174) om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar. Bestämmelserna är utformade för den ordning som utvecklats inom Europeiska unionen och innefattar bl.a. detaljerade regler om staternas skadeståndsansvar för skador som dess tjänstemän vållar i samband med att de medverkar i en gemensam utredningsgrupp. Lagens tillämpningsområde är begränsat till utredningsgrupper som inrättats en-

ligt rambeslutet om gemensamma utredningsgrupper och 2000 års konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål.

Utöver detta förekommer ett informellt och i svensk rätt oreglerat internationellt samarbete, där svenska poliser och åklagare samverkar med företrädare för motsvarande myndigheter i andra länder. Samarbetet har stöd i vissa avsiktsförklaringar i bl.a. narkotikabrottskonventionen och Palermokonventionen, av innebörd att staterna åter sig att överväga att inrätta gemensamma utredningsorgan. Artikel 49 i förevarande konvention har en identisk motsvarighet i Palermokonventionen, vilken artikel inte bedömdes påkalla någon lagstiftningsåtgärd vid Sveriges tillträde till den konventionen (se prop. 2002/03:146 s. 57).

Sverige medverkar alltså redan i samarbete av det slag som artikel 49 avser att främja. Lika litet som vid Sveriges tillträde till Palermokonventionen finns det nu behov av någon särskild reglering för att uppfylla den rekommendation som artikel 49 ger uttryck för. Med hänsyn till den allmänt hållna utformningen av bestämmelsen vore det inte heller lämpligt att låta detta samarbete omfattas av regleringen i lagen om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar.

5.11 Särskilda utredningsmetoder (artikel 50)

Regeringens bedömning: Svensk rätt uppfyller vad konventionen rekommenderar i fråga om särskilda utredningsmetoder.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inga invändningar.

Skälen för regeringens bedömning: I artikel 50 behandlas vissa särskilda utredningsmetoder, nämligen kontrollerad leverans, elektronisk övervakning och användning av täckidentiteter. Staterna rekommenderas att, i den utsträckning det är tillåtet i den nationella lagstiftningen och när det bedöms vara lämpligt, dels använda sådana metoder, dels tillåta att bevisning som har hämtats in på detta sätt får användas i domstol. Staterna uppmantras vidare att ingå multilaterala eller bilaterala avtal eller andra överenskommelser om användning av metoderna i fråga. Även möjligheten att från fall till fall träffa överenskommelse om att tillämpa sådana metoder bör enligt konventionen övervägas.

Kontrollerad leverans är en tillämpning av s.k. interimistisk passivitet som är tillåten då den inte strider mot några bestämmelser i lag eller annan författning. Metoden används sedan lång tid av polisen och Tullverket, såväl nationellt som inom ramen för gränsöverskridande operationer. Kontrollerad leverans används framför allt i brottsutredningar om grovt narkotikabrott eller grov narkotikasmuggling, men kan även beträffande många andra brott användas för att vinna utredning om vem som är mottagare av en leverans.

Svensk polis har sedan länge för sitt dolda uppträdande kunnat anta s.k. täckidentiteter, även benämnda skyddsidentiteter, som består av fiktiva personuppgifter. Under lång tid har svensk polis deltagit i internationellt samarbete avseende såväl erfarenhetsutbyte och metodutveckling som konkret operativt samarbete, bl.a. i form av gemensamma utredningar och utbyte av operativ personal. Detta samarbete formaliserades

vid slutet av 1980-talet under benämningen International Working Group on Police Undercover Activities (IWG). För närvarande deltar drygt 20 stater i IWG.

För svenskt vidkommande är bruket av skyddsidentiteter reglerat i lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter. Under de förutsättningar som anges i lagen kan svenska poliser – vid Säkerhetspolisen även andra tjänstemän – tilldelas en kvalificerad skyddsidentitet som består av andra personuppgifter än de verkliga och som förts in i statliga register eller i andra handlingar som har utfärdats av statliga myndigheter. En kvalificerad skyddsidentitet tål således kontroll och kan därför på ett hållbart sätt användas i bl.a. internationella operationer.

Elektronisk övervakning, s.k. pejling, används av de svenska brottsbekämpande myndigheterna i den mån det kan ske utan användning av något tvångsmedel. Exempelvis övervakas inte sällan kontrollerade leveranser genom pejling.

Bestämmelser om särskilda utredningsmetoder som på liknande sätt har karaktären av rekommendationer finns i ett antal internationella konventioner som Sverige har tillträtt. Det gäller bl.a. narkotikabrottskonventionen, Palermokonventionen, 1990 års tillämpningskonvention till Schengenavtalet och 2000 års konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan Europeiska unionens medlemsstater. I samtliga dessa fall har bedömningen varit att bestämmelserna inte påkallat lagändringar (för Palermokonventionens del se prop. 2002/03:146 s. 57 f.). I samband med Sveriges tillträde till 2000 års konvention om ömsesidig rättslig hjälp i brottmål mellan EU:s medlemsstater infördes dock vissa grundläggande förfaranderegler för det internationella samarbetet med kontrollerade leveranser och användning av skyddsidentitet i brottsutredningar. Reglerna finns i lagen om vissa former av internationellt samarbete i brottsutredningar och är inte bundna till någon viss internationell överenskommelse (se prop. 2004/05:144 s. 144 och 148 f.).

Samtliga nu behandlade särskilda utredningsmetoder är således tillåtna och används av svenska myndigheter. Internationellt samarbete är också möjligt och förekommer i praktiken. Något hinder att som bevis i svensk rättegång använda sådant som inhämtats med hjälp av särskilda utredningsmetoder föreligger inte. Vad som föreskrivs i artikel 50 är därmed uppfyllt.

5.12 Återställande av tillgångar (artiklarna 51–59)

Regeringens bedömning: Vad konventionen föreskriver i fråga om återställande av tillgångar motsvaras av gällande svensk rätt.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inga invändningar.

Skälen för regeringens bedömning

En central del av konventionen utgörs av kapitel V. Där behandlas möjligheterna att återställa tillgångar som varit föremål för brott, som utgör vinning av brott eller som trätt i stället för sådan egendom. Därutöver be-

handlas åtgärder för att förebygga och upptäcka överföring av brottsvinster. Bestämmelserna i denna del har en betydelsefull funktion för helheten, eftersom de syftar till att begränsa det ekonomiska utbytet av korrup­tion och på den vägen minska incitamenten till sådan brottslighet. Särskilt av utvecklingsländer ses bestämmelserna som helt avgörande. Vad konventionen föreskriver i fråga om återställande av tillgångar kompletterar dess allmänna bestämmelser om frysning, beslag och förverkande i nationella förfaranden (artikel 31) och internationell rättslig hjälp i brottmål (artikel 46).

Innehållet i denna del av konventionen ligger väl i linje med det arbete som för närvarande bedrivs inom Europeiska unionen och som bl.a. har utmynnat i nya regler om förverkande (se prop. 2004/05:135), en ny lag om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frys­ningsbeslut (se prop. 2004/05:115) och antagande av ett rambeslut om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på beslut om förver­kande (se prop. 2004/05:55). Syftet med det sistnämnda är att man i en medlemsstat enkelt skall kunna verkställa beslut om förverkande som meddelats i en annan medlemsstat.

Åtgärder för att förebygga och upptäcka överföring av brottsvinster (arti­kel 52)

I artikel 52 regleras hur staterna skall förebygga och upptäcka att vinning av brott överförs. De åtgärder som nämns liknar i stor utsträckning de åtgärder för att förebygga penningtvätt som regleras i artikel 14. I likhet med vad som är fallet med den artikeln har regleringen i artikel 52 karak­ter av rekommendation och innefattar således inte några omedelbara krav på lagstiftningsåtgärder.

Staterna skall enligt artikel 52.1 vidta åtgärder för att, i enlighet med sin nationella lagstiftning, ålägga finansiella institutioner att i olika av­seenden kontrollera kunders identitet och att utföra skärpt kontroll av konton som innehas av eller för personer som är eller har varit anför­trodda framstående offentliga uppdrag. Även konton som tillhör sådana personers anhöriga skall vara föremål för kontroll. I artikel 52.2, som ut­gör en utveckling av 52.1, anges olika åtgärder som staterna kan vidta, t.ex. att ge ut riktlinjer för vilka slags fysiska eller juridiska personers konton som bör bli föremål för skärpt kontroll. Där så är lämpligt skall staterna, på eget initiativ eller på begäran av en annan konventionsstat, underrätta finansiella institutioner om vilka fysiska eller juridiska perso­ners konton som förväntas bli föremål för skärpt kontroll. Enligt artikel 52.3 skall staterna säkerställa att de finansiella institutionerna för och be­varar redovisning rörande konton och transaktioner av det slag som nu nämnts. Av artikel 52.4 följer att staterna skall vidta åtgärder för att före­bygga att vissa typer av banker etableras, bl.a. banker som inte har någon fysisk representation i staten i fråga. Vidare uppmanas staterna i artikel 52.5 att överväga att skapa ordningar som medger insyn i vissa offentliga tjänstemäns ekonomiska förhållanden och att införa lämpliga påföljder för tjänstemän som inte rättar sig efter en skyldighet att lämna uppgifter om sin ekonomi. Enligt artikel 52.6 skall staterna också överväga att ålägga offentliga tjänstemän som har befogenhet över ett konto i ett annat

land att dels rapportera detta förhållande till behöriga myndigheter, dels föra lämplig bokföring över kontot.

Som redan nämnts i anslutning till behandlingen av artikel 14 i avsnitt 5.1 finns regler i lagen om åtgärder mot penningtvätt (penningtvättslagen) som ställer krav på att de företag som omfattas av lagen kontrollerar kundernas identitet. Den allmänna regeln om identitetskontroll i artikel 52.1 är således uppfylld. Även föreskriften i artikel 52.3 får anses ha sin motsvarighet i penningtvättslagen. Vad som därutöver sägs i artikel 52.1 och 52.2 om utvidgad kontroll i vissa fall av personer med framstående offentliga uppdrag har beröring med frågor som behandlas i EG:s tredje penningtvättsdirektiv, som ännu inte är genomfört i svensk rätt. Frågan om hur en sådan utvidgad kontroll bör utformas blir därmed föremål för överväganden i anslutning till genomförandet av direktivet och påkallar inte nu några åtgärder. I alla händelser innebär inte konventionen något bindande åtagande i frågan. Den i artikel 52.4 uttalade ambitionen att staterna skall förebygga etablering av vissa banker tillgodoses för svenskt vidkommande av reglerna i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (1992:160) om utländska filialer m.m. Av den förra lagen framgår vilka krav som ställs på den som vill få tillstånd att bedriva bank- eller finansieringsrörelse här i landet och i den senare finns regler om formerna för näringsverksamhet som bedrivs av utländska företag m.fl. i Sverige.

Av det sagda följer alltså att några lagstiftningsåtgärder inte behöver vidtas i anledning av artiklarna 52.1–52.4.

Regler som fullt ut motsvarar vad som framgår av artiklarna 52.5 och 52.6 finns inte i svensk rätt. Mot bakgrund av att åtskilliga uppgifter rörande privatpersoners ekonomiska förhållanden är öppet tillgängliga i vårt samhälle kan inledningsvis konstateras att behovet av sådana regler får anses förhållandevis mer begränsat i Sverige än i flertalet andra länder. Detta hindrar emellertid inte att åtgärder vidtagits för att möjliggöra det slags insyn som avses i artiklarna. Enligt lagen (1996:810) om registrering av riksdagsledamöters åtaganden och ekonomiska intressen finns möjlighet för riksdagsledamöter att till ett register som förs av Riksdagsförvaltningen anmäla bl.a. innehav av värdepapper och vissa fastigheter samt lämna uppgift om avlönade anställningar och utövade styrelseuppdrag. Registrets syfte är att ge en samlad information om riksdagsledamöters åtaganden och ekonomiska intressen i den omfattning som är motiverad av ett befogat allmänt intresse. Anmälan är frivillig. Även inom regeringen tillämpas en ordning enligt vilken statsråden lämnar uppgift om sina ekonomiska intressen.

Artiklarna 52.5 och 52.6 ger inte uttryck för några bindande åtaganden och regeringen ser inte skäl att i detta sammanhang överväga en mera generell verkande skyldighet för offentliga anställda att lämna uppgift om sina åtaganden och ekonomiska intressen. Inte heller här fordras således lagstiftningsåtgärd.

Åtgärder för att på civilrättslig väg återställa tillgångar (artikel 53)

I artikel 53 behandlas åtgärder för vad som kallas direkt återställande av egendom. I enlighet med sin nationella lagstiftning skall varje konventionsstat vidta åtgärder för att tillåta andra stater att i dess domstolar in-

leda civilrättsliga förfaranden som syftar till att bekräfta rätten till sådan egendom som någon förvärvat genom brott enligt konventionen. Vidare skall varje stat göra det möjligt för domstolarna att ålägga den som har gjort sig skyldig till brott enligt konventionen att betala ersättning eller skadestånd till en annan konventionsstat som har vållats skada av sådant brott. Slutligen skall staterna göra det möjligt för sina domstolar eller myndigheter att i anslutning till ett beslut om förverkande erkänna en annan konventionsstat som rättmätig ägare av egendom som åtkommit genom brott enligt konventionen.

De åtgärder som beskrivs i artikeln är av civilrättslig karaktär och motsvaras till fullo av gällande svensk reglering. Det är således inget som hindrar att en främmande stat i svensk domstol uppträder som kärke i ett mål om bättre rätt till viss egendom eller på annat sätt förklaras ha bättre rätt till egendomen. Inte heller finns det något hinder mot att en främmande stat tilldöms skadestånd eller annan ersättning, om förutsättningarna i övrigt för en sådan åtgärd är uppfyllda.

Internationellt förverkandesamarbete syftande till återställande av tillgångar (artiklarna 54, 55 och 57)

Artiklarna 54 och 55 innehåller bestämmelser om internationellt samarbete rörande förverkande av egendom, där syftet med förverkandet är att egendomen skall kunna återställas till den anmodande staten. Bestämmelserna i artikel 54 ålägger staterna att skapa regler som gör det möjligt att samarbeta i sådana frågor. De närmare formerna för samarbetet regleras i artikel 55. Särskilt hos många utvecklingsländer finns stora förväntningar att bestämmelserna om återställande av tillgångar skall leda till att höginkomstländerna lämnar ett mer aktivt bistånd för att återföra medel som på korruptiv väg förts ut ur landet.

Intresset hos myndigheterna i en stat att åstadkomma förverkande av egendom i en annan stat kan tillgodoses på två sätt. Det ena sättet innebär att myndigheterna i den första staten utverkar ett beslut om förverkande vid domstol i den staten, vilket beslut därefter översänds till den andra staten för verkställighet. Detta förutsätter att det i den andra staten finns en ordning för att erkänna och verkställa beslut om förverkande som fattats i den första staten. Det andra sättet innebär att myndigheterna i den första staten – utan att först utverka ett eget beslut om förverkande – vänder sig till den andra staten med en begäran om att förverkandebeslut fattas där. Finns det en ordning för att åstadkomma det, kan myndigheterna i den andra staten meddela ett beslut om förverkande på begäran av den första staten.

I internationella överenskommelser om förverkandesamarbete har det hittills brukat stå staterna fritt att välja mellan att antingen ha en ordning för erkännande och verkställighet av utländska beslut eller att på begäran av en annan stat kunna meddela beslut om förverkande (se t.ex. artikel 13 i Palermokonventionen). Förevarande konvention kräver däremot att staterna tillhandahåller båda möjligheterna.

När det övervägs hur svensk rätt förhåller sig till konventionens krav i detta hänseende är det emellertid viktigt att notera att det på flera ställen i de berörda artiklarna sägs att samarbetet sker enligt lagen i verkställighetsstaten eller – när det är fråga om att fatta beslut på begäran av annan

stat – den anmodade staten. Detta ger staterna ett relativt stort utrymme att genomföra konventionsåtagandena på ett sätt som passar den nationella rättsordningen i övrigt.

Prop. 2006/07:74

Verkställighet i Sverige av utländska förverkandebeslut

Enligt artikel 54.1 punkt a) skall staterna vidta åtgärder för att göra det möjligt för sina behöriga myndigheter att verkställa ett beslut om förverkande som meddelats av en domstol i en annan konventionsstat. Närmare bestämmelser om förfarandet ges i artikel 55.

I lagen om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom (internationella verkställighetslagen) ges bestämmelser om verkställighet av utomnordiska domar eller beslut. Beslut om förverkande kan verkställas med stöd av lagen, men detta kräver att det finns ett avtal om sådant samarbete mellan Sverige och den andra staten. Enligt 1 § blir lagen tillämplig på en internationell överenskommelse sedan regeringen beslutat om det. Sådana förordnanden och närmare föreskrifter om tillämpning av lagen finns i förordningen (1977:178) med vissa bestämmelser om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom.

De närmare förutsättningarna för verkställighet av utländska beslut framgår av 5 och 6 §§ internationella verkställighetslagen. Så krävs det bl.a. att domen har vunnit laga kraft, att det inte finns något hinder mot verkställighet och att den gärning som domen eller beslutet avser är ett brott enligt svensk lag. Vidare får gärningen inte utgöra ett politiskt eller militärt brott och brottet får inte heller vara preskriberat. Om verkställigheten skulle strida mot grundläggande principer i den svenska rättsordningen, behöver verkställighet inte ske. I 8–16 §§ regleras förfarandet.

I förhållande till övriga nordiska länder regleras frågor om verkställighet i lagen om samarbete med Danmark, Finland, Island och Norge angående verkställighet av straff (nordiska verkställighetslagen). Enligt den lagen kan verkställighet äga rum i Sverige av en dom varigenom egendom har förverkats. Andra krav än att verkställigheten skall äga rum enligt svensk lag ställs inte upp.

I svensk rätt finns således redan regler om verkställighet av utländska beslut om förverkande. Sedan förevarande konvention tillträtts kommer utländska förverkandebeslut med koppling till brott som omfattas av konventionen att kunna verkställas i Sverige, såvitt gäller internationella verkställighetslagen dock under förutsättning att regeringen först förordnat att lagen skall tillämpas i förhållande till konventionen. Genom ändring i förordningen med vissa bestämmelser om internationellt samarbete rörande verkställighet av brottmålsdom avser regeringen att åstadkomma det. Därmed kan också de krav som konventionen ställer upp i fråga om tillämpningsområde, villkor, avslagsgrunder och förfaranden iakttas.

Tvångsmedel för att säkerställa verkställigheten av ett framtida, utländskt förverkandebeslut

I artikel 54.2 behandlas åtgärder som syftar till att säkerställa att ett framtida förverkande kommer till stånd. Enligt punkt a) skall staterna vidta

åtgärder som gör det möjligt för sina behöriga myndigheter att frysa eller beslagta egendom med stöd av ett beslut om frysning eller beslag som meddelats i en begärande konventionsstat. Enligt punkt b) skall ett säkerställande emellertid också kunna ske genom att den anmodade staten beslutar om frysning eller beslag utan att det dessförinnan finns ett sådant beslut i den begärande staten. Staterna skall också överväga att vidta ytterligare åtgärder som gör det möjligt att säkra egendom för förverkande, t.ex. med stöd av ett utländskt beslut om frihetsberövande eller åtal som grundas på förvärv av sådan egendom. Föreskrifter om förfarandet finns i artikel 55. Därifrån hänvisas till de allmänna bestämmelserna om rättslig hjälp i artikel 46 och ges därutöver vissa särregler.

I lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål finns bestämmelser som gör det möjligt att genom beslag och kvarstad säkerställa verkställigheten i Sverige av ett utländskt beslut om förverkande (4 kap. 23 och 24 §§). För detta krävs att det utländska beslutet i ett senare skede kommer att kunna verkställas i Sverige och att det skäligen kan befaras att verkställigheten annars skulle försvåras. Lagens tillämpning i denna del förutsätter inte att det har meddelats ett beslut om tvångsmedel i den andra staten, men utesluter inte att så är fallet. Rättslig hjälp med beslag och kvarstad kan också lämnas i enlighet med bestämmelserna i 4 kap. 14–22 §§. Att det krav på dubbel straffbarhet som svensk rätt då uppställer är förenligt med konventionen framgår av artikel 55.4, som stadgar att åtgärden skall vidtas i enlighet med lagen i den anmodade staten.

Av avsnitt 5.10 har redan framgått att lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål uppfyller konventionens allmänna bestämmelser om rättslig hjälp, sådana de framgår av artikel 46. Detsamma gäller de särregler i artikel 55 som innefattar förpliktande åtaganden.

Vad som nu sagts leder regeringen till slutsatsen att beslag och kvarstad kommer att kunna tillgripas för att säkerställa ett framtida, utländskt förverkandebeslut enligt konventionen. Någon lagstiftningsåtgärd fordras därför inte i anledning av artikel 54.2 eller de delar av artikel 55 som avser tvångsmedel för att säkerställa ett framtida förverkande.

Här kan avslutningsvis uppmärksammas att det inom Europeiska unionen under senare år har utarbetats flera instrument som syftar till att ytterligare förbättra möjligheterna till gränsöverskridande verkställighet av förverkandebeslut. Vad som åsyftas är särskilt det rambeslut om ömsesidigt erkännande av frysningsbeslut som i Sverige har genomförts genom lagen om erkännande och verkställighet inom Europeiska unionen av frysningsbeslut. I sammanhanget kan även nämnas rambeslutet om tillämpning av principen om ömsesidigt erkännande på beslut om förverkande, vilket rambeslut har godkänts av riksdagen och för närvarande är föremål för ytterligare överväganden i Justitiedepartementet (se prop. 2004/05:55). Enligt regeringens mening är det emellertid inte påkallat att införa så avancerade samverkansformer i anledning av förevarande konvention.

Förverkande i Sverige

Enligt artikel 54.1 punkt b) skall varje konventionsstat vidta åtgärder som möjliggör för dess myndigheter att i mål om bl.a. penningtvättsbrott fatta

beslut om förverkande av egendom av utländskt ursprung. Vidare skall staterna – enligt punkt c) – överväga att vidta åtgärder för att göra det möjligt att i vissa fall förverka egendom utan att någon samtidigt döms för brott. De fall som nämns är att gärningsmannen inte kan lagföras på grund av att han eller hon har avlidit eller avvikit eller av annat skäl inte kan anträffas. Med stöd av sådana bestämmelser skall en konventionsstat enligt artikel 55.1 punkt a) kunna överlämna en framställning till sina myndigheter för att utverka ett beslut om förverkande och, om ett sådant beslut meddelas, därefter åstadkomma verkställighet. Även i dessa fall skall ett framtida förverkande kunna säkerställas genom beslag eller kvarstad, som grundar sig på ett inhemskt eller utländskt beslut (jfr artiklarna 54.2 och 55.2).

För svenska förhållanden gäller att förverkande är en särskild rättsverkan av brott. Det kan därför inte komma i fråga för svenska myndigheter att, utöver vad som gäller vid verkställighet av ett utländskt förverkandebeslut, bistå en främmande stat med ett beslut om förverkande utan att det finns en koppling till ett här i landet inlett brottmålsförfarande. Om en främmande stat således skulle begära att svenska myndigheter utverkar ett beslut om förverkande, får detta uppfattas som en begäran att rättsliga myndigheter här i landet skall inleda ett straffprocessuellt förfarande som kan resultera i ett beslut om förverkande. Allmänna svenska regler om förverkande i anledning av brott blir då att tillämpa. Dessa regler gör inte någon skillnad på svensk och utländsk egendom. Straffprocessuella tvångsmedel kan användas för att säkerställa förverkandet.

Det sagda innebär att svensk rätt får anses stå i överensstämmelse med artiklarna 54 och 55 i nu berörda hänseenden. Svenska myndigheter kommer alltså att kunna pröva och i flertalet fall också tillmötesgå en framställning enligt artikel 55.1 punkt a) om sådant förverkande som avses i artikel 54.1 punkt b). Några särskilda regler för att hantera en framställning av detta slag behövs inte.

När det slutligen gäller uppmaningen i artikel 54.1 punkt c) – att staterna skall överväga att vidta åtgärder för att göra det möjligt att i vissa fall förverka egendom utan att någon samtidigt döms för brott – kan konstateras att svensk rätt redan ger en sådan möjlighet i flera fall. Enligt 36 kap. 14 § brottsbalken får egendom förklaras förverkad även om påföljd inte längre kan ådömas på grund av den brottsliges död eller av annan orsak. Ytterligare förutsättningar är att stämning i målet har delgetts inom fem år från det att brottet begicks och att en talan om förverkande är påkallad från allmän synpunkt.

Överlämnande av förverkad egendom till en annan stat

I artikel 57 finns bestämmelser om förfogande över egendom som har förklarats förverkad med stöd av artikel 31 eller artikel 55.1. Styrande är konventionens bestämmelser och de regler som finns i nationell rätt.

Den vanliga ordningen är att egendom som förverkas tillfaller staten i det land där förverkandet sker. Flera internationella överenskommelser som Sverige har tillträtt innehåller dock bestämmelser som innebär att förverkad egendom skall kunna delas mellan den ansökande och den anmodade staten. Så är t.ex. fallet med narkotikabrottskonventionen (artikel

5.5), den europeiska konventionen om penningtvätt, efterforskning, be-
slag och förverkande av vinning av brott (artikel 15) och vissa bilaterala
avtal som Sverige ingått med enskilda stater. Enligt dessa överenskom-
melser skall all förverkad egendom eller dess värde kunna överlämnas
till den ansökande staten.

Regleringen i förevarande konvention följer den internationella rätts-
utvecklingen. Enligt artikel 57.2 skall staterna vidta åtgärder för att göra
det möjligt att återlämna den egendom som förverkats med anledning av
en begäran från en annan konventionsstat. Grundläggande principer i den
anmodade statens rättsordning och godtroende tredje mans rättigheter
skall därvid beaktas. I artikel 57.3 regleras olika fall där återlämnande
aktualiseras. Ett återlämnande skall i princip vara möjligt oavsett om det
är fråga om verkställighet av ett utländskt förverkandebeslut eller förver-
kande genom ett beslut i den anmodade staten på begäran av en annan
stat. Regleringen skiljer mellan olika situationer och innebär i huvudsak
följande.

Enligt artikel 57.3 punkt a) skall en konventionsstat vid verkställighet
av beslut om förverkande enligt artikel 55 och med stöd av lagkraftvun-
net avgörande i den begärande konventionsstaten kunna återlämna den
förverkade egendomen till den begärande staten. Det nu sagda gäller en-
dast vid förskingring av allmänna medel enligt artikel 17 eller tvätt av
förskingrade allmänna medel enligt artikel 23. Den anmodade staten kan
göra avkall på kravet på lagkraftvunnet avgörande.

Enligt artikel 57.3 punkt b), som behandlar vinning av andra brott som
omfattas av konventionen, skall den anmodade staten på motsvarande
sätt kunna återlämna den förverkade egendomen till den begärande sta-
ten, om denna på rimligt sätt styrker sin äganderätt till denna. Detsamma
skall gälla om den anmodade konventionsstaten godtar skada som grund
för att återlämna den förverkade egendomen. Även här avses fall när för-
verkandet skett med stöd av ett lagkraftvunnet beslut i den begärande
staten, med möjlighet att medge undantag från detta krav.

Enligt artikel 57.3 punkt c) skall staterna i alla andra fall prioritera ett
återlämnande av förverkad egendom till den begärande konventionssta-
ten eller till dess tidigare rätte ägare eller att ersätta brottsoffren. Detta
omfattar bl.a. de fall då förverkandet skett med stöd av ett beslut i den
anmodade staten.

I artikel 57.4 lämnas utrymme för den anmodade konventionsstaten att
dra av skäligena utgifter för utredning, lagföring eller rättsliga förfaranden.

Svensk rätt uppfyller och går utöver vad konventionen kräver i fråga
om möjligheterna att överlämna förverkad egendom till en annan stat.
Enligt gällande ordning – som infördes för att uppfylla internationella
åtaganden (se prop. 1999/2000:61 s. 153 f.) – är huvudregeln visserligen
fortfarande att förverkad egendom tillfaller svenska staten, även i inter-
nationella ärenden. Huvudregeln genombryts emellertid av särskilda reg-
ler som möjliggör delning med annan stat i det enskilda fallet. När det
gäller verkställighet av utländska förverkandebeslut framgår detta av
36 § internationella verkställighetslagen. I den nordiska verkställighets-
lagen finns däremot inga regler om delning, men en praxis har utvecklats
som innebär att det indrivna förverkandebeloppet normalt återförs till den
sökande staten (se även prop. 2004/05:55 s. 38). När det är fråga om ett
svenskt förverkandebeslut kan delning ske i enlighet med 5 kap. 11 §

lagen om internationell rättslig hjälp i brottmål. Regeringen får med stöd av den bestämmelsen besluta att den förverkade egendomen eller dess värde helt eller delvis överlämnas till en annan stat som lämnat rättslig hjälp eller på annat sätt bistått Sverige under förundersökning eller rättegång eller som på annat sätt lämnat bistånd som haft betydelse för utredningen om brottet. I de fall som omfattas av konventionen kan detta krav förväntas vara uppfyllt. Det är slutligen att märka att de svenska reglerna om delning av förverkad egendom är generellt tillämpliga och således inte begränsade till vissa särskilda brottstyper. Även i detta hänseende går den svenska regleringen längre än vad konventionen kräver.

Någon lagstiftningsåtgärd är alltså inte påkallad för att uppfylla de åtaganden som framgår av artikel 57.

Den fakultativa bestämmelsen i artikel 57.3 punkt c) aktualiserar frågan om förverkade tillgångar skall kunna användas för gottgörande av brottsoffer. Någon sådan möjlighet finns inte enligt svensk rätt. När frågan uppkom i ett tidigare lagstiftningsärende (se prop. 2001/02:149 s. 31) fann regeringen att avsteg inte borde göras från principen att stöd och hjälp åt brottsoffer bör ges på annat sätt. Bedömningen godtogs av riksdagen och bör upprätthållas även i detta ärende.

Spontant informationslämnande och finansiell underrättelseverksamhet (artiklarna 56 och 58)

Enligt artikel 56 skall staterna sträva efter att vidta åtgärder som innebär att de spontant kan överlämna upplysningar om vinning av brott som straffbeläggs enligt konventionen. Detta skall ske utan att det kommer i konflikt med den nationella lagstiftningen och utan att störa utredning, lagföring eller rättslig prövning som statens egna myndigheter utför.

Artikel 56 tar enbart sikte på upplysningar om vinning av brott och innehåller inte något bindande åtagande. Den kompletterar de allmänna bestämmelser om spontant informationslämnande rörande brott som finns i artiklarna 46.4 och 46.5, vilka artiklar kommenterats i avsnitt 5.10. De bedömningar i fråga om sekretess och villkor om användningsbegränsningar som görs där har tillämpning även på sådan information som avses i förevarande artikel. Med de begränsningar som följer av svensk sekretesslagstiftning kan uppgifter som avser vinning av brott alltså lämnas. Artikel 56 påkallar därmed inte någon lagstiftningsåtgärd.

Enligt artikel 58 skall varje stat, som ett led i samarbetet för att förebygga och bekämpa brott enligt konventionen, överväga att inrätta en enhet för finansiell underrättelseverksamhet. Denna enhet skall vara ansvarig för att ta emot, analysera och till behöriga myndigheter sprida rapporter om misstänkta finansiella transaktioner.

Finanspolisen, som utgör en särskild enhet inom Rikskriminalpolisens underrättelseenhet, har bl.a. till uppgift att ta emot anmälningar om misstänkt penningtvätt från finansinstitut och andra som har anmälningskyldighet enligt lagen om penningtvätt. I Finanspolisens uppgifter ingår inte bara att vara mottagare av anmälningar om penningtvätt och att bearbeta dessa så att åklagare kan fatta beslut i förundersökningsfrågan, utan även att bedriva allmän underrättelseverksamhet inriktad på penningtvätt. Vidare har Finanspolisen uppgifter när det gäller att bekämpa finansiering av terrorism. Finanspolisen samarbetar på det nationella pla-

net med bl.a. Finansinspektionen, Ekobrottsmyndigheten, Skatteverket och Bolagsverket. På internationell nivå sker samarbete med bl.a. Euro-pol och Interpol.

Finanspolisen utgör alltså en sådan enhet som avses i artikel 58. Några lagstiftningsåtgärder krävs inte.

Utökat samarbete (artikel 59)

I artikel 59 finns slutligen en allmän uppmaning till konventionsstaterna att överväga att sluta bilaterala eller multilaterala avtal för att öka effektiviteten i det internationella samarbetet på området. Bestämmelsen kräver inte några lagstiftningsåtgärder.

5.13 Tekniskt bistånd och informationsutbyte (artiklarna 60–62)

Regeringens bedömning: Konventionens bestämmelser om tekniskt bistånd och informationsutbyte fordrar inte lagstiftningsåtgärder.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Ingen remissinstans har någon invändning i sak mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens bedömning: Enligt artikel 60.1 skall staterna i nödvändig omfattning införa, utveckla eller förbättra specialinriktade utbildningsprogram för personal som ansvarar för att förebygga och bekämpa korruption. Av artikel 60.2 framgår att staterna skall överväga att lämna varandra största möjliga tekniska bistånd och utbyta erfarenheter och kunskaper som underlättar internationellt samarbete. Detta anges särskilt gälla till förmån för utvecklingsländer. Artikel 60.3 förutsätter att staterna ökar ansträngningarna att maximera operativ verksamhet och utbildningsverksamhet i internationella och regionala organ och inom ramen för internationella avtal. Staterna skall också överväga att bistå varandra med bl.a. utvärderingar, studier och forskning som rör olika aspekter av korruption. Övriga punkter i artikeln behandlar andra former av frivillig hjälp och stöd för att underlätta tillämpningen av konventionen.

Vad som nu sagts innebär inga bindande åtaganden och ligger väl i linje med den svenska synen på dessa frågor.

Utgångspunkten för artikel 61 är behovet av analys av brottsutvecklingen avseende korruption. För det ändamålet skall staterna överväga olika åtgärder i form av insamling av information och statistik och utbyte av information och kunskaper på området, i syfte att skapa goda förutsättningar att förebygga och bekämpa korruption. Innehållet i artikeln, som inte innefattar några bindande åtaganden, är i allt väsentligt identisk med artikel 28 i Palermokonventionen. I anslutning till Sveriges tillträde till den konventionen gjordes bedömningen att några lagstiftningsåtgärder inte fordrades (se prop. 2002/03:146 s. 60). Skäl saknas att nu göra annan bedömning.

Inte heller artikel 62 ger uttryck för några bindande krav. Artikeln behandlar bl.a. tekniskt och praktiskt bistånd länderna emellan när det gäl-

ler förverkligandet av konventionen. Förhållandena i Sverige ligger väl i linje med vad som efterfrågas i artikeln. Prop. 2006/07:74

5.14 Slutbestämmelser (artiklarna 65–71)

Regeringens bedömning: Konventionens slutbestämmelser föranleder inga åtgärder. Sverige bör inte utnyttja möjligheten att göra förbehåll för konventionens bestämmelse om tvistlösning.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inga invändningar.

Skälen för regeringens bedömning: Artiklarna 65–71 innehåller slutbestämmelser som reglerar bl.a. frågor om ikraftträdandet av konventionen, tvistlösning och andra praktiska frågor som rör konventionen och dess tillämpning. Dessa bestämmelser kräver inga lagstiftningsåtgärder.

Enligt artikel 66.3 får en konventionsstat förklara att den inte anser sig bunden av bestämmelserna i artikel 66.2, som behandlar formerna för lösning av tvister angående tolkningen och tillämpningen av konventionen. Enligt artikeln får tvister, som inte kan lösas i rimlig tid genom förhandling mellan parterna, hänskjutas till skiljeförfarande och i sista hand, om parterna inte kan enas om formerna för skiljeförfarandet, till Internationella domstolen.

En likalydande bestämmelse finns i Palermokonventionen och i ett flertal andra konventioner som Sverige har anslutit sig till. När det gäller förevarande konvention saknas anledning att göra annan bedömning än den som gjorts i dessa tidigare ärenden, nämligen att tvistlösningsklausulen accepterats (se t.ex. prop. 2000/01:86 s. 33, 2001/02:149 s. 37 och 2002/03:146 s. 61).

6 Ekonomiska konsekvenser

Regeringens bedömning: Att Sverige tillträder konventionen föranleder inte några ökade kostnader för det allmänna.

Promemorians bedömning överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna har inga invändningar.

Skälen för regeringens bedömning: Som framgått av det hittills sagda är det regeringens bedömning att några lagändringar inte är nödvändiga för att Sverige skall kunna tillträda FN:s konvention mot korruption.

Att Sverige tillträder konventionen kan visserligen komma att innebära att antalet ärenden med internationell anknytning ökar något för rättsväsendets myndigheter. Samtidigt innebär konventionen väsentliga fördelar. Så kommer svenska myndigheter att i större utsträckning än tidigare kunna få rättslig hjälp från andra länder som tillträder konventionen. Dessutom förenklas förfarandet i olika avseenden. För det fall att det ökade rättsliga samarbetet trots allt skulle leda till vissa smärre kostnads-

ökningar, är dessa under alla förhållanden inte större än att de skall finansieras inom ramen för befintliga anslag. Prop. 2006/07:74

Preamble

The States Parties to this Convention,

Concerned about the seriousness of problems and threats posed by corruption to the stability and security of societies, undermining the institutions and values of democracy, ethical values and justice and jeopardizing sustainable development and the rule of law,

Concerned also about the links between corruption and other forms of crime, in particular organized crime and economic crime, including money-laundering,

Concerned further about cases of corruption that involve vast quantities of assets, which may constitute a substantial proportion of the resources of States, and that threaten the political stability and sustainable development of those States,

Convinced that corruption is no longer a local matter but a transnational phenomenon that affects all societies and economies, making international cooperation to prevent and control it essential,

Convinced also that a comprehensive and multidisciplinary approach is required to prevent and combat corruption effectively,

Convinced further that the availability of technical assistance can play an important role in enhancing the ability of States, including by strengthening capacity and by institution-building, to prevent and combat corruption effectively,

Convinced that the illicit acqui-

Ingress

De stater som är parter i denna konvention,

som är oroade över allvaret i de problem och hot som korruptionen utgör mot samhällenas stabilitet och säkerhet genom att undergräva demokratis institutioner och värden, etiska värden och rättvisa samt äventyra hållbar utveckling och rättssamhället,

som även är oroade över länkarna mellan korruption och andra former av brottslighet, särskilt organiserad brottslighet och ekonomisk brottslighet, däribland penningtvätt,

som vidare är oroade över korruptionsfall som omfattar stora mängder av tillgångar som annars skulle kunna utgöra en avsevärd del av staternas resurser och som hotar den politiska stabiliteten och den hållbara utvecklingen i dessa stater,

som är övertygade om att korruption inte längre är en lokal angelägenhet utan en gränsöverskridande företeelse, som påverkar alla samhällen och ekonomier, något som gör internationellt samarbete för att förebygga och kontrollera korruption oundgängligt,

som också är övertygade om att ett vittomfattande och multidisciplinärt tillvägagångssätt fordras för att effektivt förebygga och bekämpa korruption,

som vidare är övertygade om att tillgång till tekniskt bistånd kan spela en viktig roll för att förbättra staternas förmåga – bl.a. genom kapacitetsförstärkning och institutionsuppbyggande – att förebygga och bekämpa korruption effektivt,

som är övertygade om att olag-

sition of personal wealth can be particularly damaging to democratic institutions, national economies and the rule of law,

Determined to prevent, detect and deter in a more effective manner international transfers of illicitly acquired assets and to strengthen international cooperation in asset recovery,

Acknowledging the fundamental principles of due process of law in criminal proceedings and in civil or administrative proceedings to adjudicate property rights,

Bearing in mind that the prevention and eradication of corruption is a responsibility of all States and that they must cooperate with one another, with the support and involvement of individuals and groups outside the public sector, such as civil society, non-governmental organizations and community-based organizations, if their efforts in this area are to be effective,

Bearing also in mind the principles of proper management of public affairs and public property, fairness, responsibility and equality before the law and the need to safeguard integrity and to foster a culture of rejection of corruption,

Commending the work of the Commission on Crime Prevention and Criminal Justice and the United Nations Office on Drugs and Crime in preventing and combating corruption,

Recalling the work carried out by other international and regional organizations in this field, including the activities of the African Union, the Council of Europe, the Customs Cooperation Council

ligt förvärv av personlig förmögenhet kan vara särskilt skadligt för demokratiska institutioner, för nationella ekonomier och för rätts-samhället,

som är beslutna att effektivare förebygga, uppdaga och avskräcka internationell överföring av olagligt förvärvade tillgångar och att stärka det internationella samarbetet i fråga om återvinning av tillgångar,

som erkänner grundprinciperna om vederbörlig lagföring i brottmål, civilmål och förvaltningsprocesser för att avgöra egendomsförhållanden,

som beaktar att alla stater är ansvariga för att förebygga och utrota korruption och att staterna för att deras ansträngningar på detta område skall vara effektiva måste samarbeta med varandra, med stöd och medverkan av personer och grupper utanför den offentliga sektorn, såsom det civila samhället, enskilda organisationer och samhällsbaserade organisationer,

som också är medvetna om principerna för en korrekt förvaltning av offentliga angelägenheter och allmän egendom, skälighet, ansvar och likhet inför lagen och behovet av att trygga integriteten och främja en kultur som förkastar korruption,

som lovordar den verksamhet som utförs av Kommissionen för förebyggande av brott och straffrätt och av Förenta nationernas organ för drog- och brottsprevention som avser förebyggande och bekämpande av korruption,

som åberopar den verksamhet som utförs av andra internationella och regionala organisationer inom detta område, däribland av Afrikanska unionen, av Europarådet, av Tullsamarbetsrådet (även känt

(also known as the World Customs Organization), the European Union, the League of Arab States, the Organisation for Economic Cooperation and Development and the Organization of American States,

Taking note with appreciation of multilateral instruments to prevent and combat corruption, including, inter alia, the Inter-American Convention against Corruption, adopted by the Organization of American States on 29 March 1996, the Convention on the Fight against Corruption involving Officials of the European Communities or Officials of Member States of the European Union, adopted by the Council of the European Union on 26 May 1997, the Convention on Combating Bribery of Foreign Public Officials in International Business Transactions, adopted by the Organisation for Economic Cooperation and Development on 21 November 1997, the Criminal Law Convention on Corruption, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 27 January 1999, the Civil Law Convention on Corruption, adopted by the Committee of Ministers of the Council of Europe on 4 November 1999, and the African Union Convention on Preventing and Combating Corruption, adopted by the Heads of State and Government of the African Union on 12 July 2003,

Welcoming the entry into force on 29 September 2003 of the United Nations Convention against Transnational Organized Crime,

Have agreed as follows:

som Världstullorganisationen), av Europeiska unionen, av Arabförbundet, av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling samt av Amerikanska samarbetsorganisationen,

som med uppskattning beaktar de multilaterala instrumenten för att förebygga och bekämpa korruption, inklusive bl.a. interamerikanska konventionen mot korruption, som antogs av Amerikanska samarbetsorganisationen den 29 mars 1996, konventionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller tjänstemän i Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i, som antogs av Europeiska unionens råd den 26 maj 1997, konventionen om bekämpande av bestickning av utländska offentliga tjänstemän i internationella affärsförbindelser, som antogs av Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling den 21 november 1997, den straffrättsliga konventionen om korruption, som antogs av Europarådets ministerkommitté den 27 januari 1999, den civilrättsliga konventionen om korruption, som antogs av Europarådets ministerkommitté den 4 november 1999, och Afrikanska unionens konvention om förebyggande och bekämpande av korruption, som antogs av Afrikanska unionens stats- och regeringschefer den 12 juli 2003,

som välkomnar ikraftträdandet den 29 september 2003 av Förenta nationernas konvention mot gränsöverskridande organiserad brottslighet,

har kommit överens om följande.

Article 1 Statement of purpose

The purposes of this Convention are:

(a) To promote and strengthen measures to prevent and combat corruption more efficiently and effectively;

(b) To promote, facilitate and support international cooperation and technical assistance in the prevention of and fight against corruption, including in asset recovery;

(c) To promote integrity, accountability and proper management of public affairs and public property.

Article 2 Use of terms

For the purposes of this Convention:

(a) "Public official" shall mean:
(i) any person holding a legislative, executive, administrative or judicial office of a State Party, whether appointed or elected, whether permanent or temporary, whether paid or unpaid, irrespective of that person's seniority; (ii) any other person who performs a public function, including for a public agency or public enterprise, or provides a public service, as defined in the domestic law of the State Party and as applied in the pertinent area of law of that State Party; (iii) any other person defined as a "public official" in the domestic law of a State Party. However, for the purpose of some specific measures contained in chapter II of this Convention, "public official" may mean any person who performs a public function or provides a pub-

Artikel 1 Syften

Denna konventions syften är följande:

a) Att främja och förstärka åtgärder för att mer ändamålsenligt och effektivt förebygga och bekämpa korruption.

b) Att främja, underlätta och stödja internationellt samarbete och tekniskt bistånd i fråga om förebyggande och bekämpande av korruption, innefattande återvinning av tillgångar.

c) Att främja integritet, ansvar och en korrekt förvaltning av offentliga angelägenheter och allmän egendom.

Artikel 2 Definitioner

För de syften som avses i denna konvention används följande definitioner.

a) offentlig tjänsteman: i) person som innehar en lagstiftande, verkställande, administrativ eller judiciell tjänst i en konventionsstat, oavsett om personen är anställd eller vald, vare sig permanent eller tillfälligt, vare sig avlönad eller oavlönad, utan avseende på personens ställning i hierarkin, ii) annan person som utövar en offentlig funktion, inklusive för ett offentligt organ eller för ett statligt eller kommunalt bolag, eller tillhandahåller en samhällstjänst som en sådan definieras i konventionsstatens nationella lagstiftning och tillämpas i dess relevanta lagstiftning, iii) annan person som definieras som offentlig tjänsteman i en konventionsstats nationella lagstiftning. Beträffande vissa särskilda åtgärder i kapitel II i denna konvention kan emellertid termen offentlig tjänsteman avse en per-

lic service as defined in the domestic law of the State Party and as applied in the pertinent area of law of that State Party;

(b) "Foreign public official" shall mean any person holding a legislative, executive, administrative or judicial office of a foreign country, whether appointed or elected; and any person exercising a public function for a foreign country, including for a public agency or public enterprise;

(c) "Official of a public international organization" shall mean an international civil servant or any person who is authorized by such an organization to act on behalf of that organization;

(d) "Property" shall mean assets of every kind, whether corporeal or incorporeal, movable or immovable, tangible or intangible, and legal documents or instruments evidencing title to or interest in such assets;

(e) "Proceeds of crime" shall mean any property derived from or obtained, directly or indirectly, through the commission of an offence;

(f) "Freezing" or "seizure" shall mean temporarily prohibiting the transfer, conversion, disposition or movement of property or temporarily assuming custody or control of property on the basis of an order issued by a court or other competent authority;

(g) "Confiscation", which includes forfeiture where applicable, shall mean the permanent deprivation of property by order of a court or other competent authority;

(h) "Predicate offence" shall mean any offence as a result of which proceeds have been generated that may become the subject of

son som utövar en offentlig funktion eller tillhandahåller en offentlig tjänst som en sådan definieras i konventionsstatens nationella lagstiftning och tillämpas i dess relevanta lagstiftning.

b) utländsk offentlig tjänsteman: person som innehar en lagstiftande, verkställande, administrativ eller judiciell tjänst i ett främmande land, oavsett om personen är anställd eller vald, och person som utövar en offentlig funktion för ett främmande land, inklusive för ett offentligt organ eller ett offentligt bolag.

c) tjänsteman i offentlig internationell organisation: internationell tjänsteman eller person som är bemyndigad av en sådan organisation att handla på organisationens vägnar.

d) egendom: alla slags tillgångar, materiella eller immateriella, lös eller fast egendom samt juridiska handlingar eller urkunder som styrker äganderätt eller annan rätt till sådana tillgångar.

e) vinning av brott: all egendom som härrör från eller som direkt eller indirekt förvärvats genom brott.

f) frysning eller beslag: att tillfälligt förbjuda överlåtelse, omvandling, förfogande över eller flyttning av egendom eller tillfälligt förvar eller omhändertagande av egendom med stöd av beslut av domstol eller annan behörig myndighet.

g) förverkande: bestående berövande av egendom efter beslut av domstol eller annan behörig myndighet.

h) förbrott: brott som resulterat i sådan vinning som kan vara föremål för brott enligt definitionen i artikel 23 i denna konvention.

an offence as defined in article 23 of this Convention;

(i) "Controlled delivery" shall mean the technique of allowing illicit or suspect consignments to pass out of, through or into the territory of one or more States, with the knowledge and under the supervision of their competent authorities, with a view to the investigation of an offence and the identification of persons involved in the commission of the offence.

Article 3 Scope of application

1. This Convention shall apply, in accordance with its terms, to the prevention, investigation and prosecution of corruption and to the freezing, seizure, confiscation and return of the proceeds of offences established in accordance with this Convention.

2. For the purposes of implementing this Convention, it shall not be necessary, except as otherwise stated herein, for the offences set forth in it to result in damage or harm to state property.

Article 4 Protection of sovereignty

1. States Parties shall carry out their obligations under this Convention in a manner consistent with the principles of sovereign equality and territorial integrity of States and that of non-intervention in the domestic affairs of other States.

2. Nothing in this Convention shall entitle a State Party to undertake in the territory of another State the exercise of jurisdiction and performance of functions that are reserved exclusively for the authorities of that other State by its domestic law.

i) kontrollerad leverans: metoden att tillåta att en olaglig eller misstänkt försändelse förs ut ur, genom eller in i en eller flera staters territorium med de behöriga myndigheternas vetskap och under deras övervakning i avsikt att man skall kunna utreda brott och identifiera personer som är delaktiga i brottet.

Artikel 3 Tillämpningsområde

1. Denna konvention skall tillämpas i enlighet med dess definitioner på förebyggande, utredning och lagföring av korruption och på frysning, beslag, förverkande samt återlämnande av vinning av brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention.

2. För genomförandet av denna konvention skall det inte krävas - utom om det särskilt föreskrivs - att det för de brott som anges i den har uppkommit skada eller olägenhet på offentlig egendom.

Artikel 4 Skydd av suveränitet

1. Konventionsstaterna skall fullgöra sina skyldigheter i enlighet med denna konvention på ett sätt som är förenligt med principerna om jämlikhet mellan stater, om staters territoriella integritet samt om icke-inblandning i andra staters interna angelägenheter.

2. Ingenting i denna konvention skall berättiga en konventionsstat att i en annan konventionsstat utöva jurisdiktion och utföra funktioner som är förbehållna myndigheterna i denna stat enligt dess nationella lagstiftning.

Article 5 Preventive anticorruption policies and practices

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, develop and implement or maintain effective, coordinated anti-corruption policies that promote the participation of society and reflect the principles of the rule of law, proper management of public affairs and public property, integrity, transparency and accountability.

2. Each State Party shall endeavour to establish and promote effective practices aimed at the prevention of corruption.

3. Each State Party shall endeavour to periodically evaluate relevant legal instruments and administrative measures with a view to determining their adequacy to prevent and fight corruption.

4. States Parties shall, as appropriate and in accordance with the fundamental principles of their legal system, collaborate with each other and with relevant international and regional organizations in promoting and developing the measures referred to in this article. That collaboration may include participation in international programmes and projects aimed at the prevention of corruption.

Article 6 Preventive anti-corruption body or bodies

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, ensure the existence of a body or bodies, as appropriate, that prevent corruption by such means as:

Artikel 5 Riktlinjer och metoder för förebyggande av korruption

1. Varje konventionsstat skall, i enlighet med grundprinciperna i sin rättsordning, utveckla och genomföra eller upprätthålla en effektiv, samordnad antikorrup-tionspolitik som främjar samhällets medverkan och återspeglar rättssamhällets principer, korrekt förvaltning av offentliga angelägenheter och allmän egendom, integritet, öppenhet och ansvarighet.

2. Varje konventionsstat skall sträva efter att upprätta och främja effektiva metoder som syftar till förebyggande av korruption.

3. Varje konventionsstat skall sträva efter att regelbundet utvärdera relevanta rättsliga instrument och administrativa åtgärder i syfte att bedöma deras nöjaktighet vid förebyggande och bekämpande av korruption.

4. Varje konventionsstat skall på lämpligt sätt och i enlighet med grundprinciperna i sin nationella rättsordning samarbeta med varandra och med berörda internationella och regionala organisationer i arbetet med att främja och utveckla de åtgärder som avses i denna artikel. Samarbetet kan innefatta deltagande i internationella program och projekt som syftar till att förebygga korruption.

Artikel 6 Organ för förebyggande av korruption

1. Varje konventionsstat skall i enlighet med grundprinciperna i sin nationella rättsordning tillse att, i den mån det är lämpligt, det finns organ för förebyggande av korruption med hjälp av medel så-

(a) Implementing the policies referred to in article 5 of this Convention and, where appropriate, overseeing and coordinating the implementation of those policies;

(b) Increasing and disseminating knowledge about the prevention of corruption.

2. Each State Party shall grant the body or bodies referred to in paragraph 1 of this article the necessary independence, in accordance with the fundamental principles of its legal system, to enable the body or bodies to carry out its or their functions effectively and free from any undue influence. The necessary material resources and specialized staff, as well as the training that such staff may require to carry out their functions, should be provided.

3. Each State Party shall inform the Secretary-General of the United Nations of the name and address of the authority or authorities that may assist other States Parties in developing and implementing specific measures for the prevention of corruption.

Article 7 Public sector

1. Each State Party shall, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its legal system, endeavour to adopt, maintain and strengthen systems for the recruitment, hiring, retention, promotion and retirement of civil servants and, where appropriate, other non-elected public officials:

(a) That are based on principles of efficiency, transparency and objective criteria such as merit, equity and aptitude;

(b) That include adequate procedures for the selection and training of individuals for public

som de följande:

a) Att genomföra riktlinjer som avses i artikel 5 i denna konvention och, i tillämpliga fall, övervaka och samordna genomförandet.

b) Att öka och sprida kännedomen om förebyggande av korruption.

2. Varje konventionsstat skall tillförsäkra organ som avses i punkt 1 i denna artikel den oberoende ställning som krävs, i enlighet med grundprinciperna i sin nationella rättsordning, för att de skall kunna fullgöra sina uppgifter effektivt och utan otillbörlig inblandning. Nödvändiga materiella resurser och specialiserad personal, liksom utbildning som personalen kan behöva för att fullgöra sina uppgifter, bör tillhandahållas.

3. Varje konventionsstat skall meddela Förenta nationernas generalsekreterare namn och adress på myndigheter som kan biträda andra konventionsstater att utveckla och genomföra särskilda åtgärder för att förebygga korruption.

Artikel 7 Den offentliga sektorn

1. Varje konventionsstat skall, där så är lämpligt och i enlighet med grundprinciperna i sin nationella rättsordning, sträva efter att anta, upprätthålla och förstärka system för rekrytering, anställning, bibehållande, befordran och pensionering av offentliga tjänstemän och, i förekommande fall, andra icke-valda offentliga tjänstemän

a) som grundas på principerna om effektivitet, öppenhet och objektiva kriterier såsom förtjänst, opartiskhet och skicklighet,

b) som innefattar nöjaktiga system för urval och utbildning av personer som skall inneha offent-

positions considered especially vulnerable to corruption and the rotation, where appropriate, of such individuals to other positions;

(c) That promote adequate remuneration and equitable pay scales, taking into account the level of economic development of the State Party;

(d) That promote education and training programmes to enable them to meet the requirements for the correct, honourable and proper performance of public functions and that provide them with specialized and appropriate training to enhance their awareness of the risks of corruption inherent in the performance of their functions. Such programmes may make reference to codes or standards of conduct in applicable areas.

2. Each State Party shall also consider adopting appropriate legislative and administrative measures, consistent with the objectives of this Convention and in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to prescribe criteria concerning candidature for and election to public office.

3. Each State Party shall also consider taking appropriate legislative and administrative measures, consistent with the objectives of this Convention and in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to enhance transparency in the funding of candidatures for elected public office and, where applicable, the funding of political parties.

4. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, endeavour to adopt, maintain and strengthen systems that promote transparency and prevent conflicts

liga poster som bedöms vara särskilt sårbara för korruption och, i förekommande fall, för att förflytta dessa personer till andra poster

c) som främjar tillräcklig ersättning och rättvisa ersättningsskalor med beaktande av varje konventionsstats ekonomiska utveckling, och

d) som främjar utbildnings- och vidareutbildningsprogram som gör det möjligt för dessa personer att uppfylla kraven på att fullgöra offentliga funktioner på ett rätt, hedervärdigt och riktigt sätt och som tillhandahåller dem specialiserad och lämplig utbildning för att höja deras medvetande om de risker för korruption som är förenade med deras yrkesutövning. Sådana program får innehålla hänvisningar till tillämpliga uppförandekoder och uppförandenormer.

2. Varje konventionsstat skall även överväga att vidta lämpliga lagstiftningsåtgärder och administrativa åtgärder som är förenliga med denna konventions syften och med grundprinciperna i den nationella rättsordningen för att föreskriva normer för kandidatur för och val till offentliga tjänster.

3. Varje konventionsstat skall också överväga att vidta lämpliga lagstiftningsåtgärder och administrativa åtgärder som är förenliga med denna konventions syften och med grundprinciperna i den nationella rättsordningen för att förbättra öppenheten i fråga om finansiering av kandidaturer för valda offentliga tjänster och, där så är tillämpligt, finansiering av politiska partier.

4. Varje konventionsstat skall i enlighet med grundprinciperna i sin nationella rättsordning sträva efter att anta, upprätthålla och förstärka system som främjar öppenhet och förebygger intressekon-

of interest.

Article 8 Codes of conduct for public officials

1. In order to fight corruption, each State Party shall promote, inter alia, integrity, honesty and responsibility among its public officials, in accordance with the fundamental principles of its legal system.

2. In particular, each State Party shall endeavour to apply, within its own institutional and legal systems, codes or standards of conduct for the correct, honourable and proper performance of public functions.

3. For the purposes of implementing the provisions of this article, each State Party shall, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its legal system, take note of the relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations, such as the International Code of Conduct for Public Officials contained in the annex to General Assembly resolution 51/59 of 12 December 1996.

4. Each State Party shall also consider, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, establishing measures and systems to facilitate the reporting by public officials of acts of corruption to appropriate authorities, when such acts come to their notice in the performance of their functions.

5. Each State Party shall endeavour, where appropriate and in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to establish measures and systems requiring public officials to make declarations to appropriate

flikter.

Artikel 8 Uppförandekoder för offentliga tjänstemän

1. För att bekämpa korruption skall varje konventionsstat främja bl.a. integritet, hederlighet och ansvarskänsla bland sina offentliga tjänstemän i enlighet med grundprinciperna i sin nationella rättsordning.

2. I synnerhet skall varje konventionsstat, inom ramen för sitt institutionella och rättsliga system, sträva efter att tillämpa uppförandekoder eller uppförandenormer för att offentliga funktioner skall utövas på ett rätt, hedervärt och riktigt sätt.

3. För att genomföra bestämmelserna i denna artikel skall varje konventionsstat, där så är lämpligt, och i enlighet med grundprinciperna i den nationella rättsordningen, beakta initiativ på detta område av regionala, interregionala och multilaterala organisationer, såsom den internationella uppförandekoden för offentliga tjänstemän, som är intagen i bilagan till generalförsamlingens resolution 51/59 av den 12 december 1996.

4. Varje konventionsstat skall också, i enlighet med grundprinciperna i sin nationella lagstiftning, överväga att vidta åtgärder och införa system för att underlätta för offentliga tjänstemän att anmäla korruptionsgärningar till vederbörande myndigheter, när de i tjänsten får kännedom om sådana gärningar.

5. Varje konventionsstat skall, där så är lämpligt och i enlighet med grundprinciperna i sin nationella lagstiftning, sträva efter att vidta åtgärder och införa system som ålägger offentliga tjänstemän att inför vederbörande myndighe-

Prop. 2006/07:74

Bilaga 1

authorities regarding, inter alia, their outside activities, employment, investments, assets and substantial gifts or benefits from which a conflict of interest may result with respect to their functions as public officials.

6. Each State Party shall consider taking, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, disciplinary or other measures against public officials who violate the codes or standards established in accordance with this article.

Article 9 Public procurement and management of public finances

1. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, take the necessary steps to establish appropriate systems of procurement, based on transparency, competition and objective criteria in decision-making, that are effective, inter alia, in preventing corruption. Such systems, which may take into account appropriate threshold values in their application, shall address, inter alia:

(a) The public distribution of information relating to procurement procedures and contracts, including information on invitations to tender and relevant or pertinent information on the award of contracts, allowing potential tenderers sufficient time to prepare and submit their tenders;

(b) The establishment, in advance, of conditions for participation, including selection and award criteria and tendering rules, and their publication;

(c) The use of objective and predetermined criteria for public procurement decisions, in order to

ter redogöra för bl.a. sin verksamhet utanför tjänsten, sina uppdrag, investeringar, tillgångar och väsentliga gåvor eller förmåner, som skulle kunna ge upphov till intressekonflikter i förhållande till vederbörandes uppgifter som offentlig tjänsteman.

6. Varje konventionsstat skall, i enlighet med grundprinciperna i sin nationella lagstiftning, överväga disciplinära eller andra åtgärder mot offentliga tjänstemän som bryter mot koder eller normer upprättade i enlighet med denna artikel.

Artikel 9 Offentlig upphandling och förvaltning av allmänna medel

1. Varje konventionsstat skall, i enlighet med grundprinciperna i sin rättsordning, vidta nödvändiga åtgärder för att införa lämpliga system för upphandling, grundade på öppenhet, konkurrens och objektiva kriterier för beslutsfattande, som bl.a. är effektiva för att förebygga korrupktion. Sådana system, som får beakta lämpliga tröskelvärden i sin tillämpning, skall bl.a. inriktas på följande:

a) Att delge allmänheten information om upphandlingsförfaranden och kontrakt, inbegripet information om infordran av anbud och relevanta uppgifter om tilldelning av kontrakt, som ger potentiella anbudsgivare tillräcklig tid för att göra upp och lämna in anbud.

b) Att i förväg uppställa villkor för deltagande, inbegripet kriterier för urval och tilldelning av kontrakt och regler för anbud och tillkännagivande av dem.

c) Att tillämpa objektiva och på förhand fastställda kriterier för beslut angående offentlig upphand-

facilitate the subsequent verification of the correct application of the rules or procedures;

(d) An effective system of domestic review, including an effective system of appeal, to ensure legal recourse and remedies in the event that the rules or procedures established pursuant to this paragraph are not followed;

(e) Where appropriate, measures to regulate matters regarding personnel responsible for procurement, such as declaration of interest in particular public procurements, screening procedures and training requirements.

2. Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, take appropriate measures to promote transparency and accountability in the management of public finances. Such measures shall encompass, inter alia:

(a) Procedures for the adoption of the national budget;

(b) Timely reporting on revenue and expenditure;

(c) A system of accounting and auditing standards and related oversight;

(d) Effective and efficient systems of risk management and internal control; and

(e) Where appropriate, corrective action in the case of failure to comply with the requirements established in this paragraph.

3. Each State Party shall take such civil and administrative measures as may be necessary, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to preserve the integrity of accounting books, records, financial statements or other documents related to public expenditure and revenue

ling i syfte att underlätta efterföljande kontroll av att regler och förfaranden tillämpas korrekt.

d) Ett effektivt nationellt kontrollsystem, innefattande ett effektivt system för överklagande för att säkerställa rättslig prövning och gottgörelse i de fall där de regler eller förfaranden som uppställs enligt bestämmelserna i denna punkt inte följs.

e) I förekommande fall, åtgärder för att reglera frågor angående personal som är ansvarig för upphandling, såsom intresseförklaringar i särskilda offentliga upphandlingar samt förfaranden för urval av sådan personal och utbildningskrav.

2. Varje konventionsstat skall, i enlighet med grundprinciperna i sin rättsordning, vidta lämpliga åtgärder för att främja öppenhet och ansvarsutkrävande i förvaltning av allmänna medel. Sådana åtgärder skall bl.a. omfatta följande:

a) Förfaranden för antagande av statsbudgeten.

b) Rättidig rapportering om inkomster och utgifter.

c) System för normer för redovisning och revision och härtill hänförlig granskning.

d) Effektiva och ändamålsenliga system för riskhantering och intern kontroll.

e) I förekommande fall, åtgärder för att åstadkomma rättelse i händelse av bristande efterlevnad av de krav som uppställs i denna punkt.

3. Varje konventionsstat skall vidta de civila och administrativa åtgärder som kan vara nödvändiga, i enlighet med grundprinciperna i sin nationella lagstiftning, för att skydda och bevara redovisningshandlingar och andra handlingar som gäller offentliga utgifter och inkomster och för att förebygga

and to prevent the falsification of such documents.

Article 10 Public reporting

Taking into account the need to combat corruption, each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, take such measures as may be necessary to enhance transparency in its public administration, including with regard to its organization, functioning and decision-making processes, where appropriate. Such measures may include, inter alia:

(a) Adopting procedures or regulations allowing members of the general public to obtain, where appropriate, information on the organization, functioning and decision-making processes of its public administration and, with due regard for the protection of privacy and personal data, on decisions and legal acts that concern members of the public;

(b) Simplifying administrative procedures, where appropriate, in order to facilitate public access to the competent decision-making authorities; and

(c) Publishing information, which may include periodic reports on the risks of corruption in its public administration.

Article 11 Measures relating to the judiciary and prosecution services

1. Bearing in mind the independence of the judiciary and its crucial role in combating corruption, each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system and without prejudice to judicial independence, take

förfalskning av sådana handlingar.

Artikel 10 Information till allmänheten

Med beaktande av nödvändigheten att bekämpa korruption, skall varje konventionsstat i enlighet med grundprinciperna i sin nationella lagstiftning, vidta de åtgärder som kan vara nödvändiga för att öka öppenheten i sin offentliga förvaltning, däribland organisationen, sättet att fungera och beslutsprocesserna i förekommande fall. Dessa åtgärder kan bl.a. innefatta följande:

a) Att anta förfaranden eller bestämmelser som tillåter allmänheten att i förekommande fall få information om organisationen, sättet att fungera och beslutsprocesserna i den offentliga förvaltningen och, med vederbörlig hänsyn till skyddet för privatliv och personuppgifter, om beslut och rättsliga åtgärder som berör allmänheten.

b) I förekommande fall att förenkla administrativa rutiner för att underlätta allmänhetens tillgång till behöriga beslutsfattande myndigheter.

c) Att offentliggöra information som kan innefatta regelbundna rapporter om riskerna för korruption i den offentliga förvaltningen.

Artikel 11 Åtgärder avseende domare och åklagare

1. Med beaktande av domstolarnas självständighet och deras centrala roll i korruptionsbekämpningen skall varje konventionsstat, i enlighet med grundprinciperna i sin nationella rättsordning och utan att påverka domstolarnas oberoende, vidta åtgärder för att för-

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

measures to strengthen integrity and to prevent opportunities for corruption among members of the judiciary. Such measures may include rules with respect to the conduct of members of the judiciary.

2. Measures to the same effect as those taken pursuant to paragraph 1 of this article may be introduced and applied within the prosecution service in those States Parties where it does not form part of the judiciary but enjoys independence similar to that of the judicial service.

Article 12 Private sector

1. Each State Party shall take measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to prevent corruption involving the private sector, enhance accounting and auditing standards in the private sector and, where appropriate, provide effective, proportionate and dissuasive civil, administrative or criminal penalties for failure to comply with such measures.

2. Measures to achieve these ends may include, inter alia:

(a) Promoting cooperation between law enforcement agencies and relevant private entities;

(b) Promoting the development of standards and procedures designed to safeguard the integrity of relevant private entities, including codes of conduct for the correct, honourable and proper performance of the activities of business and all relevant professions and the prevention of conflicts of interest, and for the promotion of the use of good commercial practices among businesses and in the contractual relations of businesses with the State;

stärka integriteten och förebygga tillfällena till korruption bland domare. Sådana åtgärder kan omfatta normer för domares uppförande.

2. Åtgärder med samma verkan som de som vidtas enligt punkt 1 i denna artikel får införas och tillämpas inom åklagarväsendet i konventionsstater där åklagarmyndigheterna inte ingår i domstolsväsendet utan åtnjuter ett oberoende liknande domstolarnas.

Artikel 12 Den privata sektorn

1. Varje konventionsstat skall vidta åtgärder, i enlighet med grundprinciperna i sin nationella lagstiftning, för att förebygga korruption som involverar den privata sektorn, förbättra normerna för redovisning och revision i den privata sektorn och, i den mån det behövs, tillhandahålla effektiva, proportionella och avskräckande civila, administrativa eller straffrättsliga påföljder för bristande efterlevnad av sådana bestämmelser.

2. Åtgärder för att uppnå dessa mål kan bl.a. innefatta följande:

a) Att främja samarbete mellan brottsbekämpande organ och berörda privata enheter.

b) Att främja utvecklande av normer och förfaranden som syftar till att säkra de berörda privata enheternas integritet, innefattande uppförandekoder för att på ett rätt, hedervärd och riktigt sätt utöva affärsverksamhet och hithörande yrken och att förebygga intressekonflikter och främja tillämpning av god affärssed inom näringslivet och i kontraktsförbindelser mellan näringslivet och staten.

(c) Promoting transparency among private entities, including, where appropriate, measures regarding the identity of legal and natural persons involved in the establishment and management of corporate entities;

(d) Preventing the misuse of procedures regulating private entities, including procedures regarding subsidies and licences granted by public authorities for commercial activities;

(e) Preventing conflicts of interest by imposing restrictions, as appropriate and for a reasonable period of time, on the professional activities of former public officials or on the employment of public officials by the private sector after their resignation or retirement, where such activities or employment relate directly to the functions held or supervised by those public officials during their tenure;

(f) Ensuring that private enterprises, taking into account their structure and size, have sufficient internal auditing controls to assist in preventing and detecting acts of corruption and that the accounts and required financial statements of such private enterprises are subject to appropriate auditing and certification procedures.

3. In order to prevent corruption, each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with its domestic laws and regulations regarding the maintenance of books and records, financial statement disclosures and accounting and auditing standards, to prohibit the following acts carried out for the purpose of committing any of the offences established in accordance with this Convention:

c) Att främja öppenhet bland privata enheter, däribland, i den mån det behövs, åtgärder avseende identiteten hos juridiska och fysiska personer som medverkar i etablering och drift av företag.

d) Att förebygga missbruk av regelsystemen för privata enheter, innefattande förfaranden avseende bidrag och tillstånd som beviljas av offentliga myndigheter för affärsverksamhet.

e) Att förebygga intressekonflikter genom att införa begränsningar, när så är lämpligt och för en skälig tid, i fråga om tidigare offentliga tjänstemäns yrkesverksamhet eller för att anställa offentliga tjänstemän inom den privata sektorn efter uppsägning eller pensionering, där sådan verksamhet eller anställning står i direkt samband med uppgifter som har utövats eller övervakats av dessa offentliga tjänstemän när de var i tjänst.

f) Att säkerställa att privata företag, med beaktande av deras struktur och storlek, har nöjaktig internrevision till hjälp för att förebygga och uppdaga korruptionsgärningar och att den redovisning och de redovisningshandlingar som krävs för sådana privata företag revideras och bestyrks i vederbörlig ordning.

3. För att förhindra korruption skall varje konventionsstat vidta de åtgärder som kan vara nödvändiga, i enlighet med sin nationella lagstiftning och bestämmelser om bokföring, bokföringsmaterial, årsredovisningens innehåll samt normer för redovisning och revision för att förbjuda följande gärningar i syfte att begå något av de brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention:

(a) The establishment of off-the-books accounts;

(b) The making of off-the-books or inadequately identified transactions;

(c) The recording of non-existent expenditure;

(d) The entry of liabilities with incorrect identification of their objects;

(e) The use of false documents; and

(f) The intentional destruction of bookkeeping documents earlier than foreseen by the law.

4. Each State Party shall disallow the tax deductibility of expenses that constitute bribes, the latter being one of the constituent elements of the offences established in accordance with articles 15 and 16 of this Convention and, where appropriate, other expenses incurred in furtherance of corrupt conduct.

Article 13 Participation of society

1. Each State Party shall take appropriate measures, within its means and in accordance with fundamental principles of its domestic law, to promote the active participation of individuals and groups outside the public sector, such as civil society, non-governmental organizations and community-based organizations, in the prevention of and the fight against corruption and to raise public awareness regarding the existence, causes and gravity of and the threat posed by corruption. This participation should be strengthened by such measures as:

(a) Enhancing the transparency of and promoting the contribution of the public to decision-making processes;

a) Att upprätta icke bokförda konton.

b) Att utföra transaktioner som inte bokförs eller inte kan tillräckligt identifieras.

c) Att bokföra fiktiva utgifter.

d) Att bokföra skulder med felaktigt angivande av skuldernas uppkomst.

e) Att bruka falska handlingar.

f) Att uppsåtligt förstöra redovisningshandlingar tidigare än vad som förutsetts i lagstiftningen.

4. En konventionsstat får inte tillåta skatteavdrag för utgifter för bestickning, eftersom det sistnämnda är en av beståndsdelarna i de överträdelser som straffbeläggs i enlighet med artiklarna 15 och 16 i denna konvention och, i förekommande fall, andra utgifter som uppstår vid främjande av korrumpert beteende.

Artikel 13 Samhällets medverkan

1. Varje konventionsstat skall vidta lämpliga åtgärder, inom ramen för sina möjligheter och i enlighet med grundprinciperna i sin nationella lagstiftning, för att främja aktiv medverkan av enskilda personer och grupper utanför den offentliga sektorn, såsom det civila samhället, enskilda organisationer och samhällsbaserade organisationer, i förebyggande av och kamp mot korruption och för att höja allmänhetens medvetande om förekomsten av, orsakerna till och allvaret i det hot som korruptionen utgör. Denna medverkan bör förstärkas med sådana åtgärder som de följande:

a) Ökad öppenhet i beslutsprocesserna och främjande av allmänhetens medverkan i dem.

(b) Ensuring that the public has effective access to information;

(c) Undertaking public information activities that contribute to non-tolerance of corruption, as well as public education programmes, including school and university curricula;

(d) Respecting, promoting and protecting the freedom to seek, receive, publish and disseminate information concerning corruption. That freedom may be subject to certain restrictions, but these shall only be such as are provided for by law and are necessary: (i) For respect of the rights or reputations of others; (ii) For the protection of national security or ordre public or of public health or morals.

2. Each State Party shall take appropriate measures to ensure that the relevant anti-corruption bodies referred to in this Convention are known to the public and shall provide access to such bodies, where appropriate, for the reporting, including anonymously, of any incidents that may be considered to constitute an offence established in accordance with this Convention

Article 14 Measures to prevent money-laundering

1. Each State Party shall:

(a) Institute a comprehensive domestic regulatory and supervisory regime for banks and non-bank financial institutions, including natural or legal persons that provide formal or informal services for the transmission of money or value and, where appropriate, other bodies particularly susceptible to money-laundering, within its competence,

b) Säkerställande av att allmänheten har effektiv tillgång till information.

c) Informationsverksamhet riktad till allmänheten som bidrar till att korruption inte tolereras och utbildningsprogram för allmänheten, innefattande läroplaner för skolor och universitet.

d) Beaktande, främjande och skyddande av rätten att söka, ta emot, offentliggöra och sprida information om korruption. Denna rätt får underkastas vissa inskränkningar, men de får endast vara sådana som anges i lag och som är nödvändiga i) för att trygga respekten för andra personers rättigheter eller anseende, ii) för att skydda nationell säkerhet, allmän ordning, folkhälsa eller moral.

2. Varje konventionsstat skall vidta lämpliga åtgärder för att tillse att de korruptionsbekämpande organ som avses i denna konvention är allmänt kända samt tillgodose tillgång till sådana organ, när så behövs, för anmälningar, inklusive anonyma sådana, om händelser som skulle kunna bedömas som brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention.

Artikel 14 Åtgärder för att förebygga penningtvätt

1. Varje konventionsstat skall göra följande:

a) Inom sin behörighet i syfte att avskräcka från och upptäcka all slags penningtvätt, införa ett vittomfattande regelverk för reglering och övervakning av banker och andra finansiella institutioner, innefattande fysiska och juridiska personer som erbjuder formella eller informella tjänster för överföring av pengar eller värden, och, när så är lämpligt, andra enheter

in order to deter and detect all forms of money-laundering, which regime shall emphasize requirements for customer and, where appropriate, beneficial owner identification, record-keeping and the reporting of suspicious transactions;

(b) Without prejudice to article 46 of this Convention, ensure that administrative, regulatory, law enforcement and other authorities dedicated to combating money-laundering (including, where appropriate under domestic law, judicial authorities) have the ability to cooperate and exchange information at the national and international levels within the conditions prescribed by its domestic law and, to that end, shall consider the establishment of a financial intelligence unit to serve as a national centre for the collection, analysis and dissemination of information regarding potential money-laundering.

2. States Parties shall consider implementing feasible measures to detect and monitor the movement of cash and appropriate negotiable instruments across their borders, subject to safeguards to ensure proper use of information and without impeding in any way the movement of legitimate capital. Such measures may include a requirement that individuals and businesses report the cross-border transfer of substantial quantities of cash and appropriate negotiable instruments.

3. States Parties shall consider implementing appropriate and feasible measures to require financial institutions, including money remitters:

(a) To include on forms for the electronic transfer of funds and

som särskilt kan utnyttjas för penningtvätt. Detta regelverk skall särskilt framhäva kraven på identifiering av kunder och, i förekommande fall, av förmånstagare samt registrering av och rapportering om misstänkta transaktioner.

b) Utan att det påverkar artikel 46 i denna konvention, tillse att administrativa, normativa och brottsbekämpande myndigheter samt andra myndigheter som har till uppgift att bekämpa penningtvätt (däribland domstolsväsendet, när så är lämpligt enligt nationell lagstiftning) skall kunna samarbeta och utbyta information på det nationella och internationella planet enligt de förutsättningar som stipuleras i deras nationella lagstiftning och att de i det syftet skall överväga frågan om inrättande av ett underrättelseorgan som skall tjäna som nationellt centrum för insamling, analys och spridning av information om eventuell penningtvätt.

2. Konventionsstaterna skall överväga vilka åtgärder som kan vidtas för att upptäcka och övervaka rörelser av kontanta medel och överlåtbara värdepapper över sina gränser med förbehåll för garantier för att trygga en riktig användning av information, dock utan att på något sätt förhindra tillåtna kapitalrörelser. Sådana åtgärder kan innefatta krav på att fysiska personer och juridiska personer rapporterar gränsöverskridande överföringar av betydande summor av kontanta medel och överlåtbara värdepapper.

3. Konventionsstaterna skall överväga lämpliga åtgärder för att av finansiella institutioner, inkluderade sådana som överför pengar, kräva följande:

a) Att i formulär för elektronisk överföring av penningmedel och

related messages accurate and meaningful information on the originator;

(b) To maintain such information throughout the payment chain; and

(c) To apply enhanced scrutiny to transfers of funds that do not contain complete information on the originator.

4. In establishing a domestic regulatory and supervisory regime under the terms of this article, and without prejudice to any other article of this Convention, States Parties are called upon to use as a guideline the relevant initiatives of regional, interregional and multilateral organizations against money-laundering.

5. States Parties shall endeavour to develop and promote global, regional, subregional and bilateral cooperation among judicial, law enforcement and financial regulatory authorities in order to combat money-laundering.

Chapter III Criminalization and law enforcement

Article 15 Bribery of national public officials

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) The promise, offering or giving, to a public official, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties;

likartade meddelanden medta preciserade och begripliga uppgifter om upphovsmannen.

b) Att bibehålla dessa uppgifter genom hela betalningskedjan.

c) Att tillämpa skärpt kontroll av överföring av penningmedel som saknar fullständiga uppgifter om ursprunget.

4. När konventionsstaterna upprättar ett nationellt regelverk för reglering och övervakning i enlighet med denna artikel, vilket inte skall inkräkta på någon annan artikel i denna konvention, skall de som riktlinjer utnyttja ifrågakommande initiativ av regionala, interregionala och multilaterala organisationer för bekämpande av penningtvätt.

5. Konventionsstaterna skall sträva efter att utveckla och främja globalt, regionalt, subregionalt och bilateralt samarbete mellan judiciella myndigheter, brottsbekämpande myndigheter och ekonomiska kontrollmyndigheter för att bekämpa penningtvätt.

Kapitel III Kriminalisering och åtgärder för brottsbekämpning

Artikel 15 Mutbrott och bestickning av nationella offentliga tjänstemän

Varje konventionsstat skall vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att straffbelägga följande gärningar när de begås uppsåtligen:

a) Att utlova, erbjuda eller lämna en offentlig tjänsteman, direkt eller indirekt, en otillbörlig förmån för honom eller henne själv eller annan person eller enhet för att han eller hon skall vidta eller underlåta att vidta en åtgärd i tjänsten.

(b) The solicitation or acceptance by a public official, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties.

Article 16 Bribery of foreign public officials and officials of public international organizations

1. Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the promise, offering or giving to a foreign public official or an official of a public international organization, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties, in order to obtain or retain business or other undue advantage in relation to the conduct of international business.

2. Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the solicitation or acceptance by a foreign public official or an official of a public international organization, directly or indirectly, of an undue advantage, for the official himself or herself or another person or entity, in order that the official act or refrain from acting in the exercise of his or her official duties.

b) En offentlig tjänstemans begäran om eller mottagande av, direkt eller indirekt, en otillbörlig förmån för honom eller henne själv eller för annan person eller enhet, för att han eller hon skall vidta eller underlåta att vidta en åtgärd i tjänsten.

Artikel 16 Mutbrott och bestickning av utländska offentliga tjänstemän och tjänstemän i offentliga internationella organisationer

1. Varje konventionsstat skall vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att straffbelägga att uppsåtligen utlova, erbjuda eller lämna en utländsk offentlig tjänsteman eller en tjänsteman i en offentlig internationell organisation, direkt eller indirekt, en otillbörlig förmån för honom eller henne själv eller för en annan person eller enhet, för att tjänstemannen skall vidta eller underlåta att vidta en åtgärd i tjänsten i syfte att få till stånd eller behålla en affärsförbindelse eller en annan otillbörlig förmån med avseende på genomförande av internationella affärer.

2. Varje konventionsstat skall överväga att vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att straffbelägga att en utländsk offentlig tjänsteman eller en tjänsteman i en offentlig internationell organisation, direkt eller indirekt, uppsåtligen begär eller mottar en otillbörlig förmån för honom eller henne själv eller för en annan person eller enhet, för att tjänstemannen skall vidta eller underlåta att vidta en åtgärd i tjänsten.

Article 17 Embezzlement, misappropriation or other diversion of property by a public official

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally, the embezzlement, misappropriation or other diversion by a public official for his or her benefit or for the benefit of another person or entity, of any property, public or private funds or securities or any other thing of value entrusted to the public official by virtue of his or her position.

Article 18 Trading in influence

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) The promise, offering or giving to a public official or any other person, directly or indirectly, of an undue advantage in order that the public official or the person abuse his or her real or supposed influence with a view to obtaining from an administration or public authority of the State Party an undue advantage for the original instigator of the act or for any other person;

(b) The solicitation or acceptance by a public official or any other person, directly or indirectly, of an undue advantage for himself or herself or for another person in order that the public official or the person abuse his or her real or supposed influence with a view to obtaining from an administration or public authority of the State Party an undue advantage.

Artikel 17 Offentlig tjänstemans förskingring och annat otillåtet förfogande över egendom

Varje konventionsstat skall vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att straffbelägga uppsåtlig förskingring och annat otillåtet förfogande över egendom, allmänna eller privata tillgångar eller värdepapper eller andra värdesaker som anförtrotts honom eller henne på grund av hans eller hennes ställning, begången av en offentlig tjänsteman till förmån för honom eller henne själv eller för annan person eller enhet.

Artikel 18 Handel med inflytande

Varje konventionsstat skall överväga att vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att straffbelägga följande gärningar när de begås uppsåtligen:

a) Att utlova, erbjuda eller lämna en offentlig tjänsteman eller någon annan person, direkt eller indirekt, en otillbörlig förmån för att denne skall missbruka sitt verkliga eller förmodade inflytande i syfte att från en förvaltning eller en offentlig myndighet i konventionsstaten få till stånd en otillbörlig förmån för den person som har anstiftat gärningen eller för någon annan person.

b) Att en offentlig tjänsteman eller någon annan person, direkt eller indirekt, begär eller mottar en otillbörlig förmån för den offentliga tjänstemannen själv eller för någon annan, för att tjänstemannen respektive den andra personen skall missbruka sitt verkliga eller förmodade inflytande i syfte att erhålla en otillbörlig förmån från en förvaltning eller en offentlig

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

Article 19 Abuse of functions

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, the abuse of functions or position, that is, the performance of or failure to perform an act, in violation of laws, by a public official in the discharge of his or her functions, for the purpose of obtaining an undue advantage for himself or herself or for another person or entity.

Article 20 Illicit enrichment

Subject to its constitution and the fundamental principles of its legal system, each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally, illicit enrichment, that is, a significant increase in the assets of a public official that he or she cannot reasonably explain in relation to his or her lawful income.

Article 21 Bribery in the private sector

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally in the course of economic, financial or commercial activities:

(a) The promise, offering or giving, directly or indirectly, of an undue advantage to any person who directs or works, in any capacity, for a private sector enti-

Artikel 19 Missbruk av tjänsteställning

Varje konventionsstat skall överväga att vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att straffbelägga uppsåtligt missbruk av tjänsteställning, dvs. att en offentlig tjänsteman vid utövandet av sina funktioner i strid med lagstiftningen vidtar eller underlåter att vidta en åtgärd i syfte att uppnå en otillbörlig förmån för tjänstemannen själv eller för annan person eller enhet.

Artikel 20 Olagligt berikande

Varje konventionsstat skall i enlighet med sin grundlag och grundprinciperna i sin rättsordning, överväga att vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att straffbelägga uppsåtligt olagligt berikande, dvs. en väsentlig ökning av en offentlig tjänstemans tillgångar som han eller hon inte på ett rimligt sätt kan förklara i förhållande till sina lagliga inkomster.

Artikel 21 Korrupktion i den privata sektorn

Varje konventionsstat skall överväga att vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att straffbelägga följande gärningar när de begås uppsåtligen och i tjänsteutövningen i ekonomisk, finansiell eller kommersiell verksamhet:

a) Att direkt eller indirekt utlova, erbjuda eller lämna en otillbörlig förmån till någon som, i vilken egenskap som helst, leder eller arbetar för enheter i den privata

ty, for the person himself or herself or for another person, in order that he or she, in breach of his or her duties, act or refrain from acting;

(b) The solicitation or acceptance, directly or indirectly, of an undue advantage by any person who directs or works, in any capacity, for a private sector entity, for the person himself or herself or for another person, in order that he or she, in breach of his or her duties, act or refrain from acting.

Article 22 Embezzlement of property in the private sector

Each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally in the course of economic, financial or commercial activities, embezzlement by a person who directs or works, in any capacity, in a private sector entity of any property, private funds or securities or any other thing of value entrusted to him or her by virtue of his or her position.

Article 23 Laundering of proceeds of crime

1. Each State Party shall adopt, in accordance with fundamental principles of its domestic law, such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) (i) The conversion or transfer of property, knowing that such property is the proceeds of crime, for the purpose of concealing or disguising the illicit origin of the property or of helping any person

sektorn, till förmån för personen själv eller för någon annan person, i syfte att personen i strid med hans eller hennes plikt skall vidta eller underlåta att vidta en åtgärd.

b) Att en person, som i vilken egenskap som helst leder eller arbetar för enheter i den privata sektorn, direkt eller indirekt begär eller tar emot en otillbörlig förmån till förmån för personen själv eller för någon annan person, i syfte att personen i strid med hans eller hennes plikt skall vidta eller underlåta att vidta en åtgärd.

Artikel 22 Förskingring av egendom i den privata sektorn

Varje konventionsstat skall överväga att vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att straffbelägga förskingring av egendom, privata tillgångar eller värdepapper eller andra värdesaker som anförtrotts någon i kraft av hans eller hennes ställning som begås uppsåtligen och i tjänsteutövningen i ekonomisk, finansiell eller kommersiell verksamhet av en person som, i vilken egenskap som helst, leder eller arbetar för enheter i den privata sektorn.

Artikel 23 Tvätt av vinning av brott

1. Varje konventionsstat skall, i enlighet med grundprinciperna i sin nationella lagstiftning, vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att straffbelägga följande gärningar när de begås uppsåtligen:

a) i) Att omsätta eller överlåta egendom med vetskap om att den utgör vinning av brott, om det sker för att dölja eller maskera egendomens olagliga ursprung eller för att hjälpa någon som är delaktig i

who is involved in the commission of the predicate offence to evade the legal consequences of his or her action;

(ii) The concealment or disguise of the true nature, source, location, disposition, movement or ownership of or rights with respect to property, knowing that such property is the proceeds of crime;

(b) Subject to the basic concepts of its legal system:

(i) The acquisition, possession or use of property, knowing, at the time of receipt, that such property is the proceeds of crime;

(ii) Participation in, association with or conspiracy to commit, attempts to commit and aiding, abetting, facilitating and counselling the commission of any of the offences established in accordance with this article.

2. For purposes of implementing or applying paragraph 1 of this article:

(a) Each State Party shall seek to apply paragraph 1 of this article to the widest range of predicate offences;

(b) Each State Party shall include as predicate offences at a minimum a comprehensive range of criminal offences established in accordance with this Convention;

(c) For the purposes of subparagraph (b) above, predicate offences shall include offences committed both within and outside the jurisdiction of the State Party in question. However, offences committed outside the jurisdiction of a State Party shall constitute predicate offences only when the relevant conduct is a criminal offence under the domestic law of the State where it is committed and would be a criminal offence

förbrottet att undandra sig de rättsliga följderna av sin gärning.

ii) Att dölja eller maskera egendomens rätta art, ursprung, var den finns, förfogandet över den, förflyttning av den eller av äganderätten eller annan rätt till den med vetskap om att egendomen utgör vinning av brott.

b) Med reservation för principerna i den nationella rättsordningen:

i) förvärv, innehav eller användning av egendom med vetskap vid tidpunkten för mottagandet om att egendomen utgjorde vinning av brott,

ii) medverkan, anstiftan eller stämpling till sådana brott, försök, medhjälp eller främjande av brott som straffbeläggs i enlighet med denna artikel.

2. För att genomföra eller tillämpa punkt 1 i denna artikel

a) skall varje konventionsstat sträva efter att tillämpa punkt 1 i denna artikel på största möjliga omfattning av förbrott,

b) skall varje konventionsstat som ett förbrott inkludera minst ett flertal av de brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention,

c) för de syften som avses i b ovan skall förbrott innefatta brott som förövats både inom och utom ifrågavarande konventionsstats jurisdiktion. Brott som förövats utanför en stats jurisdiktion skall utgöra ett förbrott endast när den aktuella gärningen är ett brott enligt lagstiftningen i den stat där den förövades och skulle utgöra ett brott i den konventionsstat som genomför eller tillämpar denna artikel, om brottet hade förövats

under the domestic law of the State Party implementing or applying this article had it been committed there;

(d) Each State Party shall furnish copies of its laws that give effect to this article and of any subsequent changes to such laws or a description thereof to the Secretary-General of the United Nations;

(e) If required by fundamental principles of the domestic law of a State Party, it may be provided that the offences set forth in paragraph 1 of this article do not apply to the persons who committed the predicate offence.

Article 24 Concealment

Without prejudice to the provisions of article 23 of this Convention, each State Party shall consider adopting such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, when committed intentionally after the commission of any of the offences established in accordance with this Convention without having participated in such offences, the concealment or continued retention of property when the person involved knows that such property is the result of any of the offences established in accordance with this Convention.

Article 25 Obstruction of justice

Each State Party shall adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as criminal offences, when committed intentionally:

(a) The use of physical force, threats or intimidation or the promise, offering or giving of an undue advantage to induce false

där.

d) Varje konventionsstat skall förse Förenta nationernas generalsekreterare med de lagar som förverkligar denna artikel och ändringar i dem eller en beskrivning av dem.

e) Om så krävs enligt principerna i en konventionsstats nationella lagstiftning, får det föreskrivas att brott som avses i punkt 1 i denna artikel inte skall gälla för dem som har begått förbrottet.

Artikel 24 Häleri

Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 23 i denna konvention, skall varje konventionsstat överväga att vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder eller andra åtgärder för att straffbelägga att någon, efter det att ett brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention har förövats utan att han eller hon har deltagit i brottet uppsåtligen döljer eller fortsätter att förvara egendom med vetskap om att den härrör från något av de brott som straffbeläggs enligt denna konvention.

Artikel 25 Hindrande av rättsvisan

Varje konventionsstat skall vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att straffbelägga följande gärningar när de begås uppsåtligen:

a) Att använda fysiskt våld, hot eller trakasserier eller att utlova, erbjuda eller lämna en otillbörlig förmån för att framkalla falskt

testimony or to interfere in the giving of testimony or the production of evidence in a proceeding in relation to the commission of offences established in accordance with this Convention;

(b) The use of physical force, threats or intimidation to interfere with the exercise of official duties by a justice or law enforcement official in relation to the commission of offences established in accordance with this Convention. Nothing in this subparagraph shall prejudice the right of States Parties to have legislation that protects other categories of public official.

Article 26 Liability of legal persons

1. Each State Party shall adopt such measures as may be necessary, consistent with its legal principles, to establish the liability of legal persons for participation in the offences established in accordance with this Convention.

2. Subject to the legal principles of the State Party, the liability of legal persons may be criminal, civil or administrative.

3. Such liability shall be without prejudice to the criminal liability of the natural persons who have committed the offences.

4. Each State Party shall, in particular, ensure that legal persons held liable in accordance with this article are subject to effective, proportionate and dissuasive criminal or non-criminal sanctions, including monetary sanctions.

Article 27 Participation and attempt

1. Each State Party shall adopt

vittnesmål eller för att påverka vittnesmål eller företeende av bevis i rättegång angående brott som är straffbelagda i enlighet med denna konvention.

b) Att använda fysiskt våld, hot eller trakasserier för att påverka en domare eller en tjänsteman i en brottsbekämpande myndighet i dennes tjänsteutövning i fråga om brott som är straffbelagda i enlighet med denna konvention. Ingenting i detta stycke skall påverka konventionsstaternas rätt att ha lagstiftning som skyddar andra kategorier av offentliga tjänstemän.

Artikel 26 Juridiska personers ansvarighet

1. Varje konventionsstat skall, i enlighet med grunderna i sin rättsordning, vidta nödvändiga åtgärder för att juridiska personer skall kunna ställas till ansvar för medverkan i gärningar som straffbeläggs i enlighet med denna konvention.

2. Beroende på konventionsstatens rättsordning kan juridiska personers ansvar vara straffrättsligt, civilrättsligt eller förvaltningsrättsligt.

3. Ansvarigheten skall inte inverka på det straffrättsliga ansvaret för de fysiska personer som har gjort sig skyldiga till brotten.

4. Varje konventionsstat skall särskilt tillse att juridiska personer som ställs till ansvar i enlighet med denna artikel ådöms effektiva, proportionerliga och avskräckande straffrättsliga eller icke-straffrättsliga påföljder, innefattande ekonomiska påföljder.

Artikel 27 Medverkan och försök

1. Varje konventionsstat skall

such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, participation in any capacity such as an accomplice, assistant or instigator in an offence established in accordance with this Convention.

2. Each State Party may adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, any attempt to commit an offence established in accordance with this Convention.

3. Each State Party may adopt such legislative and other measures as may be necessary to establish as a criminal offence, in accordance with its domestic law, the preparation for an offence established in accordance with this Convention.

Article 28 Knowledge, intent and purpose as elements of an offence

Knowledge, intent or purpose required as an element of an offence established in accordance with this Convention may be inferred from objective factual circumstances.

Article 29 Statute of limitations

Each State Party shall, where appropriate, establish under its domestic law a long statute of limitations period in which to commence proceedings for any offence established in accordance with this Convention and establish a longer statute of limitations period or provide for the suspension of the statute of limitations where the alleged offender has evaded the administration of justice.

vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att, i enlighet med sin nationella lagstiftning, straffbelägga medverkan i vilken egenskap som helst som medbrottsling, medhjälpare eller anstiftare av ett brott som är straffbelagt i enlighet med denna konvention.

2. Varje konventionsstat får vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att, i enlighet med sin nationella lagstiftning, straffbelägga försök att begå ett brott som straffbeläggs enligt denna konvention.

3. Varje konventionsstat får vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att, i enlighet med sin nationella lagstiftning, straffbelägga förberedelse till ett brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention.

Artikel 28 Vetskap, uppsåt och syfte

Vetskap, uppsåt och syfte som fordras som rekvisit för brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention får fastställas med hjälp av objektiva omständigheter.

Artikel 29 Preskriptionsregler

Varje konventionsstat skall, när så är lämpligt, i sin nationella lagstiftning föreskriva en lång preskriptionstid inom vilken rättsligt förfarande skall ha inletts för brott som straffbeläggs enligt denna konvention och föreskriva en ännu längre preskriptionstid eller möjlighet att bryta preskriptionen när den misstänkta personen har undandragit sig lagföring.

Article 30 Prosecution, adjudication and sanctions

1. Each State Party shall make the commission of an offence established in accordance with this Convention liable to sanctions that take into account the gravity of that offence.

2. Each State Party shall take such measures as may be necessary to establish or maintain, in accordance with its legal system and constitutional principles, an appropriate balance between any immunities or jurisdictional privileges accorded to its public officials for the performance of their functions and the possibility, when necessary, of effectively investigating, prosecuting and adjudicating offences established in accordance with this Convention.

3. Each State Party shall endeavour to ensure that any discretionary legal powers under its domestic law relating to the prosecution of persons for offences established in accordance with this Convention are exercised to maximize the effectiveness of law enforcement measures in respect of those offences and with due regard to the need to deter the commission of such offences.

4. In the case of offences established in accordance with this Convention, each State Party shall take appropriate measures, in accordance with its domestic law and with due regard to the rights of the defence, to seek to ensure that conditions imposed in connection with decisions on release pending trial or appeal take into consideration the need to ensure the presence of the defendant at subsequent criminal proceedings.

Artikel 30 Lagföring, rättegång och påföljder

1. Varje konventionsstat skall för brott som straffbeläggs enligt denna konvention ha påföljder som tar hänsyn till brottets svårhet.

2. Varje konventionsstat skall, i enlighet med sin rättsordning och sina konstitutionella principer, vidta nödvändiga åtgärder för att upprätta eller bibehålla, en lämplig avvägning mellan immunitet och privilegier som dess offentliga tjänstemän åtnjuter för sin tjänsteutövning och möjligheten, när så är nödvändigt, att effektivt utreda, lagföra och avdöma brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention.

3. Varje konventionsstat skall sträva efter att säkerställa att sådan diskretionär prövningsrätt som är föreskriven i dess nationella lagstiftning för lagföring av personer för brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention tillämpas på ett sådant sätt att bekämpningen av dessa brott blir så effektiv som möjligt och att vederbörlig hänsyn tas till behovet att avskräcka från förövandet av sådana brott.

4. I fråga om brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention, skall varje konventionsstat vidta lämpliga åtgärder, i överensstämmelse med sin nationella lagstiftning och med vederbörlig hänsyn till rätten till försvar, för att söka säkerställa att de villkor som gäller med avseende på beslut om tillfällig frigivning i avvaktan på rättegång eller överklagande beaktar nödvändigheten att säkerställa att den åtalade är närvarande vid efterföljande brottmålsrättegång.

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

5. Each State Party shall take into account the gravity of the offences concerned when considering the eventuality of early release or parole of persons convicted of such offences.

6. Each State Party, to the extent consistent with the fundamental principles of its legal system, shall consider establishing procedures through which a public official accused of an offence established in accordance with this Convention may, where appropriate, be removed, suspended or reassigned by the appropriate authority, bearing in mind respect for the principle of the presumption of innocence.

7. Where warranted by the gravity of the offence, each State Party, to the extent consistent with the fundamental principles of its legal system, shall consider establishing procedures for the disqualification, by court order or any other appropriate means, for a period of time determined by its domestic law, of persons convicted of offences established in accordance with this Convention from:

- (a) Holding public office; and
- (b) Holding office in an enterprise owned in whole or in part by the State.

8. Paragraph 1 of this article shall be without prejudice to the exercise of disciplinary powers by the competent authorities against civil servants.

9. Nothing contained in this Convention shall affect the principle that the description of the offences established in accordance with this Convention and of the applicable legal defences or other legal principles controlling the lawfulness of conduct is reserved to the domestic law of a State

gångar.

5. Varje konventionsstat skall beakta den allvarliga karaktären hos de aktuella brotten när den bedömer frågan om eventuell tidig eller villkorlig frigivning av personer som dömts för sådana brott.

6. Varje konventionsstat skall, i den utsträckning det är förenligt med grundprinciperna i dess rättsordning, överväga att införa förfaranden genom vilka en offentlig tjänsteman som är anklagad för ett brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention får, när så är lämpligt, avskedas, suspenderas eller omplaceras av behörig myndighet, med beaktande av oskuldspresumtionen.

7. När så är motiverat av brottets svårhet, skall varje konventionsstat, i den utsträckning det är förenligt med grundprinciperna i dess rättsordning, överväga att införa förfaranden för att genom domstolsbeslut eller på annat lämpligt sätt för en tid som bestäms i den nationella lagstiftningen förklara att personer som har fällts för brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention inte är berättigade att

- a) inneha offentlig tjänst, och
- b) inneha en tjänst i ett företag som helt eller delvis ägs av staten.

8. Punkt 1 i denna artikel skall inte inverka på de behöriga myndigheternas disciplinära åtgärder mot offentliga tjänstemän.

9. Ingenting i denna konvention skall inverka på principen att rubriceringen av de brott som straffbeläggs i enlighet med konventionen och lagligt försvar eller andra rättsprinciper som bestämmer lagligheten i gärningar är förbehållen den nationella lagstiftningen i en konventionsstat och att

Party and that such offences shall be prosecuted and punished in accordance with that law.

10. States Parties shall endeavour to promote the reintegration into society of persons convicted of offences established in accordance with this Convention.

Article 31 Freezing, seizure and confiscation

1. Each State Party shall take, to the greatest extent possible within its domestic legal system, such measures as may be necessary to enable confiscation of:

(a) Proceeds of crime derived from offences established in accordance with this Convention or property the value of which corresponds to that of such proceeds;

(b) Property, equipment or other instrumentalities used in or destined for use in offences established in accordance with this Convention.

2. Each State Party shall take such measures as may be necessary to enable the identification, tracing, freezing or seizure of any item referred to in paragraph 1 of this article for the purpose of eventual confiscation.

3. Each State Party shall adopt, in accordance with its domestic law, such legislative and other measures as may be necessary to regulate the administration by the competent authorities of frozen, seized or confiscated property covered in paragraphs 1 and 2 of this article.

4. If such proceeds of crime have been transformed or converted, in part or in full, into other property, such property shall be liable to the measures referred to in this article instead of the proceeds.

brotten skall lagföras och bestraffas i enlighet med denna.

10. Konventionsstaterna skall sträva efter att främja att personer som har fällts för brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention återanpassas i samhället.

Artikel 31 Frysning, beslag och förverkande

1. Varje konventionsstat skall, i största möjliga utsträckning inom ramen för sin nationella lagstiftning, vidta nödvändiga åtgärder för att kunna förklara förverkad

a) vinning som härrör från brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention eller egendom vars värde motsvarar värdet av sådan vinning, och

b) egendom, utrustning och andra hjälpmedel som använts vid eller är avsedda att användas vid brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention.

2. Varje konventionsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra att föremål som avses i punkt 1 i denna artikel identifieras, spåras, fryses eller tas i beslag för eventuellt förverkande.

3. Varje konventionsstat skall, i enlighet med sin nationella lagstiftning, vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att reglera behöriga myndigheters hantering av sådan egendom som frysts, tagits i beslag eller förverkats och som täcks av punkterna 1 och 2 i denna artikel.

4. Om vinning av brott helt eller delvis har omvandlats eller omsatts till annan egendom, skall denna egendom göras till föremål för de åtgärder som avses i denna artikel i stället för vinningen.

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

5. If such proceeds of crime have been intermingled with property acquired from legitimate sources, such property shall, without prejudice to any powers relating to freezing or seizure, be liable to confiscation up to the assessed value of the intermingled proceeds.

6. Income or other benefits derived from such proceeds of crime, from property into which such proceeds of crime have been transformed or converted or from property with which such proceeds of crime have been intermingled shall also be liable to the measures referred to in this article, in the same manner and to the same extent as proceeds of crime.

7. For the purpose of this article and article 55 of this Convention, each State Party shall empower its courts or other competent authorities to order that bank, financial or commercial records be made available or seized. A State Party shall not decline to act under the provisions of this paragraph on the ground of bank secrecy.

8. States Parties may consider the possibility of requiring that an offender demonstrate the lawful origin of such alleged proceeds of crime or other property liable to confiscation, to the extent that such a requirement is consistent with the fundamental principles of their domestic law and with the nature of judicial and other proceedings.

9. The provisions of this article shall not be so construed as to prejudice the rights of bona fide third parties.

10. Nothing contained in this article shall affect the principle that the measures to which it refers

5. Om vinning av brott har blandats med egendom som förvärvats från lagliga källor, skall egendomen, utan att det inverkar på vad som kan gälla i fråga om frysning eller beslag, kunna förklaras förverkad till högst det beräknade värdet av den vinning som sammanblandats.

6. Intäkt eller annat utbyte som härrör från vinning av brott, från egendom till vilken vinning av brott har omvandlats eller omsatts eller från egendom som har sammanblandats med vinning av brott skall också kunna bli föremål för de åtgärder som avses i denna artikel på samma sätt och i samma omfattning som vinning av brott.

7. För de syften som avses i denna artikel och i artikel 55 i denna konvention skall varje konventionsstat bemyndiga sina domstolar och andra behöriga myndigheter att förordna att bank- och affärshandlingar samt andra handlingar rörande ekonomiska förhållanden görs tillgängliga eller tas i beslag. En konventionsstat får inte vägra att vidta åtgärder enligt bestämmelserna i denna punkt med hänvisning till banksekretess.

8. Konventionsstaterna kan överväga att kräva att en brottsling styrker att egendom som misstänks vara vinning av brott eller annan egendom som kan förklaras förverkad är förvärvad på lagligt sätt, i den utsträckning ett sådant krav är förenligt med principerna i den nationella lagstiftningen och med arten av de rättsliga och andra förfaranden som kan gälla.

9. Bestämmelserna i denna artikel skall inte tolkas så att de inkräktar på de rättigheter som tillkommer godtroende tredje man.

10. Ingenting i denna artikel skall inverka på principen att åsyftade åtgärder skall definieras

shall be defined and implemented in accordance with and subject to the provisions of the domestic law of a State Party.

Article 32 Protection of witnesses, experts and victims

1. Each State Party shall take appropriate measures in accordance with its domestic legal system and within its means to provide effective protection from potential retaliation or intimidation for witnesses and experts who give testimony concerning offences established in accordance with this Convention and, as appropriate, for their relatives and other persons close to them.

2. The measures envisaged in paragraph 1 of this article may include, inter alia, without prejudice to the rights of the defendant, including the right to due process:

(a) Establishing procedures for the physical protection of such persons, such as, to the extent necessary and feasible, relocating them and permitting, where appropriate, non-disclosure or limitations on the disclosure of information concerning the identity and whereabouts of such persons;

(b) Providing evidentiary rules to permit witnesses and experts to give testimony in a manner that ensures the safety of such persons, such as permitting testimony to be given through the use of communications technology such as video or other adequate means.

3. States Parties shall consider entering into agreements or arrangements with other States for the relocation of persons referred to in paragraph 1 of this article.

4. The provisions of this article

och genomföras i enlighet med och på de villkor som föreskrivs i en konventionsstats nationella lagstiftning.

Artikel 32 Skydd av vittnen, sakkunniga och brottsoffer

1. Varje konventionsstat skall, i enlighet med sin nationella rättsordning och inom gränserna för sina möjligheter, vidta lämpliga åtgärder för att tillhandahålla effektivt skydd mot möjliga repressalier eller möjligt hot mot vittnen och sakkunniga som avger vittnesmål om brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention och, vid behov, mot deras släktingar och andra närstående.

2. De åtgärder som avses i punkt 1 i denna artikel kan, utan att inkräkta på de tilltalades rättigheter, däribland rätten till en rättvis rättegång, innefatta följande:

a) Att upprätta förfaranden för fysiskt skydd av sådana personer såsom att, i den utsträckning som behövs och som är möjlig, flytta dem till annan ort och att, där så är lämpligt, tillåta att uppgifter som rör sådana personers identitet och vistelseort inte röjs eller röjs endast i begränsad omfattning.

b) Att tillse att det finns bevisregler som medger att vittnesmål lämnas på ett sätt som tillgodoser vittnenas och de sakkunnigas säkerhet såsom att tillåta att vittnesmål lämnas med användning av kommunikationsteknologi såsom videoöverföring eller andra ändamålsenliga medel.

3. Konventionsstaterna skall överväga att sluta avtal eller överenskommelser med andra stater om flyttning av personer som avses i punkt 1 i denna artikel.

4. Bestämmelserna i denna arti-

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

shall also apply to victims insofar as they are witnesses.

5. Each State Party shall, subject to its domestic law, enable the views and concerns of victims to be presented and considered at appropriate stages of criminal proceedings against offenders in a manner not prejudicial to the rights of the defence.

Article 33 Protection of reporting persons

Each State Party shall consider incorporating into its domestic legal system appropriate measures to provide protection against any unjustified treatment for any person who reports in good faith and on reasonable grounds to the competent authorities any facts concerning offences established in accordance with this Convention.

Article 34 Consequences of acts of corruption

With due regard to the rights of third parties acquired in good faith, each State Party shall take measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, to address consequences of corruption. In this context, States Parties may consider corruption a relevant factor in legal proceedings to annul or rescind a contract, withdraw a concession or other similar instrument or take any other remedial action.

Article 35 Compensation for damage

Each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with principles of its domestic law, to ensure that enti-

kel skall också gälla brottsoffer när de är vittnen.

5. Varje konventionsstat skall, i enlighet med sin nationella lagstiftning, skapa förutsättningar för att brottsoffrens synpunkter och farhågor framläggs och beaktas i lämpliga faser av rättegången mot de tilltalade på ett sätt som inte inkräktar på deras rätt till försvar.

Artikel 33 Skydd för anmälare

Varje konventionsstat skall överväga att i sin nationella rättsordning införliva lämpliga åtgärder för att tillhandahålla skydd mot orättvis behandling av en person som i god tro och på rimliga grunder till behöriga myndigheter anmäler omständigheter rörande gärningar som straffbeläggs i enlighet med denna konvention.

Artikel 34 Följder av korrupktion

Med vederbörlig hänsyn till rättigheter som tredje man förvärvat i god tro skall varje konventionsstat vidta åtgärder i enlighet med grundprinciperna i sin nationella lagstiftning för att ge sig i kast med följderna av korrupktion. I detta sammanhang bör konventionsstaterna betrakta korrupktion som en omständighet av betydelse i en rättegång för att ogiltigförklara eller upphäva ett kontrakt, återkalla en koncession eller motsvarande tillstånd eller använda annat botemedel.

Artikel 35 Skadeersättning

Varje konventionsstat skall vidta nödvändiga åtgärder i enlighet med grundprinciperna i sin nationella lagstiftning för att tillse att

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

ties or persons who have suffered damage as a result of an act of corruption have the right to initiate legal proceedings against those responsible for that damage in order to obtain compensation.

Article 36 Specialized authorities

Each State Party shall, in accordance with the fundamental principles of its legal system, ensure the existence of a body or bodies or persons specialized in combating corruption through law enforcement. Such body or bodies or persons shall be granted the necessary independence, in accordance with the fundamental principles of the legal system of the State Party, to be able to carry out their functions effectively and without any undue influence. Such persons or staff of such body or bodies should have the appropriate training and resources to carry out their tasks.

Article 37 Cooperation with law enforcement authorities

1. Each State Party shall take appropriate measures to encourage persons who participate or who have participated in the commission of an offence established in accordance with this Convention to supply information useful to competent authorities for investigative and evidentiary purposes and to provide factual, specific help to competent authorities that may contribute to depriving offenders of the proceeds of crime and to recovering such proceeds.

2. Each State Party shall consider providing for the possibility, in appropriate cases, of mitigating punishment of an accused person who provides substantial coopera-

enheter eller personer som har vållats skada till följd av en korruptionshandling har rätt att inleda lagliga åtgärder mot dem som bär ansvaret för skadan för att få ersättning.

Artikel 36 Specialiserade myndigheter

Varje konventionsstat skall, i enlighet med grundprinciperna i sin nationella lagstiftning, tillse att det finns organ eller personer som är specialiserade på brottsbekämpning avseende korruption. Dessa organ eller personer skall åtnjuta den självständighet som fordras i enlighet med grundprinciperna i konventionsstatens rättsordning för att kunna utöva sina funktioner effektivt och fritt från obehörig påtryckning. Dessa personer eller personalen i dessa organ bör ha tillräcklig utbildning och tillräckliga ekonomiska resurser för att lösa sina uppgifter.

Artikel 37 Samarbete med brottsbekämpande myndigheter

1. Varje konventionsstat skall vidta lämpliga åtgärder för att uppmuntra personer, som deltar i eller har deltagit i ett brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention, att lämna de behöriga myndigheterna upplysningar av nytta för utredning och bevisning och att lämna dem den faktiska och särskilda hjälp som kan bidra till att beröva förövarna deras vinning av brott och till att återfå sådan vinning.

2. Varje konventionsstat skall överväga att tillgodose möjligheten att, i lämpliga fall, mildra straffet för en anklagad person som lämnar betydande medverkan

tion in the investigation or prosecution of an offence established in accordance with this Convention.

3. Each State Party shall consider providing for the possibility, in accordance with fundamental principles of its domestic law, of granting immunity from prosecution to a person who provides substantial cooperation in the investigation or prosecution of an offence established in accordance with this Convention.

4. Protection of such persons shall be, *mutatis mutandis*, as provided for in article 32 of this Convention.

5. Where a person referred to in paragraph 1 of this article located in one State Party can provide substantial cooperation to the competent authorities of another State Party, the States Parties concerned may consider entering into agreements or arrangements, in accordance with their domestic law, concerning the potential provision by the other State Party of the treatment set forth in paragraphs 2 and 3 of this article.

Article 38 Cooperation between national authorities

Each State Party shall take such measures as may be necessary to encourage, in accordance with its domestic law, cooperation between, on the one hand, its public authorities, as well as its public officials, and, on the other hand, its authorities responsible for investigating and prosecuting criminal offences. Such cooperation may include:

(a) Informing the latter authorities, on their own initiative, where there are reasonable grounds to believe that any of the offences established in accordance with articles 15, 21 and 23 of this Con-

i utredningen eller lagföringen av brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention.

3. Varje konventionsstat skall överväga att tillgodose möjligheten att, i enlighet med grundsatserna i sin nationella lagstiftning, bevilja personer som lämnar betydande medverkan i utredningen eller lagföringen av brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention immunitet mot lagföring.

4. Skydd av sådana personer skall ombesörjas på motsvarande sätt som enligt artikel 32 i denna konvention.

5. När en person som avses i punkt 1 i denna artikel, som befinner sig i en konventionsstat, kan ge de behöriga myndigheterna i en annan konventionsstat betydande hjälp, kan de berörda konventionsstaterna överväga att sluta avtal eller överenskommelser, i enlighet med nationell lagstiftning, om att den andra konventionsstaten eventuellt skall tillhandahålla sådan behandling som avses i punkterna 2 och 3 i denna artikel.

Artikel 38 Samarbete mellan nationella myndigheter

Varje konventionsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att, i enlighet med sin nationella lagstiftning, främja samarbete mellan å ena sidan sina myndigheter och offentliga tjänstemän och, å andra sidan, de myndigheter som är ansvariga för utredning och lagföring av brott. Samarbetet kan innefatta

a) att på eget initiativ underrätta sistnämnda myndigheter när det finns rimlig anledning att anta att ett brott som straffbeläggs i enlighet med artikel 15, 21 eller 23 i denna konvention har begåtts,

vention has been committed; or

(b) Providing, upon request, to the latter authorities all necessary information.

Article 39 Cooperation between national authorities and the private sector

1. Each State Party shall take such measures as may be necessary to encourage, in accordance with its domestic law, cooperation between national investigating and prosecuting authorities and entities of the private sector, in particular financial institutions, relating to matters involving the commission of offences established in accordance with this Convention.

2. Each State Party shall consider encouraging its nationals and other persons with a habitual residence in its territory to report to the national investigating and prosecuting authorities the commission of an offence established in accordance with this Convention.

Article 40 Bank secrecy

Each State Party shall ensure that, in the case of domestic criminal investigations of offences established in accordance with this Convention, there are appropriate mechanisms available within its domestic legal system to overcome obstacles that may arise out of the application of bank secrecy laws.

Article 41 Criminal record

Each State Party may adopt such legislative or other measures as may be necessary to take into consideration, under such terms as and for the purpose that it deems appropriate, any previous conviction in another State of an

eller

b) att på begäran lämna dessa myndigheter alla nödvändiga uppgifter.

Artikel 39 Samarbete mellan nationella myndigheter och den privata sektorn

1. Varje konventionsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att, i enlighet med sin nationella lagstiftning, främja samarbete mellan nationella brottsbekämpande myndigheter och enheter i den privata sektorn, särskilt finansiella institutioner, i fråga om angelägenheter som rör brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention.

2. Varje konventionsstat skall överväga att uppmuntra sina medborgare och andra personer som är fast bosatta inom dess territorium att till de brottsbekämpande myndigheterna anmäla brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention.

Artikel 40 Banksekretess

Varje konventionsstat skall tillse att det, vid nationella utredningar av brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention, finns lämpliga mekanismer inom rättssystemet för att övervinna hinder som kan resas vid tillämpningen av lagar om banksekretess.

Artikel 41 Brottregister

Varje konventionsstat får vidta nödvändiga lagstiftningsåtgärder och andra åtgärder för att, på de villkor och för de syften som den bedömer lämpligt, beakta eventuella tidigare fällande domar i en annan konventionsstat mot en

Prop. 2006/07:74

Bilaga 1

alleged offender for the purpose of using such information in criminal proceedings relating to an offence established in accordance with this Convention.

Article 42 Jurisdiction

1. Each State Party shall adopt such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when:

(a) The offence is committed in the territory of that State Party; or

(b) The offence is committed on board a vessel that is flying the flag of that State Party or an aircraft that is registered under the laws of that State Party at the time that the offence is committed.

2. Subject to article 4 of this Convention, a State Party may also establish its jurisdiction over any such offence when:

(a) The offence is committed against a national of that State Party; or

(b) The offence is committed by a national of that State Party or a stateless person who has his or her habitual residence in its territory; or

(c) The offence is one of those established in accordance with article 23, paragraph 1 (b) (ii), of this Convention and is committed outside its territory with a view to the commission of an offence established in accordance with article 23, paragraph 1 (a) (i) or (ii) or (b) (i), of this Convention within its territory; or

(d) The offence is committed against the State Party.

3. For the purposes of article 44 of this Convention, each State Party shall take such measures as may be necessary to establish its

misstänkt i syfte att utnyttja uppgifterna i brottmålsförfaranden avseende brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention.

Artikel 42 Jurisdiktion

1. Varje konventionsstat skall vidta nödvändiga åtgärder för att kunna utöva domsrätt över brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention

a) när brottet har förövats inom dess territorium, eller

b) när brottet har förövats ombord på ett fartyg som för dess flagg eller ombord på ett luftfartyg som var registrerat enligt dess lagar när brottet förövades.

2. Med förbehåll för artikel 4 i denna konvention kan en konventionsstat också vidta nödvändiga åtgärder för att utöva domsrätt över ett sådant brott

a) när brottet har förövats mot en medborgare i den konventionsstaten,

b) när brottet har förövats av en medborgare i konventionsstaten eller av en statslös person med hemvist inom konventionsstatens territorium,

c) när brottet är ett brott som straffbeläggs i enlighet med artikel 23.1 b ii i denna konvention och har förövats utanför denna konventionsstats territorium i avsikt att där begå ett brott som straffbeläggs enligt artikel 23.1 a i eller ii, eller 23.1 b i i denna konvention, eller

d) när brottet är riktat mot konventionsstaten i fråga.

3. För de syften som avses i artikel 44 i denna konvention skall varje konventionsstat vidta nödvändiga åtgärder för att kunna ut-

jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite such person solely on the ground that he or she is one of its nationals.

4. Each State Party may also take such measures as may be necessary to establish its jurisdiction over the offences established in accordance with this Convention when the alleged offender is present in its territory and it does not extradite him or her.

5. If a State Party exercising its jurisdiction under paragraph 1 or 2 of this article has been notified, or has otherwise learned, that any other States Parties are conducting an investigation, prosecution or judicial proceeding in respect of the same conduct, the competent authorities of those States Parties shall, as appropriate, consult one another with a view to coordinating their actions.

6. Without prejudice to norms of general international law, this Convention shall not exclude the exercise of any criminal jurisdiction established by a State Party in accordance with its domestic law.

Chapter IV International cooperation

Article 43 International cooperation

1. States Parties shall cooperate in criminal matters in accordance with articles 44 to 50 of this Convention. Where appropriate and consistent with their domestic legal system, States Parties shall consider assisting each other in investigations of and proceedings

öva domsrätt över brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention, när den misstänkta personen befinner sig inom dess territorium och staten inte utlämnar personen av det enda skälet att han eller hon är medborgare i staten i fråga.

4. Varje konventionsstat kan också vidta nödvändiga åtgärder för att kunna utöva domsrätt över brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention, när den misstänkta personen befinner sig inom dess territorium och staten inte utlämnar honom eller henne.

5. Om en konventionsstat som utövar sin domsrätt med stöd av punkt 1 eller 2 i denna artikel har blivit varskodd eller på annat sätt har fått kännedom om att någon annan konventionsstat genomför utredning eller lagföring eller vidtar rättsliga åtgärder rörande samma gärning, skall de behöriga myndigheterna i dessa stater samråda om så är lämpligt för att samordna sina åtgärder.

6. Utan att göra avkall på allmänna folkrättsliga grundsatser utesluter denna konvention inte utövandet av straffrättslig domsrätt som en part har infört i enlighet med sin nationella lagstiftning.

Kapitel IV Internationellt samarbete

Artikel 43 Internationellt samarbete

1. Konventionsstaterna skall samarbeta i straffrättsliga frågor enligt artiklarna 44 – 50 i denna konvention. När så är lämpligt och förenligt med deras nationella rättssystem, skall konventionsstaterna överväga att hjälpa varandra i utredningar och rättegångar

in civil and administrative matters relating to corruption.

2. In matters of international cooperation, whenever dual criminality is considered a requirement, it shall be deemed fulfilled irrespective of whether the laws of the requested State Party place the offence within the same category of offence or denominate the offence by the same terminology as the requesting State Party, if the conduct underlying the offence for which assistance is sought is a criminal offence under the laws of both States Parties.

Article 44 Extradition

1. This article shall apply to the offences established in accordance with this Convention where the person who is the subject of the request for extradition is present in the territory of the requested State Party, provided that the offence for which extradition is sought is punishable under the domestic law of both the requesting State Party and the requested State Party.

2. Notwithstanding the provisions of paragraph 1 of this article, a State Party whose law so permits may grant the extradition of a person for any of the offences covered by this Convention that are not punishable under its own domestic law.

3. If the request for extradition includes several separate offences, at least one of which is extraditable under this article and some of which are not extraditable by reason of their period of imprisonment but are related to offences established in accordance with this Convention, the requested State Party may apply this article also in respect of those offences.

i civila och förvaltningsrättsliga frågor som rör korruption.

2. När dubbel straffbarhet ställs som villkor i frågor som rör internationellt samarbete, skall det villkoret anses vara uppfyllt oavsett om lagarna i den anmodade konventionsstaten placerar brottet inom samma kategori av brott eller rubricerar brottet med samma termer som den begärande konventionsstaten, om det handlande som ligger bakom det brott för vilket hjälp begärs utgör ett brott enligt båda konventionsstaternas lagar.

Artikel 44 Utlämning

1. Denna artikel skall tillämpas på brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention, när den som begärs utlämnad befinner sig inom den anmodade konventionsstatens territorium, under förutsättning att det brott för vilket utlämning begärs är straffbelagt enligt både den begärande och den anmodade konventionsstatens nationella lagstiftning.

2. Utan hinder av bestämmelserna i punkt 1 i denna artikel, får en konventionsstat vars lagstiftning tillåter det bevilja utlämning av en person för brott som omfattas av denna konvention även om brottet inte är straffbart enligt konventionsstatens nationella lagstiftning.

3. Om det i en begäran om utlämning ingår flera olika brott, av vilka åtminstone ett är utlämningsbart enligt denna artikel och några inte är utlämningsbara på grund av brottens straffskala, men som hänför sig till brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention, får den anmodade konventionsstaten tillämpa denna artikel också på dessa brott.

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

4. Each of the offences to which this article applies shall be deemed to be included as an extraditable offence in any extradition treaty existing between States Parties. States Parties undertake to include such offences as extraditable offences in every extradition treaty to be concluded between them.

A State Party whose law so permits, in case it uses this Convention as the basis for extradition, shall not consider any of the offences established in accordance with this Convention to be a political offence.

5. If a State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty receives a request for extradition from another State Party with which it has no extradition treaty, it may consider this Convention the legal basis for extradition in respect of any offence to which this article applies.

6. A State Party that makes extradition conditional on the existence of a treaty shall:

(a) At the time of deposit of its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention, inform the Secretary-General of the United Nations whether it will take this Convention as the legal basis for cooperation on extradition with other States Parties to this Convention; and

(b) If it does not take this Convention as the legal basis for cooperation on extradition, seek, where appropriate, to conclude treaties on extradition with other States Parties to this Convention in order to implement this article.

7. States Parties that do not make extradition conditional on the existence of a treaty shall

4. Varje brott på vilket denna artikel är tillämplig skall betraktas som utlämningsbart brott i varje utlämningsavtal som redan gäller mellan konventionsstater. Konventionsstaterna förbinder sig att ta med dessa brott som utlämningsbara brott i varje utlämningsavtal som kan komma att slutas mellan dem.

En konventionsstat vars lagstiftning tillåter det skall, om den använder denna konvention som grund för utlämning, inte betrakta något brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention som ett politiskt brott.

5. Om en konventionsstat, som för utlämning ställer som villkor att det skall finnas ett utlämningsavtal, mottar en begäran om utlämning från en annan konventionsstat med vilken den inte har slutit ett sådant avtal, får den betrakta denna konvention som rättslig grund för utlämning i fråga om varje brott på vilket denna artikel är tillämplig.

6. En konventionsstat, som för utlämning ställer som villkor att utlämningsavtal finns, skall,

a) vid deponeringen av instrument avseende ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning till denna konvention, meddela Förenta nationernas generalsekreterare om den avser betrakta denna konvention som rättslig grund för samarbete i fråga om utlämning med andra konventionsstater, och,

b) om den inte godtar denna konvention som rättslig grund för samarbete i fråga om utlämning, där så är lämpligt, sträva efter att sluta utlämningsavtal med andra konventionsstater för att genomföra denna artikel.

7. Konventionsstater, som för utlämning inte ställer som villkor att det skall finnas ett utlämnings-

recognize offences to which this article applies as extraditable offences between themselves.

8. Extradition shall be subject to the conditions provided for by the domestic law of the requested State Party or by applicable extradition treaties, including, inter alia, conditions in relation to the minimum penalty requirement for extradition and the grounds upon which the requested State Party may refuse extradition.

9. States Parties shall, subject to their domestic law, endeavour to expedite extradition procedures and to simplify evidentiary requirements relating thereto in respect of any offence to which this article applies.

10. Subject to the provisions of its domestic law and its extradition treaties, the requested State Party may, upon being satisfied that the circumstances so warrant and are urgent and at the request of the requesting State Party, take a person whose extradition is sought and who is present in its territory into custody or take other appropriate measures to ensure his or her presence at extradition proceedings.

11. A State Party in whose territory an alleged offender is found, if it does not extradite such person in respect of an offence to which this article applies solely on the ground that he or she is one of its nationals, shall, at the request of the State Party seeking extradition, be obliged to submit the case without undue delay to its competent authorities for the purpose of prosecution. Those authorities shall take their decision and conduct their proceedings in the same manner as in the case of any other offence of a grave nature

avtal, skall betrakta sådana brott som avses i denna artikel som utlämningsbara brott mellan dem.

8. För utlämning skall gälla de villkor som föreskrivs i den anmodade konventionsstatens lagstiftning eller tillämpliga utlämningsavtal, däri bl.a. inbegripet villkor avseende krav på lägsta straff för utlämning och de grunder som får åberopas av den anmodade konventionsstaten för att vägra utlämning.

9. Konventionsstaterna skall, med hänsynstagande till sin nationella lagstiftning, sträva efter att underlätta utlämningsförfaranden och förenkla de bevisrättsliga krav som gäller för brott på vilka denna artikel är tillämplig.

10. Under hänsynstagande till bestämmelserna i sin nationella lagstiftning och i utlämningsavtal som den har ingått, kan den anmodade konventionsstaten, om den finner att omständigheterna så kräver och om ärendet är brådskande, på framställning från den begärande konventionsstaten, ta en person som har begärts utlämnad och som uppehåller sig inom dess territorium i förvar eller vidta andra lämpliga åtgärder för att säkerställa personens närvaro vid utlämningsförfarandet.

11. Om en konventionsstat inom vars territorium en misstänkt påträffas inte utlämnar vederbörande för ett brott som täcks av denna artikel endast av det skälet att han eller hon är medborgare i denna stat, skall den, efter framställning av den begärande konventionsstaten, vara skyldig att utan oskäligt dröjsmål hänskjuta saken till sina behöriga myndigheter för lagföring. Dessa myndigheter skall fatta beslut och vidta åtgärder på samma sätt som vid andra grova brott i enlighet med konventionsstatens nationella lagstiftning. De

under the domestic law of that State Party. The States Parties concerned shall cooperate with each other, in particular on procedural and evidentiary aspects, to ensure the efficiency of such prosecution.

12. Whenever a State Party is permitted under its domestic law to extradite or otherwise surrender one of its nationals only upon the condition that the person will be returned to that State Party to serve the sentence imposed as a result of the trial or proceedings for which the extradition or surrender of the person was sought and that State Party and the State Party seeking the extradition of the person agree with this option and other terms that they may deem appropriate, such conditional extradition or surrender shall be sufficient to discharge the obligation set forth in paragraph 11 of this article.

13. If extradition, sought for purposes of enforcing a sentence, is refused because the person sought is a national of the requested State Party, the requested State Party shall, if its domestic law so permits and in conformity with the requirements of such law, upon application of the requesting State Party, consider the enforcement of the sentence imposed under the domestic law of the requesting State Party or the remainder thereof.

14. Any person regarding whom proceedings are being carried out in connection with any of the offences to which this article applies shall be guaranteed fair treatment at all stages of the proceedings, including enjoyment of all the rights and guarantees

berörda konventionsstaterna skall samarbeta, särskilt i fråga om processuella och bevisrättsliga aspekter, för att säkerställa lagföringens effektivitet.

12. När en konventionsstat enligt sin nationella lagstiftning endast kan utlämna eller på annat sätt överlämna en av sina medborgare på villkor att han eller hon återbördas till konventionsstaten i fråga för att avtjäna det straff som han eller hon ådömts i den rättegång eller de rättsliga förfaranden för vilka utlämningen eller överlämnandet av honom eller henne begärdes och konventionsstaten i fråga och den begärande konventionsstaten är införstådda med detta alternativ och de andra villkor som de bedömer som lämpliga, skall sådan villkorlig utlämning eller villkorligt överlämnande vara tillräckligt för att uppfylla villkoren i punkt 11 i denna artikel.

13. Om utlämning som begärs för att verkställa en ådömd påföljd vägras på grund av att den person som begärs utlämnad är medborgare i den anmodade konventionsstaten, skall denna stat, om dess lagstiftning tillåter det och det står i överensstämmelse med de krav den lagstiftningen uppställer, på framställning av den begärande staten överväga att låta verkställa den påföljd som har ådömts eller återstående del därav enligt den begärande konventionsstatens lagstiftning.

14. Varje person mot vilken rättsliga åtgärder vidtas i samband med brott på vilka denna artikel äger tillämpning skall garanteras rättvis behandling i alla faser av lagföringen, däribland att åtnjuta alla de rättigheter och garantier som tillerkänns personer i den

provided by the domestic law of the State Party in the territory of which that person is present.

15. Nothing in this Convention shall be interpreted as imposing an obligation to extradite if the requested State Party has substantial grounds for believing that the request has been made for the purpose of prosecuting or punishing a person on account of that person's sex, race, religion, nationality, ethnic origin or political opinions or that compliance with the request would cause prejudice to that person's position for any one of these reasons.

16. States Parties may not refuse a request for extradition on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters.

17. Before refusing extradition, the requested State Party shall, where appropriate, consult with the requesting State Party to provide it with ample opportunity to present its opinions and to provide information relevant to its allegation.

18. States Parties shall seek to conclude bilateral and multilateral agreements or arrangements to carry out or to enhance the effectiveness of extradition.

Article 45 Transfer of sentenced persons

States Parties may consider entering into bilateral or multilateral agreements or arrangements on the transfer to their territory of persons sentenced to imprisonment or other forms of deprivation of liberty for offences established in accordance with this Convention in order that they may complete their sentences there.

konventionsstats nationella lagstiftning inom vars territorium personen befinner sig.

15. Ingenting i denna konvention skall tolkas som att det skulle innebära en skyldighet att utlämna, om den anmodade konventionsstaten har grundad anledning att anta att framställningen har gjorts i syfte att åtala eller straffa en person på grund av personens kön, ras, trosuppfattning, nationalitet, etniska ursprung eller politiska uppfattning eller att bifall till framställningen skulle kunna vara till förfång för personen på någon av dessa grunder.

16. En konventionsstat får inte avslå en begäran om utlämning av det enda skälet att brottet också bedöms omfatta fiskala frågor.

17. Innan den anmodade konventionsstaten avslår en begäran om utlämning, skall den, där så är lämpligt, samråda med den begärande konventionsstaten för att ge den tillfälle att ange sin inställning och lämna upplysningar om anklagelserna.

18. Konventionsstaterna skall sträva efter att sluta bilaterala och multilaterala avtal och överenskommelser för att möjliggöra utlämning eller effektivisera utlämningsförfarandet.

Artikel 45 Överförande av dömda personer

Konventionsstaterna kan överväga att sluta bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser om att personer som har dömts till fängelse eller annan frihetsberövande påföljd för brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention skall kunna överföras till sina hemländer för att avtjäna straffet där.

Article 46 Mutual legal assistance

1. States Parties shall afford one another the widest measure of mutual legal assistance in investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to the offences covered by this Convention.

2. Mutual legal assistance shall be afforded to the fullest extent possible under relevant laws, treaties, agreements and arrangements of the requested State Party with respect to investigations, prosecutions and judicial proceedings in relation to the offences for which a legal person may be held liable in accordance with article 26 of this Convention in the requesting State Party.

3. Mutual legal assistance to be afforded in accordance with this article may be requested for any of the following purposes:

(a) Taking evidence or statements from persons;

(b) Effecting service of judicial documents;

(c) Executing searches and seizures, and freezing;

(d) Examining objects and sites;

(e) Providing information, evidentiary items and expert evaluations;

(f) Providing originals or certified copies of relevant documents and records, including government, bank, financial, corporate or business records;

(g) Identifying or tracing proceeds of crime, property, instrumentalities or other things for evidentiary purposes;

(h) Facilitating the voluntary appearance of persons in the

Artikel 46 Ömsesidig rättslig hjälp

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

1. Konventionsstaterna skall i största möjliga utsträckning lämna varandra ömsesidig rättslig hjälp vid brottsutredningar, lagföring och rättsliga förfaranden avseende brott som omfattas av denna konvention.

2. Ömsesidig rättslig hjälp skall i största möjliga utsträckning lämnas i enlighet med den anmodade konventionsstatens tillämpliga lagar, fördrag, avtal och överenskommelser avseende utredning, lagföring och rättsliga förfaranden i fråga om brott för vilka juridiska personer kan ställas till ansvar med stöd av artikel 26 i denna konvention i den begärande konventionsstaten.

3. Ömsesidig rättslig hjälp som skall lämnas enligt denna artikel kan begäras i något av följande syften:

a) Upptagande av vittnesmål eller andra utsagor.

b) Delgivning av rättegångshandlingar.

c) Verkställande av husrannsakan, beslag och frysning.

d) Undersökning av föremål och platser.

e) Tillhandahållande av information, bevismaterial och sakkunnigutlåtanden.

f) Tillhandahållande av handlingar och uppteckningar i original eller i bestyrkt kopia, inbegripet officiella handlingar, bankhandlingar, finansiella handlingar, företagshandlingar och andra handlingar som rör ekonomiska förhållanden eller affärsförhållanden.

g) Identifiering eller spårande av vinning av brott, egendom, hjälpmedel eller andra föremål för bevisändamål.

h) Underlättande av att personer deltar frivilligt i den begärande

requesting State Party;

(i) Any other type of assistance that is not contrary to the domestic law of the requested State Party;

(j) Identifying, freezing and tracing proceeds of crime in accordance with the provisions of chapter V of this Convention;

(k) The recovery of assets, in accordance with the provisions of chapter V of this Convention.

4. Without prejudice to domestic law, the competent authorities of a State Party may, without prior request, transmit information relating to criminal matters to a competent authority in another State Party where they believe that such information could assist the authority in undertaking or successfully concluding inquiries and criminal proceedings or could result in a request formulated by the latter State Party pursuant to this Convention.

5. The transmission of information pursuant to paragraph 4 of this article shall be without prejudice to inquiries and criminal proceedings in the State of the competent authorities providing the information. The competent authorities receiving the information shall comply with a request that said information remain confidential, even temporarily, or with restrictions on its use. However, this shall not prevent the receiving State Party from disclosing in its proceedings information that is exculpatory to an accused person. In such a case, the receiving State Party shall notify the transmitting State Party prior to the disclosure and, if so requested, consult with the transmitting State Party. If, in an exceptional case, advance notice is not possible, the receiving State Party shall inform the transmitting State

konventionsstaten.

i) Varje slag av rättslig hjälp som inte är oförenlig med den anmodade konventionsstatens nationella lagstiftning.

j) Identifiering, frysning och spårande av vinning av brott i enlighet med bestämmelserna i kapitel V i denna konvention.

k) Återställande av tillgångar i enlighet med bestämmelserna i kapitel V i denna konvention.

4. Om inte annat följer av nationell lagstiftning får en konventionsstats behöriga myndigheter självmant överlämna information rörande brott till en behörig myndighet i en annan konventionsstat, när de bedömer att informationen kan hjälpa denna myndighet att genomföra eller fullfölja brottsutredningar och rättsliga förfaranden eller kan resultera i en framtällning från den senare konventionsstaten enligt denna konvention.

5. Information som överlämnas i enlighet med punkt 4 i denna artikel skall inte inkräkta på brottsutredningar och rättsliga förfaranden i den stat vars behöriga myndigheter lämnar informationen. De behöriga myndigheter som mottar informationen skall godta en begäran om sekretess, även tillfällig, avseende informationen och om inskränkningar i rätten att utnyttja den. Detta hindrar dock inte att den mottagande konventionsstaten under förfarandets gång röjer information som bevisar den anklagades oskuld. I så fall skall den mottagande konventionsstaten underrätta den överlämnande konventionsstaten härom före röjandet och, om så begärs, samråda med denna. Om, i undantagsfall, sådant förhandsmeddelande inte är möjligt, skall den mottagande konventionsstaten utan dröjsmål meddela den över-

Party of the disclosure without delay.

6. The provisions of this article shall not affect the obligations under any other treaty, bilateral or multilateral, that governs or will govern, in whole or in part, mutual legal assistance.

7. Paragraphs 9 to 29 of this article shall apply to requests made pursuant to this article if the States Parties in question are not bound by a treaty of mutual legal assistance. If those States Parties are bound by such a treaty, the corresponding provisions of that treaty shall apply unless the States Parties agree to apply paragraphs 9 to 29 of this article in lieu thereof. States Parties are strongly encouraged to apply those paragraphs if they facilitate cooperation.

8. States Parties shall not decline to render mutual legal assistance pursuant to this article on the ground of bank secrecy.

9.

(a) A requested State Party, in responding to a request for assistance pursuant to this article in the absence of dual criminality, shall take into account the purposes of this Convention, as set forth in article 1;

(b) States Parties may decline to render assistance pursuant to this article on the ground of absence of dual criminality. However, a requested State Party shall, where consistent with the basic concepts of its legal system, render assistance that does not involve coercive action. Such assistance may be refused when requests involve matters of a *de minimis* nature or matters for which the cooperation or assistance sought is available under other provisions of this Convention;

(c) Each State Party may

lämnande konventionsstaten att röjande skett.

6. Bestämmelserna i denna artikel skall inte inverka på åtaganden i annat bilateralt eller multilateralt avtal som helt eller delvis gäller eller kommer att gälla ömsesidig rättslig hjälp.

7. Punkterna 9 – 29 i denna artikel skall tillämpas på framställningar som görs enligt denna artikel, om inte de berörda konventionsstaterna är bundna av ett särskilt avtal om ömsesidig rättslig hjälp. Om så är fallet, skall motsvarande bestämmelser i det avtalet tillämpas, såvida inte staterna kommer överens om att punkterna 9 – 29 i denna artikel skall tillämpas i stället. Konventionsstaterna uppmuntras starkt att tillämpa dessa punkter om samarbetet därigenom underlättas.

8. En konventionsstat får inte vägra att lämna ömsesidig rättslig hjälp enligt denna artikel med hänvisning till banksekretess.

9.

a) En anmodad konventionsstat skall, vid besvarande av en framställning enligt denna artikel, vid avsaknad av dubbel straffbarhet, beakta syftena med denna konvention som de anges i artikel 1.

b) En konventionsstat får vägra att lämna hjälp enligt denna artikel med hänvisning till att dubbel straffbarhet inte föreligger. Den anmodade konventionsstaten får dock, när det är förenligt med grundprinciperna i dess nationella rättsordning, lämna sådan hjälp som inte innefattar tvångsåtgärder. Sådan hjälp får nekas när framställningen innefattar frågor av *de minimis*-natur eller frågor där det begärda samarbetet eller den begärda hjälpen kan fås enligt andra bestämmelser i denna konvention.

c) Varje konventionsstat får

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

consider adopting such measures as may be necessary to enable it to provide a wider scope of assistance pursuant to this article in the absence of dual criminality.

10. A person who is being detained or is serving a sentence in the territory of one State Party whose presence in another State Party is requested for purposes of identification, testimony or otherwise providing assistance in obtaining evidence for investigations, prosecutions or judicial proceedings in relation to offences covered by this Convention may be transferred if the following conditions are met:

(a) The person freely gives his or her informed consent;

(b) The competent authorities of both States Parties agree, subject to such conditions as those States Parties may deem appropriate.

11. For the purposes of paragraph 10 of this article:

(a) The State Party to which the person is transferred shall have the authority and obligation to keep the person transferred in custody, unless otherwise requested or authorized by the State Party from which the person was transferred;

(b) The State Party to which the person is transferred shall without delay implement its obligation to return the person to the custody of the State Party from which the person was transferred as agreed beforehand, or as otherwise agreed, by the competent authorities of both States Parties;

(c) The State Party to which the person is transferred shall not require the State Party from which the person was transferred to

överväga att anta sådana åtgärder som är nödvändiga för att göra det möjligt för den att lämna mer omfattande hjälp enligt denna artikel i avsaknad av dubbel straffbarhet.

10. En person som är frihetsberövad eller avtjänar straff inom en konventionsstats territorium vars närvaro i en annan konventionsstat begärs för identifiering, avgivande av vittnesmål eller för att på annat sätt lämna hjälp med att skaffa bevis för brottsutredning, åtal eller rättsliga åtgärder avseende brott som straffbeläggs enligt denna konvention, får överföras om följande villkor är uppfyllda:

a) Att personen i medvetande om vad saken gäller och av fri vilja går med på överförandet.

b) Att båda konventionsstaternas behöriga myndigheter samtycker, allt under beaktande av sådana villkor som dessa konventionsstater anser vara lämpliga.

11. För de syften som avses i punkt 10 i denna artikel skall följande bestämmelser gälla:

a) Den konventionsstat till vilken personen överförs skall ha behörighet och skyldighet att hålla personen i fängsligt förvar, såvida inte annat begärs eller tillåts av den konventionsstat från vilken personen har överförts.

b) Den konventionsstat till vilken personen överförs skall ofördröjligen uppfylla sin skyldighet att återbörda personen till förvar i den konventionsstat från vilken han eller hon har överförts enligt vad som överenskommits i förväg eller på annat sätt mellan de båda staternas behöriga myndigheter.

c) Den konventionsstat till vilken personen överförs får inte kräva att den konventionsstat från vilken han eller hon har överförts

initiate extradition proceedings for the return of the person;

(d) The person transferred shall receive credit for service of the sentence being served in the State from which he or she was transferred for time spent in the custody of the State Party to which he or she was transferred.

12. Unless the State Party from which a person is to be transferred in accordance with paragraphs 10 and 11 of this article so agrees, that person, whatever his or her nationality, shall not be prosecuted, detained, punished or subjected to any other restriction of his or her personal liberty in the territory of the State to which that person is transferred in respect of acts, omissions or convictions prior to his or her departure from the territory of the State from which he or she was transferred.

13. Each State Party shall designate a central authority that shall have the responsibility and power to receive requests for mutual legal assistance and either to execute them or to transmit them to the competent authorities for execution. Where a State Party has a special region or territory with a separate system of mutual legal assistance, it may designate a distinct central authority that shall have the same function for that region or territory. Central authorities shall ensure the speedy and proper execution or transmission of the requests received. Where the central authority transmits the request to a competent authority for execution, it shall encourage the speedy and proper execution of the request by the competent authority. The Secretary-General of the United Nations shall be notified of the central authority designated for this purpose at the time each State Party deposits its

inleder utlämningsförfarande för att få personen i fråga återlämnad.

d) Den överförda personen skall, i den stat från vilken han eller hon har överförts, tillgodoräknas tid som avtjänats av påföljden i den konventionsstat till vilken han eller hon har överförts.

12. Såvida inte den konventionsstat från vilken en person skall överföras i enlighet med punkterna 10 och 11 i denna artikel går med på det, skall personen i fråga, oberoende av nationalitet, inte lagföras, frihetsberövas, straffas eller underkastas någon inskränkning i sin personliga frihet inom den stats territorium till vilket han eller hon har överförts för gärningar, underlåtenhet eller domar som föregår personens avfärd från den stats territorium från vilket han eller hon har överförts.

13. Varje konventionsstat skall utse en centralmyndighet som skall ha ansvar och behörighet att ta emot framställningar om ömsesidig rättslig hjälp och att antingen verkställa dem eller överlämna dem till behöriga myndigheter för verkställighet. Om det i en konventionsstat finns en region eller ett territorium med ett särskilt system för ömsesidig rättslig hjälp, får denna stat utse en annan centralmyndighet som skall ha samma funktion för ifrågavarande region eller territorium. Centralmyndigheterna skall tillse att mottagna framställningar verkställs eller överlämnas för verkställighet på ett riktigt sätt och utan dröjsmål. När centralmyndigheten överlämnar en framställning till en behörig myndighet för verkställighet, skall den befrämja att den snabbt och riktigt verkställs av den behöriga myndigheten. Förenta nationernas generalsekreterare skall underrättas om vilken cen-

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention. Requests for mutual legal assistance and any communication related thereto shall be transmitted to the central authorities designated by the States Parties. This requirement shall be without prejudice to the right of a State Party to require that such requests and communications be addressed to it through diplomatic channels and, in urgent circumstances, where the States Parties agree, through the International Criminal Police Organization, if possible.

14. Requests shall be made in writing or, where possible, by any means capable of producing a written record, in a language acceptable to the requested State Party, under conditions allowing that State Party to establish authenticity. The Secretary-General of the United Nations shall be notified of the language or languages acceptable to each State Party at the time it deposits its instrument of ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention. In urgent circumstances and where agreed by the States Parties, requests may be made orally but shall be confirmed in writing forthwith.

15. A request for mutual legal assistance shall contain:

(a) The identity of the authority making the request;

(b) The subject matter and nature of the investigation, prosecution or judicial proceeding to which the request relates and the name and functions of the authority conducting the investi-

tralmyndighet som har utsetts för detta ändamål när konventionsstaterna deponerar sina instrument avseende ratifikation, godtagande, godkännande av eller anslutning till denna konvention. Framställningar om ömsesidig rättslig hjälp och därtill anknutna meddelanden skall överlämnas till de centralmyndigheter som utsetts av konventionsstaterna. Detta krav skall dock inte inskränka en konventionsstats rätt att kräva att sådana framställningar och meddelanden skall överlämnas på diplomatisk väg och, om ärendet är brådskande och om parterna samtycker, via Internationella kriminalpolisorganisationen där så är möjligt.

14. Framställningar skall göras skriftligen eller, om så är möjligt, på annat sätt som möjliggör framställning av ett skriftligt meddelande, på ett språk som godtas av den anmodade konventionsstaten, och på sätt som tillåter denna stat att konstatera att dokumentet är äkta. Förenta nationernas generalsekreterare skall underrättas om det eller de språk som en konventionsstat godtar när den deponerar sitt instrument avseende ratifikation, godtagande eller godkännande av eller anslutning till denna konvention. I brådskande fall och när konventionsstaterna är överens därom, får framställningar göras muntligen med efterföljande skriftlig bekräftelse.

15. En framställning om ömsesidig rättslig hjälp skall innehålla följande:

a) Uppgift om den myndighet som gör framställningen.

b) Föremålet för och arten av den brottsutredning, den lagföring eller det rättsliga förfarande som framställningen avser samt namnet på den myndighet som handlägger brottsutredningen, lagföringen el-

gation, prosecution or judicial proceeding;

(c) A summary of the relevant facts, except in relation to requests for the purpose of service of judicial documents;

(d) A description of the assistance sought and details of any particular procedure that the requesting State Party wishes to be followed;

(e) Where possible, the identity, location and nationality of any person concerned; and

(f) The purpose for which the evidence, information or action is sought.

16. The requested State Party may request additional information when it appears necessary for the execution of the request in accordance with its domestic law or when it can facilitate such execution.

17. A request shall be executed in accordance with the domestic law of the requested State Party and, to the extent not contrary to the domestic law of the requested State Party and where possible, in accordance with the procedures specified in the request.

18. Wherever possible and consistent with fundamental principles of domestic law, when an individual is in the territory of a State Party and has to be heard as a witness or expert by the judicial authorities of another State Party, the first State Party may, at the request of the other, permit the hearing to take place by video conference if it is not possible or desirable for the individual in question to appear in person in the territory of the requesting State Party. States Parties may agree that the hearing shall be conducted

ler det rättsliga förfarandet jämte upplysningar om vilka uppgifter denna myndighet har.

c) En sammanställning av de omständigheter som är av betydelse i ärendet utom i de fall framställningen gäller delgivning av rättegångshandlingar.

d) Uppgift om vilket slag av biträde som begärs samt huruvida den ansökande konventionsstaten önskar att ett särskilt förfarande skall tillämpas.

e) Uppgift om samtliga berörda personers identitet, adress och nationalitet, där så är möjligt.

f) Uppgift om det ändamål för vilket bevismaterial, upplysningar eller åtgärder begärs.

16. Den anmodade konventionsstaten får begära ytterligare uppgifter om så är nödvändigt för att kunna verkställa den begärda åtgärden i enlighet med sin nationella lagstiftning eller när det kan underlätta verkställigheten.

17. De åtgärder som framställningen avser skall verkställas enligt den anmodade konventionsstatens nationella lagstiftning och, i den mån detta inte strider mot denna lagstiftning och där så är möjligt, med tillämpning av de förfaranden som anges i framställningen.

18. När en person befinner sig inom en konventionsstats territorium och han eller hon skall höras som vittne eller sakkunnig av de rättsliga myndigheterna i en annan konventionsstat, får, när så är möjligt och förenligt med grunderna i nationell lagstiftning, den förstnämnda konventionsstaten, på begäran av den sistnämnda staten, ge sitt samtycke till att förhandlingen sker genom videokonferens om det inte är möjligt eller önskvärt att vederbörande person uppträder personligen inom den begärande konventionsstatens ter-

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

by a judicial authority of the requesting State Party and attended by a judicial authority of the requested State Party.

19. The requesting State Party shall not transmit or use information or evidence furnished by the requested State Party for investigations, prosecutions or judicial proceedings other than those stated in the request without the prior consent of the requested State Party. Nothing in this paragraph shall prevent the requesting State Party from disclosing in its proceedings information or evidence that is exculpatory to an accused person. In the latter case, the requesting State Party shall notify the requested State Party prior to the disclosure and, if so requested, consult with the requested State Party. If, in an exceptional case, advance notice is not possible, the requesting State Party shall inform the requested State Party of the disclosure without delay.

20. The requesting State Party may require that the requested State Party keep confidential the fact and substance of the request, except to the extent necessary to execute the request. If the requested State Party cannot comply with the requirement of confidentiality, it shall promptly inform the requesting State Party.

21. Mutual legal assistance may be refused:

(a) If the request is not made in conformity with the provisions of this article;

ritorium. Konventionsstater kan komma överens om att förhör skall utföras av en rättslig myndighet i den begärande konventionsstaten i närvaro av en rättslig myndighet från den anmodade konventionsstaten.

19. Den begärande konventionsstaten får inte utan föregående samtycke av den anmodade konventionsstaten överföra eller använda uppgifter eller bevisning som har lämnats av den anmodade konventionsstaten i andra brottsutredningar, annan lagföring eller andra rättegångar än de som anges i framställningen. Ingenting i denna punkt hindrar att den begärande konventionsstaten i sina förfaranden röjer uppgifter eller bevisning som bevisar den anklagades oskuld. I så fall skall den begärande konventionsstaten meddela den anmodade konventionsstaten före röjandet av uppgifterna eller bevisningen och, på begäran, samråda med den anmodade konventionsstaten. Om det i undantagsfall inte är möjligt att lämna sådant förhandsmeddelande, skall den begärande konventionsstaten utan dröjsmål meddela den anmodade konventionsstaten att röjande har skett.

20. Den begärande konventionsstaten får kräva att den anmodade konventionsstaten iakttar sekretess beträffande framställningen och dess innehåll utom i den omfattning som är nödvändig för att verkställa de begärda åtgärderna. Om den anmodade konventionsstaten inte kan efterkomma en begäran om sekretess, skall den genast meddela den begärande konventionsstaten.

21. En framställning om ömsesidig rättslig hjälp får avslås om

a) framställningen inte gjorts i enlighet med bestämmelserna i denna artikel,

(b) If the requested State Party considers that execution of the request is likely to prejudice its sovereignty, security, ordre public or other essential interests;

(c) If the authorities of the requested State Party would be prohibited by its domestic law from carrying out the action requested with regard to any similar offence, had it been subject to investigation, prosecution or judicial proceedings under their own jurisdiction;

(d) If it would be contrary to the legal system of the requested State Party relating to mutual legal assistance for the request to be granted.

22. States Parties may not refuse a request for mutual legal assistance on the sole ground that the offence is also considered to involve fiscal matters.

23. Reasons shall be given for any refusal of mutual legal assistance.

24. The requested State Party shall execute the request for mutual legal assistance as soon as possible and shall take as full account as possible of any deadlines suggested by the requesting State Party and for which reasons are given, preferably in the request. The requesting State Party may make reasonable requests for information on the status and progress of measures taken by the requested State Party to satisfy its request. The requested State Party shall respond to reasonable requests by the requesting State Party on the status, and progress in its handling, of the request. The requesting State Party shall promptly inform the requested State Party when the assistance sought is no longer required.

b) den anmodade konventionsstaten anser att verkställandet av de begärda åtgärderna sannolikt skulle inkräkta på dess suveränitet, säkerhet, allmänna rättsprinciper (ordre public) eller andra väsentliga intressen,

c) den anmodade konventionsstatens myndigheter enligt nationell lagstiftning skulle vara förhindrade att vidta den begärda åtgärden i fråga om ett liknande brott om brottet varit föremål för utredning, lagföring eller annat rättsligt förfarande enligt deras egen domsrätt, eller om

d) bifall till framställningen skulle strida mot den anmodade konventionsstatens lagstiftning rörande ömsesidig rättslig hjälp.

22. En konventionsstat får inte avslå en begäran om ömsesidig rättslig hjälp av det enda skälet att brottet också bedöms omfatta skattefrågor.

23. Ett avslag på en framställning om ömsesidig rättslig hjälp skall motiveras.

24. Den anmodade konventionsstaten skall snarast verkställa en framställning om ömsesidig rättslig hjälp och skall, i största möjliga mån, beakta de tidsfrister som angivits av den begärande konventionsstaten och för vilka skäl har angivits, helst i framställningen. Den begärande konventionsstaten får göra skäliga förfrågningar om hur långt man kommit och vilka åtgärder som vidtagits av den anmodade konventionsstaten med anledning av framställningen. Den anmodade konventionsstaten skall tillmötesgå skäliga förfrågningar från den begärande konventionsstatens sida om läget och hur långt man kommit i handläggningen av framställningen. Den begärande konventionsstaten skall genast med-

25. Mutual legal assistance may be postponed by the requested State Party on the ground that it interferes with an ongoing investigation, prosecution or judicial proceeding.

26. Before refusing a request pursuant to paragraph 21 of this article or postponing its execution pursuant to paragraph 25 of this article, the requested State Party shall consult with the requesting State Party to consider whether assistance may be granted subject to such terms and conditions as it deems necessary. If the requesting State Party accepts assistance subject to those conditions, it shall comply with the conditions.

27. Without prejudice to the application of paragraph 12 of this article, a witness, expert or other person who, at the request of the requesting State Party, consents to give evidence in a proceeding or to assist in an investigation, prosecution or judicial proceeding in the territory of the requesting State Party shall not be prosecuted, detained, punished or subjected to any other restriction of his or her personal liberty in that territory in respect of acts, omissions or convictions prior to his or her departure from the territory of the requested State Party. Such safe conduct shall cease when the witness, expert or other person having had, for a period of fifteen consecutive days or for any period agreed upon by the States Parties from the date on which he or she has been officially informed that his or her presence is no longer required by the judicial authorities, an opportunity of leaving, has nevertheless remained voluntarily in the territory of the requesting

dela den anmodade konventionsstaten om när den begärda hjälpen inte längre är påkallad.

25. Ömsesidig rättslig hjälp får uppskjutas av den anmodade konventionsstaten om verkställandet skulle hindra en pågående brottsutredning, lagföring eller annat rättsligt förfarande.

26. Innan den anmodade konventionsstaten avslår en framställning med stöd av punkt 21 i denna artikel eller uppskjuter dess verkställighet med stöd av punkt 25, skall den samråda med den begärande konventionsstaten för att avgöra om hjälpen kan lämnas i sådan tid och på sådana villkor som den anser vara påkallade. Om den begärande konventionsstaten godtar hjälp på dessa villkor, skall den godta villkoren.

27. Om inte annat följer av punkt 12 i denna artikel får ett vittne, en sakkunnig eller en annan person som samtycker till att avge vittnesmål eller medverka i brottsutredning, lagföring eller annat rättsligt förfarande inom den begärande konventionsstatens territorium inte åtalas, fängslas, straffas eller på annat sätt underkastas inskränkning i sin personliga frihet inom detta territorium på grund av någon gärning, underlåtenhet eller dom som hänför sig till tiden före hans eller hennes utresa från den anmodade konventionsstatens territorium. Denna immunitet skall upphöra om vittnet, den sakkunnige eller annan person som berörs, trots att han eller hon under en sammanhängande tid av 15 dagar, eller under annan period som parterna kommit överens om, från den dag han eller hon mottagit officiell underrättelse om att hans eller hennes närvaro inte längre påkallas av de rättsliga myndigheterna, har haft möjlighet att lämna

State Party or, having left it, has returned of his or her own free will.

28. The ordinary costs of executing a request shall be borne by the requested State Party, unless otherwise agreed by the States Parties concerned.

If expenses of a substantial or extraordinary nature are or will be required to fulfil the request, the States Parties shall consult to determine the terms and conditions under which the request will be executed, as well as the manner in which the costs shall be borne.

29. The requested State Party:

(a) Shall provide to the requesting State Party copies of government records, documents or information in its possession that under its domestic law are available to the general public;

(b) May, at its discretion, provide to the requesting State Party in whole, in part or subject to such conditions as it deems appropriate, copies of any government records, documents or information in its possession that under its domestic law are not available to the general public.

30. States Parties shall consider, as may be necessary, the possibility of concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements that would serve the purposes of, give practical effect to or enhance the provisions of this article.

Article 47 Transfer of criminal proceedings

States Parties shall consider the possibility of transferring to one another proceedings for the prosecution of an offence established in

territoriet, ändå frivilligt stannat kvar där eller frivilligt har återvänt dit efter att ha lämnat territoriet.

28. Den anmodade konventionsstaten skall stå för ordinarie kostnader som är förenade med verkställigheten av de begärda åtgärderna, om inte de berörda konventionsstaterna kommer överens om annat.

Om verkställigheten medför eller kommer att medföra stora eller extraordinära kostnader, skall konventionsstaterna i samråd fastställa vilka villkor som skall gälla för verkställigheten och hur kostnaderna skall fördelas.

29. Den anmodade konventionsstaten

a) skall lämna den begärande konventionsstaten kopior av offentliga handlingar, dokument eller uppgifter som den har i sin besittning, vilka enligt dess nationella lagstiftning är tillgängliga för allmänheten, och,

b) kan, enligt egen bedömning, helt, delvis eller med sådana förbehåll som den anser vara lämpliga, lämna den begärande konventionsstaten kopior av offentliga handlingar, dokument eller uppgifter som den har i sin besittning, vilka enligt dess lagstiftning inte är tillgängliga för allmänheten.

30. Konventionsstaterna skall om så behövs överväga att sluta bilaterala och multilaterala avtal eller överenskommelser som skulle gagna, förverkliga eller stärka bestämmelserna i denna artikel.

Artikel 47 Överförande av lagföring

Konventionsstaterna skall överväga möjligheten att till varandra överföra lagföringen av brott som straffbeläggs enligt denna konven-

accordance with this Convention in cases where such transfer is considered to be in the interests of the proper administration of justice, in particular in cases where several jurisdictions are involved, with a view to concentrating the prosecution.

Article 48 Law enforcement co-operation

1. States Parties shall cooperate closely with one another, consistent with their respective domestic legal and administrative systems, to enhance the effectiveness of law enforcement action to combat the offences covered by this Convention. States Parties shall, in particular, take effective measures:

(a) To enhance and, where necessary, to establish channels of communication between their competent authorities, agencies and services in order to facilitate the secure and rapid exchange of information concerning all aspects of the offences covered by this Convention, including, if the States Parties concerned deem it appropriate, links with other criminal activities;

(b) To cooperate with other States Parties in conducting inquiries with respect to offences covered by this Convention concerning:

(i) The identity, whereabouts and activities of persons suspected of involvement in such offences or the location of other persons concerned;

(ii) The movement of proceeds of crime or property derived from the commission of such offences;

(iii) The movement of property, equipment or other instrumentalities used or intended for use in the commission of such offences;

(c) To provide, where approp-

tion i fall där överföringen kan anses gagna en korrekt rättsskipning, särskilt i fall där flera olika jurisdiktioner är berörda, i syfte att koncentrera lagföringen.

Artikel 48 Samarbete mellan brottsbekämpande myndigheter

1. Konventionsstaterna skall på ett sätt som är förenligt med deras respektive rättsordning och förvaltningsystem samarbeta nära i syfte att effektivisera bekämpningen av brott som täcks av denna konvention. Varje konventionsstat skall särskilt vidta effektiva åtgärder

a) för att förbättra och, när så behövs, upprätta kommunikationsvägar mellan sina behöriga myndigheter och andra organ och enheter för att främja ett säkert och snabbt informationsutbyte om alla aspekter av brott som täcks av denna konvention, däribland, i den mån de berörda konventionsstaterna anser det vara lämpligt, sambanden med annan brottslig verksamhet,

b) för att samarbeta med andra konventionsstater vid utredning av brott som täcks av denna konvention rörande

i) identitet, vistelseort och verksamhet beträffande personer som misstänks för att vara delaktiga i sådana brott eller beträffande vistelseort för andra berörda,

ii) hur vinning eller egendom som härrör från sådana brott förflyttas,

iii) hur egendom, utrustning eller andra hjälpmedel som har använts eller avses komma till användning vid förövandet av sådana brott förflyttas,

c) för att, där så är lämpligt, till-

riate, necessary items or quantities of substances for analytical or investigative purposes;

(d) To exchange, where appropriate, information with other States Parties concerning specific means and methods used to commit offences covered by this Convention, including the use of false identities, forged, altered or false documents and other means of concealing activities;

(e) To facilitate effective coordination between their competent authorities, agencies and services and to promote the exchange of personnel and other experts, including, subject to bilateral agreements or arrangements between the States Parties concerned, the posting of liaison officers;

(f) To exchange information and coordinate administrative and other measures taken as appropriate for the purpose of early identification of the offences covered by this Convention.

2. With a view to giving effect to this Convention, States Parties shall consider entering into bilateral or multilateral agreements or arrangements on direct cooperation between their law enforcement agencies and, where such agreements or arrangements already exist, amending them. In the absence of such agreements or arrangements between the States Parties concerned, the States Parties may consider this Convention to be the basis for mutual law enforcement cooperation in respect of the offences covered by this Convention. Whenever appropriate, States Parties shall make full use of agreements or arrangements, including international or regional organizations, to enhance the cooperation

handahålla erforderliga föremål eller mängder av ämnen för analys- eller utredningsändamål,

d) för att, där så är lämpligt, utbyta information med andra konventionsstater om särskilda medel och metoder som används för att begå brott som täcks av denna konvention, däri inbegripet användning av falska identiteter, förfalskade, förändrade eller oäkta dokument eller andra sätt för att dölja verksamheter,

e) för att underlätta effektiv samordning mellan sina behöriga myndigheter och andra organ och enheter samt främja utbyte av personal och andra sakkunniga, däri inbegripet, med beaktande av bilaterala avtal och överenskommelser mellan de berörda konventionsstaterna, utplacering av sambandsmän, och

f) för att utbyta upplysningar och på lämpligt sätt samordna förvaltningsåtgärder och andra vidtagna åtgärder som syftar till tidig identifiering av brott enligt denna konvention.

2. För att förverkliga denna konvention skall konventionsstaterna överväga att sluta lämpliga bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser om direkt samarbete mellan sina brottsbekämpande myndigheter och anpassa sådana avtal eller överenskommelser som redan finns. I avsaknad av sådana avtal eller överenskommelser mellan de berörda konventionsstaterna får de betrakta denna konvention som grund för brottsbekämpande samarbete med avseende på brott som täcks av denna konvention. När så är lämpligt skall konventionsstaterna till fullo utnyttja avtal eller överenskommelser, däribland med internationella och regionala organisationer, för att förbättra samarbetet mellan sina brotts-

between their law enforcement agencies.

3. States Parties shall endeavour to cooperate within their means to respond to offences covered by this Convention committed through the use of modern technology.

Article 49 Joint investigations

States Parties shall consider concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements whereby, in relation to matters that are the subject of investigations, prosecutions or judicial proceedings in one or more States, the competent authorities concerned may establish joint investigative bodies. In the absence of such agreements or arrangements, joint investigations may be undertaken by agreement on a case-by-case basis. The States Parties involved shall ensure that the sovereignty of the State Party in whose territory such investigation is to take place is fully respected.

Article 50 Special investigative techniques

1. In order to combat corruption effectively, each State Party shall, to the extent permitted by the basic principles of its domestic legal system and in accordance with the conditions prescribed by its domestic law, take such measures as may be necessary, within its means, to allow for the appropriate use by its competent authorities of controlled delivery and, where it deems appropriate, other special investigative techniques, such as electronic or other forms of surveillance and undercover ope-

rekämpande myndigheter.

3. Konventionsstaterna skall sträva efter att samarbeta inom ramen för sina möjligheter för att bekämpa brottslighet som täcks av denna konvention och som har be-
gåtts med hjälp av moderna tekniska hjälpmedel.

Artikel 49 Gemensamma brottsutredningar

Konventionsstaterna skall överväga att sluta bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser vilka, i fråga om ärenden som är föremål för utredning, lagföring eller rättsliga åtgärder i en eller flera konventionsstater, tillåter de berörda behöriga myndigheterna att sätta upp gemensamma organ för brottsutredningar. I brist på sådana avtal eller överenskommelser kan gemensamma brottsutredningar verkställas för varje särskilt fall. De berörda konventionsstaterna skall tillse att den konventionsstats suveränitet inom vars territorium brottsutredningen skall genomföras till fullo respekteras.

Artikel 50 Särskilda utredningsmetoder

1. För att effektivt bekämpa korruption skall varje konventionsstat, så långt det är tillåtet enligt grundprinciperna i dess nationella rättsordning och på de villkor som föreskrivs i dess nationella lagstiftning, vidta nödvändiga åtgärder inom ramen för sina möjligheter i syfte att tillåta dess behöriga myndigheter ändamålsenlig användning av kontrollerade leveranser och, när det bedöms vara lämpligt, användning av andra särskilda utredningsmetoder såsom elektronisk övervakning

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

rations, within its territory, and to allow for the admissibility in court of evidence derived therefrom.

2. For the purpose of investigating the offences covered by this Convention, States Parties are encouraged to conclude, when necessary, appropriate bilateral or multilateral agreements or arrangements for using such special investigative techniques in the context of cooperation at the international level. Such agreements or arrangements shall be concluded and implemented in full compliance with the principle of sovereign equality of States and shall be carried out strictly in accordance with the terms of those agreements or arrangements.

3. In the absence of an agreement or arrangement as set forth in paragraph 2 of this article, decisions to use such special investigative techniques at the international level shall be made on a case-by-case basis and may, when necessary, take into consideration financial arrangements and understandings with respect to the exercise of jurisdiction by the States Parties concerned.

4. Decisions to use controlled delivery at the international level may, with the consent of the States Parties concerned, include methods such as intercepting and allowing the goods or funds to continue intact or be removed or replaced in whole or in part.

och annat slags övervakning och operationer under täckmantel inom partens territorium samt tillåta att bevisning som inhämtats på sådant sätt godtas som bevisning i domstol.

2. I syfte att utreda brott som täcks av denna konvention uppmanas konventionsstaterna att om så är nödvändigt ingå lämpliga bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser om användning av sådana särskilda utredningsmetoder i internationellt samarbete. Sådana avtal eller överenskommelser skall ingås och genomföras med iakttagande av principen om suverän likställdhet mellan stater och skall verkställas i strikt överensstämmelse med bestämmelserna i dessa avtal eller överenskommelser.

3. I brist på avtal eller överenskommelse enligt punkt 2 i denna artikel skall beslut om att tillämpa sådana särskilda utredningsmetoder på det internationella planet grundas på varje särskilt fall och kan, om så erfordras, avse ekonomiska överenskommelser och samförståndslösningar beträffande berörda konventionsstaters utövande av domsrätt.

4. Beslut om att tillämpa metoden med kontrollerade leveranser internationellt får, med de berörda konventionsstaternas samtycke, innefatta sådana metoder som att varorna uppfångas och att man tillåter att de fortsätter intakta eller att de avlägsnas eller ersätts helt eller delvis.

Article 51 General provision

The return of assets pursuant to this chapter is a fundamental principle of this Convention, and States Parties shall afford one another the widest measure of cooperation and assistance in this regard.

Article 52 Prevention and detection of transfers of proceeds of crime

1. Without prejudice to article 14 of this Convention, each State Party shall take such measures as may be necessary, in accordance with its domestic law, to require financial institutions within its jurisdiction to verify the identity of customers, to take reasonable steps to determine the identity of beneficial owners of funds deposited into high-value accounts and to conduct enhanced scrutiny of accounts sought or maintained by or on behalf of individuals who are, or have been, entrusted with prominent public functions and their family members and close associates. Such enhanced scrutiny shall be reasonably designed to detect suspicious transactions for the purpose of reporting to competent authorities and should not be so construed as to discourage or prohibit financial institutions from doing business with any legitimate customer.

2. In order to facilitate implementation of the measures provided for in paragraph 1 of this article, each State Party, in accordance with its domestic law and inspired by relevant initiatives of regional, interregional and multila-

Artikel 51 Allmänna bestämmelser

Återställande av tillgångar enligt detta kapitel är en grundprincip i denna konvention, och konventionsstaterna skall i största möjliga utsträckning samarbeta och hjälpa varandra i detta hänseende.

Artikel 52 Förebyggande och upptäckt av överföring av vinning av brott

1. Utan att det skall inverka på artikel 14 i denna konvention, skall varje konventionsstat vidta nödvändiga åtgärder i enlighet med sin nationella lagstiftning för att ålägga finansiella institutioner inom sin jurisdiktion att kontrollera kundernas identitet, att vidta skäliga åtgärder för att klarlägga identiteten hos förmånstagare till tillgångar som deponerats på större konton och utföra skärpt kontroll av begärda konton eller av konton som innehas av eller för personer som är eller har varit anförtrodda framstående offentliga uppgifter och deras familjemedlemmar och nära förbundna. Den skärpta kontrollen skall vara rimligt utformad för att avslöja misstänkta transaktioner i syfte att anmäla dessa till behöriga myndigheter och bör inte vara konstruerade så att den avskräcker eller hindrar finansiella institutioner att göra affärer med vanliga kunder.

2. För att underlätta genomförandet av de åtgärder som avses i punkt 1 i denna artikel skall varje konventionsstat i enlighet med sin nationella lagstiftning och efter inspiration av regionala, interregionala och multilaterala organi-

teral organizations against money-laundering, shall:

(a) Issue advisories regarding the types of natural or legal person to whose accounts financial institutions within its jurisdiction will be expected to apply enhanced scrutiny, the types of accounts and transactions to which to pay particular attention and appropriate account-opening, maintenance and record-keeping measures to take concerning such accounts; and

(b) Where appropriate, notify financial institutions within its jurisdiction, at the request of another State Party or on its own initiative, of the identity of particular natural or legal persons to whose accounts such institutions will be expected to apply enhanced scrutiny, in addition to those whom the financial institutions may otherwise identify.

3. In the context of paragraph 2 (a) of this article, each State Party shall implement measures to ensure that its financial institutions maintain adequate records, over an appropriate period of time, of accounts and transactions involving the persons mentioned in paragraph 1 of this article, which should, as a minimum, contain information relating to the identity of the customer as well as, as far as possible, of the beneficial owner.

4. With the aim of preventing and detecting transfers of proceeds of offences established in accordance with this Convention, each State Party shall implement appropriate and effective measures to prevent, with the help of its regulatory and oversight bodies, the establishment of banks that have no physical presence and that are not affiliated with a regulated financial group.

Moreover, States Parties may

sationers initiativ för att bekämpa penningtvätt göra följande:

a) Ge ut riktlinjer för vilka slags fysiska eller juridiska personer på vilkas konton finansiella institutioner inom dess jurisdiktion förväntas tillämpa skärpt kontroll, vilka typer av konton och transaktioner som skall ägnas särskild uppmärksamhet och lämpliga rutiner för att öppna, bibehålla och redovisa sådana konton.

b) Där så är lämpligt, underrätta finansiella institutioner inom sin jurisdiktion, på begäran av en annan konventionsstat eller på eget initiativ, om identiteten hos vissa fysiska eller juridiska personer på vilkas konton sådana institutioner förväntas tillämpa skärpt kontroll utöver de personer som de finansiella institutionerna kan identifiera på annat sätt.

3. I anslutning till punkt 2 a i denna artikel skall varje konventionsstat vidta åtgärder för att trygga att dess finansiella institutioner har nöjaktig redovisning under tillräckligt lång tid beträffande konton och transaktioner som berör personer som avses i punkt 1 i denna artikel, vilken redovisning åtminstone bör, innehålla uppgifter om kundens identitet liksom, i möjligaste mån, om förmånstagarens.

4. I syfte att förebygga och upptäcka överföring av vinning av brott enligt denna konvention, skall varje konventionsstat vidta lämpliga och effektiva åtgärder för att, med hjälp av sina normativa och övervakande organ, förebygga att banker som inte har någon fysisk representation eller inte är anslutna till en reguljär finansiell grupp etableras.

Konventionsstaterna kan vidare

consider requiring their financial institutions to refuse to enter into or continue a correspondent banking relationship with such institutions and to guard against establishing relations with foreign financial institutions that permit their accounts to be used by banks that have no physical presence and that are not affiliated with a regulated financial group.

5. Each State Party shall consider establishing, in accordance with its domestic law, effective financial disclosure systems for appropriate public officials and shall provide for appropriate sanctions for non-compliance. Each State Party shall also consider taking such measures as may be necessary to permit its competent authorities to share that information with the competent authorities in other States Parties when necessary to investigate, claim and recover proceeds of offences established in accordance with this Convention.

6. Each State Party shall consider taking such measures as may be necessary, in accordance with its domestic law, to require appropriate public officials having an interest in or signature or other authority over a financial account in a foreign country to report that relationship to appropriate authorities and to maintain appropriate records related to such accounts. Such measures shall also provide for appropriate sanctions for non-compliance.

Article 53 Measures for direct recovery of property

Each State Party shall, in accordance with its domestic law:

överväga att ålägga sina finansiella institutioner att vägra att inlåta sig i eller fortsätta ett korrespondensbanksförhållande med sådana institutioner och att de skall akta sig för att inlåta sig i förbindelser med utländska finansiella institutioner som tillåter att deras konton används av banker som inte har någon fysisk representation och som inte är anslutna till en reguljär finansiell grupp.

5. Varje konventionsstat skall överväga att i enlighet med sin nationella lagstiftning upprätta effektiva system för finansiella upplysningar om utvalda offentliga tjänstemän och införa lämpliga påföljder för bristande uppfyllelse. Varje konventionsstat skall också överväga att vidta nödvändiga åtgärder för att tillåta sina behöriga myndigheter att lämna sådana uppgifter till behöriga myndigheter i andra konventionsstater när det är nödvändigt att utreda, göra anspråk på och återställa vinning av brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention.

6. Varje konventionsstat skall överväga att vidta nödvändiga åtgärder, i enlighet med sin nationella lagstiftning, för att ålägga sådana offentliga tjänstemän som har del i eller rätt att teckna eller har annan befogenhet över ett finansiellt konto i ett annat land att rapportera detta förhållande till behöriga myndigheter och föra lämplig bokföring över sådana konton. Dessa åtgärder skall också innefatta lämpliga påföljder för bristande uppfyllelse.

Artikel 53 Åtgärder för direkt återställande av egendom

Varje konventionsstat skall i enlighet med sin nationella lagstiftning göra följande:

(a) Take such measures as may be necessary to permit another State Party to initiate civil action in its courts to establish title to or ownership of property acquired through the commission of an offence established in accordance with this Convention;

(b) Take such measures as may be necessary to permit its courts to order those who have committed offences established in accordance with this Convention to pay compensation or damages to another State Party that has been harmed by such offences; and

(c) Take such measures as may be necessary to permit its courts or competent authorities, when having to decide on confiscation, to recognize another State Party's claim as a legitimate owner of property acquired through the commission of an offence established in accordance with this Convention.

Article 54 Mechanisms for recovery of property through international cooperation in confiscation

1. Each State Party, in order to provide mutual legal assistance pursuant to article 55 of this Convention with respect to property acquired through or involved in the commission of an offence established in accordance with this Convention, shall, in accordance with its domestic law:

(a) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to give effect to an order of confiscation issued by a court of another State Party;

(b) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities, where they

a) Vidta nödvändiga åtgärder för att tillåta andra konventionsstater att inleda civilrättsliga mål i konventionsstatens domstolar för att bekräfta rätten till eller äganderätten av egendom som förvärvats genom brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention.

b) Vidta nödvändiga åtgärder för att göra det möjligt för sina domstolar att ålägga den som har gjort sig skyldig till brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention att betala ersättning eller skadestånd till en annan konventionsstat som har vållats skada av sådana brott.

c) Vidta nödvändiga åtgärder för att göra det möjligt för sina domstolar eller vederbörande myndigheter, när de beslutar om förverkande, att erkänna en annan konventionsstats anspråk som rättmätig ägare av egendom som förvärvats genom brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention.

Artikel 54 Mekanismer för återställande av egendom genom internationellt samarbete i fråga om förverkande

1. Varje konventionsstat skall i enlighet med sin nationella lagstiftning göra följande för att tillhandahålla ömsesidig rättslig hjälp enligt artikel 55 i denna konvention avseende egendom som förvärvats genom eller är inblandad i ett brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention:

a) Vidta nödvändiga åtgärder för att göra det möjligt för sina behöriga myndigheter att verkställa beslut av domstol i en annan konventionsstat om förverkande.

b) Vidta nödvändiga åtgärder för att göra det möjligt för sina behöriga myndigheter att, i de fall

have jurisdiction, to order the confiscation of such property of foreign origin by adjudication of an offence of money-laundering or such other offence as may be within its jurisdiction or by other procedures authorized under its domestic law; and

(c) Consider taking such measures as may be necessary to allow confiscation of such property without a criminal conviction in cases in which the offender cannot be prosecuted by reason of death, flight or absence or in other appropriate cases.

2. Each State Party, in order to provide mutual legal assistance upon a request made pursuant to paragraph 2 of article 55 of this Convention, shall, in accordance with its domestic law:

(a) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to freeze or seize property upon a freezing or seizure order issued by a court or competent authority of a requesting State Party that provides a reasonable basis for the requested State Party to believe that there are sufficient grounds for taking such actions and that the property would eventually be subject to an order of confiscation for purposes of paragraph 1 (a) of this article;

(b) Take such measures as may be necessary to permit its competent authorities to freeze or seize property upon a request that provides a reasonable basis for the requested State Party to believe that there are sufficient grounds for taking such actions and that the property would eventually be subject to an order of confiscation for purposes of paragraph 1 (a) of

där de har jurisdiktion, besluta om förverkande av sådan egendom av utländskt ursprung i avgörande avseende ett penningtvättbrott eller ett annat sådant brott som ligger inom dess jurisdiktion eller genom andra förfaranden som är tillåtna enligt dess nationella lagstiftning.

c) Överväga att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att tillåta beslut om förverkande av sådan egendom utan att någon döms för brottet i de fall där gärningsmannen inte kan lagföras på grund av att han eller hon är avliden, har avvikit eller inte kan anträffas eller i andra tillämpliga fall.

2. Varje konventionsstat skall i enlighet med sin nationella lagstiftning göra följande för att tillhandahålla ömsesidig rättslig hjälp efter framställning enligt artikel 55.2 i denna konvention:

a) Vidta nödvändiga åtgärder för att göra det möjligt för sina behöriga myndigheter att frysa eller beslagta egendom med stöd av ett beslut om frysning eller beslag utfärdat av domstol eller behörig myndighet i en begärande konventionsstat vilket ger rimligt underlag för den anmodade konventionsstaten att anse att det föreligger tillräckliga skäl att vidta sådana åtgärder och att egendomen senare kan bli föremål för beslut om förverkande för de ändamål som avses i punkt 1 a i denna artikel.

b) Vidta nödvändiga åtgärder för att göra det möjligt för sina behöriga myndigheter att frysa eller beslagta egendom efter en framställning som ger rimligt underlag för den anmodade konventionsstaten att anse att det föreligger tillräckliga skäl att vidta sådana åtgärder och att egendomen senare kan bli föremål för beslut om förverkande för de ändamål som

this article; and

(c) Consider taking additional measures to permit its competent authorities to preserve property for confiscation, such as on the basis of a foreign arrest or criminal charge related to the acquisition of such property.

Article 55 International co-operation for purposes of confiscation

1. A State Party that has received a request from another State Party having jurisdiction over an offence established in accordance with this Convention for confiscation of proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, of this Convention situated in its territory shall, to the greatest extent possible within its domestic legal system:

(a) Submit the request to its competent authorities for the purpose of obtaining an order of confiscation and, if such an order is granted, give effect to it; or

(b) Submit to its competent authorities, with a view to giving effect to it to the extent requested, an order of confiscation issued by a court in the territory of the requesting State Party in accordance with articles 31, paragraph 1, and 54, paragraph 1 (a), of this Convention insofar as it relates to proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, situated in the territory of the requested State Party.

2. Following a request made by another State Party having jurisdiction over an offence established in accordance with this Convention, the requested State

avses i punkt 1 a i denna artikel.

c) Överväga att vidta ytterligare åtgärder som gör det möjligt för dess behöriga myndigheter att säkra egendom för förverkande, såsom med stöd av ett utländskt beslut om frihetsberövande eller lagföring som sammanhänger med förvärv av sådan egendom.

Artikel 55 Internationellt samarbete om förverkandeförklaring

1. En konventionsstat, som från en annan konventionsstat som har jurisdiktion över ett brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention, har mottagit en framställning om förverkande av vinning av brott, egendom, utrustning eller andra hjälpmedel som avses i artikel 31.1 i denna konvention som finns inom dess territorium, skall, i största möjliga omfattning inom ramen för sin nationella rättsordning,

a) överlämna framställningen till sina behöriga myndigheter för att utverka ett beslut om förverkande och, om ett sådant beslut meddelas, verkställa detta, eller

b) till sina behöriga myndigheter, i syfte att verkställa framställningen i den utsträckning som har begärts, överlämna ett beslut om förverkande som fattats av domstol inom den begärande konventionsstatens territorium i enlighet med artiklarna 31.1 och 54.1 a i denna konvention till den del beslutet avser vinning av brott, egendom, utrustning eller andra hjälpmedel som avses i artikel 31.1 som finns inom den anmodade konventionsstatens territorium.

2. Efter framställning från en annan konventionsstat som har jurisdiktion över ett brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention skall en anmodad kon-

Prop. 2006/07:74

Bilaga 1

Party shall take measures to identify, trace and freeze or seize proceeds of crime, property, equipment or other instrumentalities referred to in article 31, paragraph 1, of this Convention for the purpose of eventual confiscation to be ordered either by the requesting State Party or, pursuant to a request under paragraph 1 of this article, by the requested State Party.

3. The provisions of article 46 of this Convention are applicable, *mutatis mutandis*, to this article. In addition to the information specified in article 46, paragraph 15, requests made pursuant to this article shall contain:

(a) In the case of a request pertaining to paragraph 1 (a) of this article, a description of the property to be confiscated, including, to the extent possible, the location and, where relevant, the estimated value of the property and a statement of the facts relied upon by the requesting State Party sufficient to enable the requested State Party to seek the order under its domestic law;

(b) In the case of a request pertaining to paragraph 1 (b) of this article, a legally admissible copy of an order of confiscation upon which the request is based issued by the requesting State Party, a statement of the facts and information as to the extent to which execution of the order is requested, a statement specifying the measures taken by the requesting State Party to provide adequate notification to bona fide third parties and to ensure due process and a statement that the confiscation order is final;

ventionsstat vidta åtgärder för att identifiera, spåra, frysa och beslagta vinning av brott, egendom, utrustning eller andra hjälpmedel som avses i artikel 31.1 i denna konvention för att förverkande senare skall kunna ske med stöd av ett beslut som meddelas antingen av den begärande konventionsstaten eller av den anmodade konventionsstaten efter framställning enligt punkt 1 i denna artikel.

3. Bestämmelserna i artikel 46 skall i vederbörliga delar tillämpas på denna artikel. Utöver vad som anges i artikel 46.15, skall framställningar enligt denna artikel innehålla följande uppgifter:

a) I fråga om en framställning enligt punkt 1 a: en beskrivning av den egendom som skall förklaras förverkad med angivande av uppgifter om, i möjligaste mån var egendomen finns och, om det är relevant, dess uppskattade värde samt en redogörelse för de omständigheter som åberopas av den begärande konventionsstaten, vilken redogörelse skall vara tillräckligt omfattande för att den anmodade konventionsstaten skall kunna utverka ett beslut enligt sin nationella lagstiftning.

b) I fråga om en framställning enligt punkt 1 b: en rättsligt giltig kopia av det beslut om förverkande som fattats i den begärande konventionsstaten och som åberopas som stöd för framställningen, en redogörelse för omständigheterna med uppgift om i vilken omfattning verkställighet av beslutet begärs, en redogörelse för de åtgärder som vidtagits av den begärande konventionsstaten för att underrätta godtroende tredje man och för att tillförsäkra rättssäkerhetsgarantier samt ett uttalande om att förverkandebeslutet är slutgiltigt.

(c) In the case of a request pertaining to paragraph 2 of this article, a statement of the facts relied upon by the requesting State Party and a description of the actions requested and, where available, a legally admissible copy of an order on which the request is based.

4. The decisions or actions provided for in paragraphs 1 and 2 of this article shall be taken by the requested State Party in accordance with and subject to the provisions of its domestic law and its procedural rules or any bilateral or multilateral agreement or arrangement to which it may be bound in relation to the requesting State Party.

5. Each State Party shall furnish copies of its laws and regulations that give effect to this article and of any subsequent changes to such laws and regulations or a description thereof to the Secretary-General of the United Nations.

6. If a State Party elects to make the taking of the measures referred to in paragraphs 1 and 2 of this article conditional on the existence of a relevant treaty, that State Party shall consider this Convention the necessary and sufficient treaty basis.

7. Cooperation under this article may also be refused or provisional measures lifted if the requested State Party does not receive sufficient and timely evidence or if the property is of a de minimis value.

8. Before lifting any provisional measure taken pursuant to this article, the requested State Party shall, wherever possible, give the requesting State Party an opportunity to present its reasons in favour of continuing the measure.

c) I fråga om en framställning enligt punkt 2: en redogörelse för de omständigheter som åberopas av den begärande staten med uppgift om de åtgärder som begärs samt – i den mån det är tillgängligt – en rättsligt giltig kopia av det beslut som ligger till grund för framställningen.

4. Beslut och åtgärder enligt punkterna 1 och 2 i denna artikel skall fattas och vidtas av den anmodade konventionsstaten i enlighet med och på de villkor som föreskrivs i denna stats nationella lagstiftning och dess processuella bestämmelser eller bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser som den staten är bunden av i förhållande till den begärande konventionsstaten.

5. Varje konventionsstat skall tillhandahålla Förenta nationernas generalsekreterare avskrifter av sina lagar och förordningar i vilka bestämmelserna i denna artikel regleras och av senare ändringar i dem eller en redogörelse för dem.

6. Om en konventionsstat ställer som villkor för att vidta de åtgärder som avses i punkterna 1 och 2 i denna artikel att ett avtal skall föreligga, skall den betrakta denna konvention som nödvändig och tillräcklig avtalsgrund.

7. Samarbete med stöd av denna artikel får också vägras eller provisoriska åtgärder hävas, om den anmodade konventionsstaten inte erhåller tillräcklig bevisning i rätt tid eller om egendomen är av ringa värde.

8. Innan den anmodade konventionsstaten häver eventuella provisoriska åtgärder vidtagna enligt denna artikel, skall den, så långt som möjligt, bereda den begärande konventionsstaten tillfälle att framlägga sina skäl för att åtgärden skall bestå.

9. The provisions of this article shall not be construed as prejudicing the rights of bona fide third parties.

Article 56 Special cooperation

Without prejudice to its domestic law, each State Party shall endeavour to take measures to permit it to forward, without prejudice to its own investigations, prosecutions or judicial proceedings, information on proceeds of offences established in accordance with this Convention to another State Party without prior request, when it considers that the disclosure of such information might assist the receiving State Party in initiating or carrying out investigations, prosecutions or judicial proceedings or might lead to a request by that State Party under this chapter of the Convention.

Article 57 Return and disposal of assets

1. Property confiscated by a State Party pursuant to article 31 or 55 of this Convention shall be disposed of, including by return to its prior legitimate owners, pursuant to paragraph 3 of this article, by that State Party in accordance with the provisions of this Convention and its domestic law.

2. Each State Party shall adopt such legislative and other measures, in accordance with the fundamental principles of its domestic law, as may be necessary to enable its competent authorities to return confiscated property, when acting on the request made by another State Party, in accordance with this Convention, taking into account the rights of bona fide

9. Bestämmelserna i denna artikel skall inte tolkas så att de inkräktar på de rättigheter som tillkommer godtroende tredje man.

Artikel 56 Särskilt samarbete

Varje konventionsstat skall, så länge det inte kommer i konflikt med dess nationella lagstiftning, sträva efter att vidta åtgärder som tillåter den att, utan att det stör utredning, lagföring eller rättslig prövning som den själv utför, spontant överlämna upplysningar om vinning av brott som straffbeläggs i enlighet med denna konvention till en annan konventionsstat, när den anser att röjande av sådana uppgifter kan hjälpa den mottagande staten att inleda eller utföra utredningar, lagföring eller rättsliga åtgärder eller kan leda till en framställning av den konventionsstaten enligt detta kapitel.

Artikel 57 Återlämnande av och förfogande över tillgångar

1. En konventionsstats förfogande över egendom som förklarats förverkad av en konventionsstat med stöd av artikel 31 eller 55 i denna konvention, bl.a. genom återlämnande till tidigare rätte ägare, enligt punkt 3 i denna artikel, skall ske i enlighet med bestämmelserna i denna konvention och konventionsstatens nationella lagstiftning.

2. Varje konventionsstat skall, i enlighet med grundprinciperna i sin rättsordning, vidta nödvändiga åtgärder för att göra det möjligt för sina behöriga myndigheter att återlämna förverkad egendom, när den verkställer en framställning från en annan konventionsstat enligt denna konvention med beaktande av godtroende tredje mans rättigheter.

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

third parties.

3. In accordance with articles 46 and 55 of this Convention and paragraphs 1 and 2 of this article, the requested State Party shall:

(a) In the case of embezzlement of public funds or of laundering of embezzled public funds as referred to in articles 17 and 23 of this Convention, when confiscation was executed in accordance with article 55 and on the basis of a final judgement in the requesting State Party, a requirement that can be waived by the requested State Party, return the confiscated property to the requesting State Party;

(b) In the case of proceeds of any other offence covered by this Convention, when the confiscation was executed in accordance with article 55 of this Convention and on the basis of a final judgement in the requesting State Party, a requirement that can be waived by the requested State Party, return the confiscated property to the requesting State Party, when the requesting State Party reasonably establishes its prior ownership of such confiscated property to the requested State Party or when the requested State Party recognizes damage to the requesting State Party as a basis for returning the confiscated property;

(c) In all other cases, give priority consideration to returning confiscated property to the requesting State Party, returning such property to its prior legitimate owners or compensating the victims of the crime.

4. Where appropriate, unless States Parties decide otherwise, the requested State Party may deduct reasonable expenses

3. I enlighet med artiklarna 46 och 55 i denna konvention och punkterna 1 och 2 i denna artikel skall den anmodade konventionsstaten göra följande:

a) Vid förskingring av allmänna medel eller tvätt av förskingrade allmänna medel som avses i artiklarna 17 och 23 i denna konvention, när förverkande har verkställts enligt artikel 55 och med stöd av ett lagakraftvunnet avgörande i den begärande konventionsstaten – ett krav som den anmodade konventionsstaten kan ge avkall på – återlämna den förverkade egendomen till den begärande konventionsstaten.

b) När det gäller vinning av annat brott som täcks av denna konvention, när förverkande har verkställts enligt artikel 55 i konventionen och med stöd av ett lagakraftvunnet avgörande i den begärande konventionsstaten – ett krav som den anmodade konventionsstaten kan göra avkall på – återlämna den förverkade egendomen till den begärande konventionsstaten, om denna konventionsstat på ett rimligt sätt styrker sin tidigare äganderätt till den förverkade egendomen för den anmodade konventionsstaten eller när den anmodade konventionsstaten godtar skada för den begärande konventionsstaten som grund för att återlämna den förverkade egendomen.

c) I alla andra fall prioritera att överväga frågan om att återlämna förverkad egendom till den begärande konventionsstaten, återlämna sådan egendom till dess tidigare rätta ägare eller ersätta brottsoffren.

4. Där så är lämpligt, såvida konventionsstaterna inte beslutar annat, får den anmodade konventionsstaten dra av skäligena utgifter

incurred in investigations, prosecutions or judicial proceedings leading to the return or disposition of confiscated property pursuant to this article.

5. Where appropriate, States Parties may also give special consideration to concluding agreements or mutually acceptable arrangements, on a case-by-case basis, for the final disposal of confiscated property.

Article 58 Financial intelligence unit

States Parties shall cooperate with one another for the purpose of preventing and combating the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention and of promoting ways and means of recovering such proceeds and, to that end, shall consider establishing a financial intelligence unit to be responsible for receiving, analysing and disseminating to the competent authorities reports of suspicious financial transactions.

Article 59 Bilateral and multilateral agreements and arrangements

States Parties shall consider concluding bilateral or multilateral agreements or arrangements to enhance the effectiveness of international cooperation undertaken pursuant to this chapter of the Convention.

som uppkommit genom utredningar, lagföring eller rättsliga förfaranden som leder till återlämnande av eller förfogande över förverkad egendom enligt denna artikel.

5. Där så är lämpligt får konventionsstaterna särskilt överväga frågan om att sluta avtal eller träffa ömsesidigt godtagbara överenskommelser i varje särskilt fall beträffande det slutliga förfogandet över förverkad egendom.

Artikel 58 Finansiell underrättelseverksamhet

Konventionsstaterna skall samarbeta med varandra i syfte att förebygga och bekämpa överföring av vinning av brott som straffbeläggs enligt denna konvention och för att främja vägar och metoder för att återställa sådan vinning och skall för detta ändamål överväga att inrätta en enhet för finansiell underrättelseverksamhet som skall vara ansvarig för att ta emot, analysera och till behöriga myndigheter sprida rapporter om misstänkta finansiella transaktioner.

Artikel 59 Bilateral och multilaterala avtal och överenskommelser

Konventionsstaterna skall överväga att sluta bilaterala eller multilaterala avtal eller överenskommelser för att öka effektiviteten i det internationella samarbete som genomförs med stöd av detta kapitel.

Article 60 Training and technical assistance

Artikel 60 Utbildning och tekniskt bistånd

1. Each State Party shall, to the extent necessary, initiate, develop or improve specific training programmes for its personnel responsible for preventing and combating corruption. Such training programmes could deal, inter alia, with the following areas:

(a) Effective measures to prevent, detect, investigate, punish and control corruption, including the use of evidence-gathering and investigative methods;

(b) Building capacity in the development and planning of strategic anti-corruption policy;

(c) Training competent authorities in the preparation of requests for mutual legal assistance that meet the requirements of this Convention;

(d) Evaluation and strengthening of institutions, public service management and the management of public finances, including public procurement, and the private sector;

(e) Preventing and combating the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention and recovering such proceeds;

(f) Detecting and freezing of the transfer of proceeds of offences established in accordance with this Convention;

(g) Surveillance of the movement of proceeds of offences established in accordance with this Convention and of the methods used to transfer, conceal or disguise such proceeds;

(h) Appropriate and efficient

1. Varje konventionsstat skall i nödvändig omfattning införa, utveckla eller förbättra specialinriktade utbildningsprogram för personal som är ansvarig för att förebygga och bekämpa korruption. Programmen kan bl.a. avse följande områden:

a) Effektiva åtgärder för att förebygga, uppdaga, utreda, bestraffa och kontrollera korruption, innefattande användning av metoder för bevisinsamling och brottsutredning.

b) Kapacitetsuppbyggnad i fråga om utveckling och planering av strategisk korruptionsbekämpningspolitik.

c) Utbildning av behöriga myndigheter i utformning av framställningar om ömsesidig rättslig hjälp som uppfyller kraven i denna konvention.

d) Utvärdering och förstärkning av institutioner, hantering av offentliga tjänster och allmänna medel (innefattande offentlig upphandling) och av den privata sektorn.

e) Förebyggande och bekämpning av överföring av vinning av brott som straffbeläggs enligt denna konvention och återställande av sådan vinning.

f) Uppdagande av överföring av och frysning av vinning av brott som straffbeläggs enligt denna konvention.

g) Övervakning av förflyttning av vinning av brott som straffbeläggs enligt denna konvention och metoder som används för att överföra, dölja eller maskera sådan vinning.

h) Lämpliga och effektiva juri-

legal and administrative mechanisms and methods for facilitating the return of proceeds of offences established in accordance with this Convention;

(i) Methods used in protecting victims and witnesses who cooperate with judicial authorities; and

(j) Training in national and international regulations and in languages.

2. States Parties shall, according to their capacity, consider affording one another the widest measure of technical assistance, especially for the benefit of developing countries, in their respective plans and programmes to combat corruption, including material support and training in the areas referred to in paragraph 1 of this article, and training and assistance and the mutual exchange of relevant experience and specialized knowledge, which will facilitate international cooperation between States Parties in the areas of extradition and mutual legal assistance.

3. States Parties shall strengthen, to the extent necessary, efforts to maximize operational and training activities in international and regional organizations and in the framework of relevant bilateral and multilateral agreements or arrangements.

4. States Parties shall consider assisting one another, upon request, in conducting evaluations, studies and research relating to the types, causes, effects and costs of corruption in their respective countries, with a view to developing, with the participation of competent authorities and society, strategies and action plans to combat corruption.

diska och administrativa mekanismer och metoder för att underlätta återställande av vinning av brott som straffbeläggs enligt denna konvention.

i) Metoder för att skydda brottsoffer och vittnen som samarbetar med de rättsliga myndigheterna.

j) Utbildning i nationella och internationella bestämmelser och i språk.

2. Konventionsstaterna skall, i enlighet med sina förutsättningar, överväga att lämna varandra största möjliga tekniska bistånd, särskilt till förmån för utvecklingsländer, i sina planer och program för att bekämpa korruption, däribland materiellt stöd och utbildning inom de områden som avses i punkt 1 i denna artikel samt utbildning och bistånd och ömsesidigt utbyte av relevanta erfarenheter och specialkunskaper, som underlättar internationellt samarbete mellan konventionsstaterna i fråga om utlämning och ömsesidig rättslig hjälp.

3. Konventionsstaterna skall i nödvändig utsträckning öka sina ansträngningar att maximera operativ verksamhet och utbildningsverksamhet i internationella och regionala organisationer och inom ramen för berörda bilaterala och multilaterala avtal eller överenskommelser.

4. Konventionsstaterna skall överväga att på begäran hjälpa varandra i fråga om att utföra utvärderingar, studier och forskning avseende typer av, orsaker till, verkningar av och kostnader för korruption i sina respektive länder med sikte på att, tillsammans med behöriga myndigheter och samhället, utveckla strategier och handlingsplaner för att bekämpa korruption.

5. In order to facilitate the recovery of proceeds of offences established in accordance with this Convention, States Parties may cooperate in providing each other with the names of experts who could assist in achieving that objective.

6. States Parties shall consider using subregional, regional and international conferences and seminars to promote cooperation and technical assistance and to stimulate discussion on problems of mutual concern, including the special problems and needs of developing countries and countries with economies in transition.

7. States Parties shall consider establishing voluntary mechanisms with a view to contributing financially to the efforts of developing countries and countries with economies in transition to apply this Convention through technical assistance programmes and projects.

8. Each State Party shall consider making voluntary contributions to the United Nations Office on Drugs and Crime for the purpose of fostering, through the Office, programmes and projects in developing countries with a view to implementing this Convention.

Article 61 Collection, exchange and analysis of information on corruption

1. Each State Party shall consider analysing, in consultation with experts, trends in corruption in its territory, as well as the circumstances in which corruption offences are committed.

2. States Parties shall consider developing and sharing with each other and through international

5. För att underlätta återställande av vinning av brott som straffbeläggs enligt denna konvention får konventionsstaterna samarbeta genom att lämna varandra namn på sakkunniga som kan bidra till att uppnå detta mål.

6. Konventionsstaterna skall överväga att utnyttja lokala, regionala och internationella konferenser och seminarier för att främja samarbete och tekniskt bistånd och för att stimulera diskussion om gemensamma problem, däribland de särskilda problemen och behoven hos utvecklingsländer och länder med ekonomi under omvandling.

7. Konventionsstaterna skall överväga att upprätta frivilliga mekanismer med sikte på att bidra finansiellt genom tekniska biståndsprogram och projekt till ansträngningarna i utvecklingsländer och länder med ekonomi under omvandling att tillämpa denna konvention.

8. Varje konventionsstat skall överväga att lämna frivilliga bidrag till Förenta nationernas organ för narkotika- och brottsprevention i syfte att genom detta organ främja program och projekt i utvecklingsländer med sikte på att tillämpa denna konvention.

Artikel 61 Insamling, utbyte och analys av information om korruption

1. Varje konventionsstat skall överväga att i samråd med sakkunniga analysera utvecklingen av korruption inom sitt territorium samt de förhållanden under vilka korruptionsbrott begås.

2. Konventionsstaterna skall överväga att, sinsemellan och genom internationella och regio-

and regional organizations statistics, analytical expertise concerning corruption and information with a view to developing, insofar as possible, common definitions, standards and methodologies, as well as information on best practices to prevent and combat corruption.

3. Each State Party shall consider monitoring its policies and actual measures to combat corruption and making assessments of their effectiveness and efficiency.

Article 62 Other measures: implementation of the Convention through economic development and technical assistance

1. States Parties shall take measures conducive to the optimal implementation of this Convention to the extent possible, through international cooperation, taking into account the negative effects of corruption on society in general, in particular on sustainable development.

2. States Parties shall make concrete efforts to the extent possible and in coordination with each other, as well as with international and regional organizations:

(a) To enhance their cooperation at various levels with developing countries, with a view to strengthening the capacity of the latter to prevent and combat corruption;

(b) To enhance financial and material assistance to support the efforts of developing countries to prevent and fight corruption effectively and to help them implement this Convention successfully;

(c) To provide technical assistance to developing countries and countries with economies in tran-

nala organisationer, utveckla och utbyta statistik och analytisk sakkunskap om korruption och information i syfte att i möjlig utsträckning utveckla gemensamma definitioner, normer och metoder liksom även information om bästa praxis för att förebygga och bekämpa korruption.

3. Varje konventionsstat skall överväga att se över sin praxis och sina konkreta åtgärder för att bekämpa korruption och utvärdera deras tillämpning och effektivitet.

Artikel 62 Övriga åtgärder: genomförande av konventionen genom ekonomisk utveckling och tekniskt bistånd

1. Konventionsstaterna skall vidta sådana åtgärder som på bästa möjliga sätt främjar genomförandet av denna konvention genom internationellt samarbete med beaktande av korruptionens skadliga inverkan på samhället i allmänhet och på hållbar utveckling i synnerhet.

2. Konventionsstaterna skall, i möjligaste mån och i samarbete med varandra och med internationella och regionala organisationer, göra konkreta ansträngningar i följande avseenden:

a) Att öka samarbetet på skilda plan med utvecklingsländerna för att förbättra deras förmåga att förebygga och bekämpa korruption.

b) Att öka det ekonomiska och materiella biståndet för att stödja utvecklingsländernas ansträngningar att effektivt förebygga och bekämpa korruption och hjälpa dem att framgångsrikt tillämpa denna konvention.

c) Att lämna utvecklingsländer och länder med ekonomi under omvandling tekniskt bistånd för att

sition to assist them in meeting their needs for the implementation of this Convention. To that end, States Parties shall endeavour to make adequate and regular voluntary contributions to an account specifically designated for that purpose in a United Nations funding mechanism. States Parties may also give special consideration, in accordance with their domestic law and the provisions of this Convention, to contributing to that account a percentage of the money or of the corresponding value of proceeds of crime or property confiscated in accordance with the provisions of this Convention;

(d) To encourage and persuade other States and financial institutions as appropriate to join them in efforts in accordance with this article, in particular by providing more training programmes and modern equipment to developing countries in order to assist them in achieving the objectives of this Convention.

3. To the extent possible, these measures shall be without prejudice to existing foreign assistance commitments or to other financial cooperation arrangements at the bilateral, regional or international level.

4. States Parties may conclude bilateral or multilateral agreements or arrangements on material and logistical assistance, taking into consideration the financial arrangements necessary for the means of international cooperation provided for by this Convention to be effective and for the prevention, detection and control of corruption.

hjälpa dem att tillgodose sina behov för att tillämpa denna konvention. I detta syfte skall konventionsstaterna sträva efter att lämna tillräckliga och regelbundna frivilliga bidrag till en fond öppnad särskilt för detta ändamål i en finansiell institution med anknytning till Förenta nationerna. Konventionsstaterna kan också särskilt överväga, i enlighet med sin lagstiftning och med bestämmelserna i denna konvention, att bidra till denna fond med en andel av de belopp eller motsvarande värde av vinning av brott eller egendom, som förverkats i enlighet med bestämmelserna i denna konvention.

d) Att uppmuntra och övertyga andra stater och i förekommande fall finansiella institutioner att medverka i strävandena i enlighet med denna artikel, särskilt genom att tillhandahålla fler utbildningsprogram och modern utrustning till utvecklingsländerna för att hjälpa dem att förverkliga syftena med denna konvention.

3. Så långt som möjligt skall dessa åtgärder inte inkräkta på gjorda åtaganden om utländskt bistånd eller andra ekonomiska samarbetsöverenskommelser på det bilaterala, regionala eller internationella planet.

4. Konventionsstaterna får träffa bilaterala eller multilaterala avtal eller ingå överenskommelser om materiellt och logistiskt stöd med beaktande av de ekonomiska överenskommelser som är nödvändiga för att de åtgärder i det internationella samarbete som avses i denna konvention skall bli effektiva och för att förebygga, uppdaga och kontrollera korrupktion.

Article 63 Conference of the States Parties to the Convention

Artikel 63 Konventionsstaternas konferens

1. A Conference of the States Parties to the Convention is hereby established to improve the capacity of and cooperation between States Parties to achieve the objectives set forth in this Convention and to promote and review its implementation.

1. Härmed inrättas en konventionsstatskonferens, vars syfte är att förbättra konventionsstaternas samarbete och förmåga att uppnå de mål som anges i denna konvention samt att främja och granska genomförandet av den.

2. The Secretary-General of the United Nations shall convene the Conference of the States Parties not later than one year following the entry into force of this Convention. Thereafter, regular meetings of the Conference of the States Parties shall be held in accordance with the rules of procedure adopted by the Conference.

2. Förenta nationernas generalsekreterare skall sammankalla konferensen senast ett år efter det att denna konvention har trätt i kraft. Därefter skall regelbundna möten med konferensen hållas i enlighet med den arbetsordning som antas av konferensen.

3. The Conference of the States Parties shall adopt rules of procedure and rules governing the functioning of the activities set forth in this article, including rules concerning the admission and participation of observers, and the payment of expenses incurred in carrying out those activities.

3. Konferensen skall anta arbetsordning och regler för de verksamheter som anges i denna artikel, däribland regler om observatörers rätt att närvara och delta samt om betalning av kostnader som denna verksamhet medför.

4. The Conference of the States Parties shall agree upon activities, procedures and methods of work to achieve the objectives set forth in paragraph 1 of this article, including:

4. Konferensen skall fastställa verksamheter, förfaranden och arbetsmetoder för att uppfylla de mål som anges i punkt 1 i denna artikel, inbegripet följande:

(a) Facilitating activities by States Parties under articles 60 and 62 and chapters II to V of this Convention, including by encouraging the mobilization of voluntary contributions;

a) Att underlätta konventionsstaternas verksamhet enligt artiklarna 60 och 62 och kapitlen II – V i denna konvention, inklusive genom att uppmuntra till att uppbåda frivilliga bidrag.

(b) Facilitating the exchange of information among States Parties on patterns and trends in corruption and on successful practices for preventing and combating it and for the return of proceeds of

b) Att underlätta informationsutbyte mellan konventionsstaterna om mönster och utvecklingstrender i fråga om korruption och om effektiva metoder för att förebygga och bekämpa korruptionen

crime, through, inter alia, the publication of relevant information as mentioned in this article;

(c) Cooperating with relevant international and regional organizations and mechanisms and non-governmental organizations;

(d) Making appropriate use of relevant information produced by other international and regional mechanisms for combating and preventing corruption in order to avoid unnecessary duplication of work;

(e) Reviewing periodically the implementation of this Convention by its States Parties;

(f) Making recommendations to improve this Convention and its implementation;

(g) Taking note of the technical assistance requirements of States Parties with regard to the implementation of this Convention and recommending any action it may deem necessary in that respect.

5. For the purpose of paragraph 4 of this article, the Conference of the States Parties shall acquire the necessary knowledge of the measures taken by States Parties in implementing this Convention and the difficulties encountered by them in doing so through information provided by them and through such supplemental review mechanisms as may be established by the Conference of the States Parties.

6. Each State Party shall provide the Conference of the States Parties with information on its programmes, plans and practices, as well as on legislative and administrative measures to implement this Convention, as required by the Conference of the States Parties. The Conference of the States Parties shall examine the most effective way of receiving

och för återställande av vinning av brott, bl.a. annat genom att publicera relevant information som avses i denna artikel.

c) Att samarbeta med berörda internationella och regionala organisationer och organ samt frivilligorganisationer.

d) Att på lämpligt sätt använda relevant information som framställts av andra internationella och regionala organ för att bekämpa och förebygga korruption för att undvika onödigt dubbelarbete.

e) Att regelbundet se över hur konventionsstaterna tillämpar denna konvention.

f) Att avge rekommendationer för att förbättra denna konvention och dess tillämpning.

g) Att beakta konventionsstaternas behov av tekniskt bistånd med genomförandet av denna konvention och rekommendera åtgärder som konferensen bedömer vara nödvändiga i detta syfte.

5. I de syften som avses i punkt 4 i denna artikel skall konferensen inhämta nödvändiga kunskaper om de åtgärder som konventionsstaterna vidtagit för att genomföra konventionen och om de svårigheter de mött i detta arbete med hjälp av uppgifter som tillhandahålls av dem och genom sådana tillkommande granskningsformer som konferensen kan införa.

6. Varje konventionsstat skall lämna konferensen de upplysningar om sina program, planer och metoder samt lagstiftningsåtgärder och administrativa åtgärder för att genomföra denna konvention som konventionsstatskonferensen begär. Konferensen skall överväga vilken metod som är effektivast för att ta emot och agera på upplysningar, inkluderande upp-

and acting upon information, including, inter alia, information received from States Parties and from competent international organizations. Inputs received from relevant non-governmental organizations duly accredited in accordance with procedures to be decided upon by the Conference of the States Parties may also be considered.

7. Pursuant to paragraphs 4 to 6 of this article, the Conference of the States Parties shall establish, if it deems it necessary, any appropriate mechanism or body to assist in the effective implementation of the Convention.

Article 64 Secretariat

1. The Secretary-General of the United Nations shall provide the necessary secretariat services to the Conference of the States Parties to the Convention.

2. The secretariat shall:

(a) Assist the Conference of the States Parties in carrying out the activities set forth in article 63 of this Convention and make arrangements and provide the necessary services for the sessions of the Conference of the States Parties;

(b) Upon request, assist States Parties in providing information to the Conference of the States Parties as envisaged in article 63, paragraphs 5 and 6, of this Convention; and

(c) Ensure the necessary coordination with the secretariats of relevant international and regional organizations.

Chapter VIII Final provisions

Article 65 Implementation of the Convention

1. Each State Party shall take the

lysningar från konventionsstaterna och från behöriga internationella organisationer. Upplysningar från berörda frivilligorganisationer som är vederbörligen ackrediterade i enlighet med förfaranden som konferensen bestämmer kan också övervägas.

7. Enligt punkterna 4 till 6 i denna artikel skall konferensen, om den anser det vara nödvändigt, upprätta lämpliga mekanismer eller organ för att biträda den i en effektiv tillämpning av konventionen.

Artikel 64 Sekretariat

1. Förenta nationernas generalsekreterare skall tillhandahålla konventionsstatskonferensen nödvändiga sekretariatstjänster.

2. Sekretariatet skall

a) biträda konventionsstatskonferensen med att genomföra sådana verksamheter som avses i artikel 63 i denna konvention och med att anordna och på erforderligt sätt betjäna konferensens möten,

b) på begäran biträda konventionsstaterna i att lämna konferensen upplysningar i enlighet med artikel 63.5 och 63.6 i denna konvention, och

c) tillgodose nödvändig samordning med sekretariaten i andra ifrågakommande internationella och regionala organisationer.

Kapitel VIII Slutbestämmelser

Artikel 65 Tillämpning av konventionen

1. Varje konventionsstat skall, i

necessary measures, including legislative and administrative measures, in accordance with fundamental principles of its domestic law, to ensure the implementation of its obligations under this Convention.

2. Each State Party may adopt more strict or severe measures than those provided for by this Convention for preventing and combating corruption.

Article 66 Settlement of disputes

1. States Parties shall endeavour to settle disputes concerning the interpretation or application of this Convention through negotiation.

2. Any dispute between two or more States Parties concerning the interpretation or application of this Convention that cannot be settled through negotiation within a reasonable time shall, at the request of one of those States Parties, be submitted to arbitration. If, six months after the date of the request for arbitration, those States Parties are unable to agree on the organization of the arbitration, any one of those States Parties may refer the dispute to the International Court of Justice by request in accordance with the Statute of the Court.

3. Each State Party may, at the time of signature, ratification, acceptance or approval of or accession to this Convention, declare that it does not consider itself bound by paragraph 2 of this article. The other States Parties shall not be bound by paragraph 2 of this article with respect to any State Party that has made such a reservation.

4. Any State Party that has made a reservation in accordance with paragraph 3 of this article may at

enlighet med grundprinciperna i sin nationella rättsordning, vidta nödvändiga åtgärder, däribland lagstiftningsåtgärder och administrativa åtgärder, för att tillse att dess åtaganden i enlighet med denna konvention förverkligas.

2. Varje konventionsstat får tillämpa striktare eller strängare åtgärder än de som avses i denna konvention för att förebygga och bekämpa korruption.

Artikel 66 Tvistlösning

1. Konventionsstaterna skall sträva efter att lösa tvister om tolkningen eller tillämpningen av denna konvention genom förhandling.

2. Tvister mellan två eller flera konventionsstater om tolkningen eller tillämpningen av denna konvention som inte kan lösas genom förhandling inom skälig tid skall, på begäran av någon av dem, hänskjutas till skiljeförfarande. Om dessa konventionsstater sex månader efter dagen för hänskjutandet till skiljeförfarande inte har kunnat komma överens om hur skiljeförfarandet skall ske, får en av dem hänskjuta tvisten till Internationella domstolen i enlighet med dennas stadga.

3. Varje konventionsstat får, när den undertecknar, ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till denna konvention, förklara att den inte anser sig vara bunden av punkt 2 i denna artikel. De övriga konventionsstaterna skall inte vara bundna av punkt 2 i denna artikel gentemot en konventionsstat som har gjort ett sådant förbehåll.

4. En konventionsstat som har gjort ett förbehåll i enlighet med punkt 3 i denna artikel kan när

any time withdraw that reservation by notification to the Secretary-General of the United Nations.

Article 67 Signature, ratification, acceptance, approval and accession

1. This Convention shall be open to all States for signature from 9 to 11 December 2003 in Merida, Mexico, and thereafter at United Nations Headquarters in New York until 9 December 2005.

2. This Convention shall also be open for signature by regional economic integration organizations provided that at least one member State of such organization has signed this Convention in accordance with paragraph 1 of this article.

3. This Convention is subject to ratification, acceptance or approval.

Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. A regional economic integration organization may deposit its instrument of ratification, acceptance or approval if at least one of its member States has done likewise. In that instrument of ratification, acceptance or approval, such organization shall declare the extent of its competence with respect to the matters governed by this Convention.

Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

4. This Convention is open for accession by any State or any regional economic integration organization of which at least one

som helst återta detta genom ett meddelande till Förenta nationernas generalsekreterare.

Artikel 67 Undertecknande, ratifikation, godtagande, godkännande och anslutning

1. Denna konvention skall stå öppen för undertecknande av alla stater från och med den 9 till och med den 11 december 2003 i Mérida i Mexiko och därefter vid Förenta nationernas högkvarter i New York till och med den 9 december 2005.

2. Konventionen skall också stå öppen för undertecknande av regionala organisationer för ekonomisk integration, om minst en medlemsstat i en sådan organisation har undertecknat konventionen i enlighet med punkt 1 i denna artikel.

3. Denna konvention skall ratificeras, godtas eller godkännas.

Instrument avseende ratifikation, godtagande eller godkännande skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare. En regional organisation för ekonomisk integration får deponera sitt instrument avseende ratifikation, godtagande eller godkännande, om minst en av dess medlemsstater har gjort detsamma. I sitt instrument avseende ratifikation, godtagande eller godkännande skall organisationen förklara omfattningen av sin behörighet med avseende på frågor som regleras i konventionen.

En sådan organisation skall också meddela depositarien varje ändring av betydelse i fråga om behörigheten.

4. Denna konvention skall stå öppen för anslutning av stater eller regionala organisationer för ekonomisk integration i vilka minst en

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

member State is a Party to this Convention. Instruments of accession shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations. At the time of its accession, a regional economic integration organization shall declare the extent of its competence with respect to matters governed by this Convention. Such organization shall also inform the depositary of any relevant modification in the extent of its competence.

Article 68 Entry into force

1. This Convention shall enter into force on the ninetieth day after the date of deposit of the thirtieth instrument of ratification, acceptance, approval or accession. For the purpose of this paragraph, any instrument deposited by a regional economic integration organization shall not be counted as additional to those deposited by member States of such organization.

2. For each State or regional economic integration organization ratifying, accepting, approving or acceding to this Convention after the deposit of the thirtieth instrument of such action, this Convention shall enter into force on the thirtieth day after the date of deposit by such State or organization of the relevant instrument or on the date this Convention enters into force pursuant to paragraph 1 of this article, whichever is later.

Article 69 Amendment

1. After the expiry of five years from the entry into force of this Convention, a State Party may propose an amendment and trans-

medlemsstat är part i konventionen. Anslutningsinstrument skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare. Vid sin anslutning skall en sådan organisation förklara omfattningen av sin behörighet med avseende på frågor som regleras i konventionen. Organisationen skall också meddela depositarien varje ändring av betydelse i fråga om behörigheten.

Artikel 68 Ikraftträdande

1. Denna konvention träder i kraft den nittionde dagen efter dagen för deponering av det trettionde instrumentet avseende ratifikation, godtagande, godkännande eller anslutning. För det syfte som avses i denna punkt skall ett instrument som deponerats av en regional organisation för ekonomisk integration inte räknas utöver de instrument som deponerats av medlemsstaterna i organisationen.

2. För varje stat eller regional organisation för ekonomisk integration som ratificerar, godtar, godkänner eller ansluter sig till denna konvention efter det att det trettionde instrumentet har deponerats, träder konventionen i kraft den trettionde dagen efter dagen för ifrågavarande stats eller organisations deponering av motsvarande instrument eller den dag då konventionen träder i kraft enligt punkt 1 i denna artikel, beroende på vilken händelse som inträffar sist.

Artikel 69 Ändringar

1. Fem år efter konventionens ikraftträdande får en konventionsstat inkomma med ändringsförslag till Förenta nationernas general-

mit it to the Secretary-General of the United Nations, who shall thereupon communicate the proposed amendment to the States Parties and to the Conference of the States Parties to the Convention for the purpose of considering and deciding on the proposal. The Conference of the States Parties shall make every effort to achieve consensus on each amendment. If all efforts at consensus have been exhausted and no agreement has been reached, the amendment shall, as a last resort, require for its adoption a two-thirds majority vote of the States Parties present and voting at the meeting of the Conference of the States Parties.

2. Regional economic integration organizations, in matters within their competence, shall exercise their right to vote under this article with a number of votes equal to the number of their member States that are Parties to this Convention. Such organizations shall not exercise their right to vote if their member States exercise theirs and vice versa.

3. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article is subject to ratification, acceptance or approval by States Parties.

4. An amendment adopted in accordance with paragraph 1 of this article shall enter into force in respect of a State Party ninety days after the date of the deposit with the Secretary-General of the United Nations of an instrument of ratification, acceptance or approval of such amendment.

5. When an amendment enters into force, it shall be binding on those States Parties which have expressed their consent to be bound by it. Other States Parties shall still be bound by the provisions of this Convention and

sekreterare, som skall delge konventionsstaterna och konventionsstatskonferensen dessa för övervägande och antagande. Konferensen skall göra alla tänkbara ansträngningar för att uppnå enhällighet om ändringar. Om alla ansträngningar att uppnå enhällighet har varit förgäves och ingen enighet uppnåtts, skall som en sista utväg för att ändringen skall antas krävas att den godtagits av en majoritet av två tredjedelar av vid konferensen närvarande och röstande konventionsstater.

2. Regionala organisationer för ekonomisk integration får i frågor som faller inom deras behörighet utöva sin rösträtt enligt denna artikel med det antal röster som motsvarar antalet av dess medlemsstater som är parter i denna konvention. Sådana organisationer får inte utöva sin rösträtt när dess medlemsstater utövar sin rösträtt och omvänt.

3. En ändring som antagits i enlighet med punkt 1 i denna artikel skall ratificeras, godtas eller godkännas av konventionsstaterna.

4. En ändring som antagits i enlighet med punkt 1 i denna artikel träder i kraft för en konventionsstat 90 dagar efter dagen för deponering hos Förenta nationernas generalsekreterare av ett instrument avseende ratifikation, godtagande eller godkännande av ändringen.

5. När en ändring träder i kraft, är den bindande för de konventionsstater som har uttryckt sitt medgivande till att vara bundna av den. De övriga konventionsstaterna skall fortsätta att vara bundna av bestämmelserna i denna

any earlier amendments that they have ratified, accepted or approved.

Article 70 Denunciation

1. A State Party may denounce this Convention by written notification to the Secretary-General of the United Nations. Such denunciation shall become effective one year after the date of receipt of the notification by the Secretary-General.

2. A regional economic integration organization shall cease to be a Party to this Convention when all of its member States have denounced it.

Article 71 Depositary and languages

1. The Secretary-General of the United Nations is designated depositary of this Convention.

2. The original of this Convention, of which the Arabic, Chinese, English, French, Russian and Spanish texts are equally authentic, shall be deposited with the Secretary-General of the United Nations.

IN WITNESS WHEREOF, the undersigned plenipotentiaries, being duly authorized thereto by their respective Governments, have signed this Convention.

konvention och av tidigare ändringar som de har ratificerat, godtagit eller godkänt.

Artikel 70 Uppsägning

1. En konventionsstat får säga upp denna konvention genom ett skriftligt meddelande till Förenta nationernas generalsekreterare. Uppsägningen träder i kraft ett år efter den dag då generalsekreteraren mottog meddelandet.

2. En regional organisation för ekonomisk integration skall upphöra att vara part i denna konvention när alla dess medlemsstater har upphört att vara parter i konventionen.

Artikel 71 Depositarie och språk

1. Förenta nationernas generalsekreterare utses till depositarie för denna konvention.

2. Originalen till denna konvention, vars arabiska, engelska, franska, kinesiska, ryska och spanska texter är lika giltiga, skall deponeras hos Förenta nationernas generalsekreterare.

Till bekräftelse härav har undertecknade, därtill vederbörigen bemyndigade av sina respektive regeringar, undertecknat denna konvention.

Prop. 2006/07:74
Bilaga 1

Sammanfattning av departementspromemorian Tillträde till Förenta nationernas konvention mot korruption (Ds 2005:38)

Prop. 2006/07:74
Bilaga 2

I promemorian föreslås det att Sverige skall tillträda Förenta nationernas (FN) konvention mot korruption. Konventionen antogs den 31 oktober 2003 av FN:s generalförsamling och öppnades för undertecknande i Mérida den 9–11 december 2003. Sverige undertecknade konventionen den 9 december 2003. Konventionen har undertecknats av ett stort antal stater, bl.a. de flesta av medlemsstaterna i Europeiska unionen.

Konventionen utgör ett led i det inom FN bedrivna arbetet med bekämpning av den internationella brottsligheten. Den bygger vidare på flera tidigare konventioner som utarbetats av FN, bl.a. konventionen mot olaglig hantering av narkotika och psykotropa ämnen, konventionen mot gränsöverskridande organiserad brottslighet och konventionen om bekämpande av finansiering av terrorism.

Eftersom bestämmelserna i konventionen mot korruption i många avseenden är identiska med eller liknar dem som finns i andra konventioner som Sverige tillträtt har, i mån av behov, en anpassning av den svenska lagstiftningen redan gjorts. I övriga delar bedöms några lagändringar inte vara nödvändiga för att Sverige skall kunna tillträda konventionen.

Förteckning över remissinstanserna

Prop. 2006/07:74
Bilaga 3

Efter remiss har yttrande över promemorian avgetts av Riksdagens ombudsmän, Justitiekanslern, Hovrätten över Skåne och Blekinge, Stockholms tingsrätt, Göteborgs tingsrätt, Umeå tingsrätt, Åklagarmyndigheten, Rikspolisstyrelsen, Domstolsverket, Brottsförebyggande rådet, Ekobrottsmyndigheten, Kammarkollegiet, Skatteverket, Tullverket, Statskontoret, Finansinspektionen, Nämnden för offentlig upphandling, Kommerskollegium, Konkurrensverket, Arbetsgivarverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Stockholms Handelskammare, Föreningen Svensk Handel, Institutet mot mutor, Sveriges advokatsamfund, Företagarnas Riksorganisation, Svenska Bankföreningen och Transparency International Sverige.

Riksrevisionen, Ekonomistyrningsverket, Svenskt Näringsliv, Företagarförbundet, Bokföringsnämnden, Sveriges Kommuner och Landsting, Sveriges Akademikers Centralorganisation, Tjänstemännens Centralorganisation, Statstjänstemannaförbundet, Landsorganisationen i Sverige och Sveriges domareförbund har beretts tillfälle att avge yttrande men har avstått från att yttra sig.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 8 mars 2007

Närvarande: Statsrådet Olofsson, ordförande, statsråden Bildt, Ask, Husmark Pehrsson, Odenberg, Larsson, Erlandsson, Torstensson, Carlgren, Hägglund, Björklund, Carlsson, Littorin, Borg, Malmström, Sabuni, Billström, Adelson Liljeroth, Tolgfors

Föredragande: statsrådet Ask

Regeringen beslutar proposition 2006/07:74 Sveriges tillträde till Förenta nationernas konvention mot korruption.